

4 | 2010

duševné vlastníctvo

REVUE PRE TEÓRIU A PRAX
V OBLASTI DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA
| ŠTVŔTROČNÍK | ROČNÍK XIV

INTELLECTUAL PROPERTY | GEISTIGES EIGENTUM | LA PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE

ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

6. ročník Ceny Jána Bahýľa v historickom Barbakane
s. 6

Prenájom priestorov

Úrad priemerného vlastníctva SR ponúka rôzne priestory na prenájom:

kongresová/rokovacia sála

výstavnícke priestory

učebne

jedáleň (spoločenská sála)

Foto: D. Zaoral

Informácie: 048/430 01 30
lucia.husarova@indprop.gov.sk

Odkazy na Duševné vlastníctvo potešia

Vážení čitatelia,

roky nám akosi rýchle ubiehajú, udalosti okolo nás akoby naberali na obrátkach a ja čoraz častejšie hovorím, že ani nestihneme prežiť, čo žijeme. Voľný čas pomaly nemáme a z takého alebo onakého dôvodu si ho musíme doslova ukradnúť. Zásadnou otázkou však je, pre ktoré veci, pre akú činnosť si ho treba ukradnúť.

Každý máme svoje priority, predstavy a záujmy. Ale mnohí z nás s časom nevieme narábať, lebo nám ho organizuje samotná naša profesijná činnosť či niekto iný. No a na vlastné záujmy či koničky zostáva už naozaj málo voľného času. Je preto priam umenie dokázať s tým málom voľného času hospodáriť tak, aby to bolo čo najefektívnejšie a najužitočnejšie.

Vždy mám dobrý pocit, keď si dokážem nájsť čas na tvorivú publikačnú činnosť, alebo ak mám možnosť prečítať si výsledky tvorby iného autora a keď sa dokážem v určitom čase sústrediť iba na túto jednu činnosť a ostané nechám bokom. Teším sa napríklad, keď si môžem prečítať nový príspevok do nášho časopisu Duševné vlastníctvo a keď sa človek môže obohatiť názormi či poznatkami iných. Často sa však pristihnem pri myšlienke, či to, čo píšem, bude čitateľa zaujímať a píšem to dostatočne zrozumiteľne. Mnohí ešte nenašli odhodlanie písať a možno váhajú aj preto, či ich článok bude možné uverejniť aj v našom časopise.

Celkovo však musíme konštatovať, že na Slovensku niet dostatok odbornej literatúry ani z oblasti práva a osobitne z oblasti práva duševného vlastníctva. O to záslužnejšie je, že máme odborný časopis Duševné vlastníctvo, ktorý dáva možnosť prezentovať sa odborníkom a ktorý umožňuje čitateľom prijímať informácie z rôznych oblastí týkajúcich sa duševného vlastníctva. Všetci si prajeme, aby si čo najviac autorov ukradlo čas na písanie odborných článkov či publikácií a čo najviac čitateľov zasa ukradlo čas na prečítanie toho, čo iní vytvorili.

Odborná úroveň každého diela sa v praxi potvrdzuje tým, že ho niekto číta, že si osvojil niektoré poznatky v ňom prezentované a že na ne aj odkazuje, v našom prípade na časopis Duševné vlastníctvo.

To svedčí aj o originalite príspevkov a odbornej zdatnosti autorov. Je potešujúce, ak nájdeme v iných odborných článkoch a iných časopisoch citácie z diel, ktoré boli publikované práve v našom časopise.

Vo vydavateľstve IURA EDITION, spol. s r. o., ktoré na Slovensku patrí k popredným vydavateľstvám prevažne právnickej a ekonomickej literatúry (na slovenskom trhu pôsobí už od roku 1993), pripravujú v týchto dňoch vydanie monografie Právo duševného vlastníctva. Za monografiou stojí kolektív autorov, ktorí sa v nej venujú celej oblasti práva duševného vlastníctva – právnym prostriedkom ochrany jednotlivých predmetov duševného vlastníctva, ale aj niektorým inštitútom, ktoré s nehmotným majetkom veľmi úzko súvisia, ako napríklad nekalá súťaž. Rukopis je pripravený a veľmi rád a s potešením, ako vedúci autorského kolektívu, zdôrazňujem, že v citáciách a v zozname literatúry je pomerne veľa odkazov na odborné články publikované v Duševnom vlastníctve. Je to dobrá vizitka nielen časopisu, ale i našich autorov a ide pritom aj o jeho nenápadnú, no efektívnu reklamu. Verím, že po takomto upozornení viacero odborníkov siahne i po monografii Právo duševného vlastníctva, ktorá by sa mohla objaviť na knižnom trhu už pred tohtoročnými Vianocami.

Zaželajme si, aby si aj náš časopis Duševné vlastníctvo nachádzal stále viac čitateľov, aby sa naďalej šírilo jeho dobré meno, aby to bola značka, za ktorou sú kvalita, aktuálnosť a originálnosť a z ktorej sa oplatí čerpať nové odborné poznatky.

prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.
Právnická fakulta
Univerzity Pavla Jozefa Šafárika, Košice

Cena Jána Bahýľa 2010

s. 6

OBSAH

<p>3 Editoriál
Odkazy na Duševné vlastníctvo potešia
(Vojčík, P.)</p> <p>6 Cena Jána Bahýľa 2010
6. ročník ceny v historickom Barbakane
Príhovor predsedníčky ÚPV SR
Dariny Kýliánovej
Prehľad ocenených
Z galérie tvorcov.
Cementári z Ladiec. Na ceste k inováciám aj fáza odporu...
(Šípoš, J.)</p> <p>14 48. zasadanie Valného zhromaždenia WIPO
(Žatkuliak, E.)</p> <p>18 Požiadavka riadneho používania ochranných známok
(Ficsor, M.)</p> <p>22 Aktuálne z autorského práva</p> <p>24 Študijné dni – ALAI 2010
Dĺžka trvania autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom
(Kráľíčková, B., Kropaj, M., Kropajová, M.)</p> | <p>29 Ochrana priemyselného vlastníctva VI
(Hojčuš, P.)</p> <p>33 Kurz duševné vlastníctvo a podnikanie
Právnická fakulta Haifskej univerzity, Izrael
(Lalíková, L.)</p> <p>35 Vybrané judikáty Sťažnostných senátov EPÚ týkajúce sa patentovateľnosti počítačom realizovaných vynálezov
(Laco, J.)</p> <p>38 Princípy pre konflikt práv v duševnom vlastníctve
(Šimková, G.)</p> <p>42 Pohnime rozumom! – 18. časť
Anaglyf tajomstiev zbavený
(Holakovský, Š., Holakovský, P.)</p> <p>47 Úspešné príbehy
SPL: Medzinárodná patentová a známková ochrana zábezpekou licencií</p> <p>49 Spektrum dobrých nápadov a riešení</p> | <p>51 Zaujalo nás
Štúdia stavu techniky zameraného na technológie využívajúce obnoviteľné zdroje energie a ich potenciál k riešeniu klimatických zmien</p> <p>52 Z rozhodnutí ÚPV SR</p> <p>55 Právne vety rozhodnutí z GRUR Int.</p> <p>57 Z rozhodnutí Súdneho dvora EÚ</p> <p>58 Správy z ÚPV SR</p> <p>62 Správy z WIPO</p> <p>64 Správy z EPO</p> <p>67 Správy z OHIM-u</p> <p>67 Správy z EÚ</p> <p>70 Správy zo sveta</p> <p>72 Nové publikácie</p> <p>73 Z obsahov vybraných časopisov</p> |
|--|--|--|

- 3 Editorial**
References to the Magazine Intellectual Property Gratify
(Vojčík, P.)
- 6 The Ján Bahýľ Award 2010**
The 6th Year of the Award in the Historical Barbakan
The Speech of the IPO SR President Darina Kyliánová
The List of Awardees
From the Gallery of Creators.
Cement-Makers from Ladce.
On the Way to Innovations also the Resistance Phase...
(Šípoš, J.)
- 14 The 48th Session of the General Assemblies of WIPO**
(Žatkuliak, E.)
- 18 Requirement of Genuine Use of Trade Marks**
(Ficsor, M.)
- 22 Actual Issues of Copyright Law**
- 24 ALAI Study Days 2010**
Duration of Authors' Rights and Related Rights
(Králičková, B., Kropaj, M., Kropajová, M.)
- 29 Industrial Property Protection VI**
(Hojčuš, P.)
- 33 Intellectual Property and Entrepreneurship Course**
Law Faculty, University of Haifa, Israel
(Lalíková, L.)
- 35 Important Case Law of the Boards of Appeal of the EPO Related to Patentability of Inventions Realised by Computer**
(Laco, J.)
- 38 Principles for Conflict of Laws in Intellectual Property**
(Simková, G.)
- 42 Think it! – Part XVII**
Anaglyph without Secrets
(Holakovský, Š., Holakovský, P.)
- 47 Success Stories**
SPL: International Patent and Trademark Protection to Secure Licenses
- 49 Spectrum of Useful Ideas and Solutions**
- 51 Story that Caught Our Eye**
Study Unveils State of the Art on Renewable Energy Technologies and Potential to Address Climate Change
- 52 Issues from Decisions of the IPO SR**
- 55 Legal Sentences from Decisions from GRUR Int.**
- 57 Issues from Decisions of the Court of Justice of the EU**
- 58 News from the IPO SR**
- 62 News from WIPO**
- 64 News from the EPO**
- 67 News from OHIM**
- 67 News from the EU**
- 70 World News**
- 72 New Publications**
- 73 Tables of Contents of Selected Journals**

CONTENTS ▲ ▼ INHALT

- 3 Leitartikel**
Verweis auf die Zeitschrift Geistiges Eigentum erfreut
(Vojčík, P.)
- 6 Der Ján Bahýľ-Preis 2010**
Der 6. Jahrgang der Preis im historischen Barbakan
Ansprache des Präsidenten IPO SR Darina Kyliánová
Übersicht der bewerteten
Aus der Galerie der Schöpfer.
Zementerzeugern aus Ladce. Auf dem Weg zur Innovation auch Phase des Widerstands...
(Šípoš, J.)
- 14 Die 48. Tagung der Generalversammlung der WIPO**
(Žatkuliak, E.)
- 18 Erfordernis der ordentlichen Verwendung von Marken**
(Ficsor, M.)
- 22 Aktuelles aus dem Urheberrecht**
- 24 Studientage – 2010 Alai**
Die Schutzdauer des Urheberrechts und der Leistungsschutzrechte
(Králičková, B., Kropaj, M., Kropajová, M.)
- 29 Schutz des gewerblichen Eigentums VI**
(Hojčuš, P.)
- 33 Geistiges Eigentums und Unternehmenskurs**
Juristische Fakultät der Universität Haifa, Israel
(Lalíková, L.)
- 35 Ausgewählte Rechtsprechung Beschwerdekammern des EPA über die Patentierbarkeit von Computerimplementierte Erfindungen**
(Laco, J.)
- 38 Grundlagen für den Konflikt von Rechten des geistigen Eigentums**
(Simková, G.)
- 42 Klügeln wir! – 18. Teil**
Anaglyph ohne Geheimnisse
(Holakovský, Š., Holakovský, P.)
- 47 Erfolgsgeschichten**
SPL: Internationale Patent- und Markenschutz garantieren Lizenzen
- 49 Spektrum der guten Ideen und Lösungen**
- 51 Wir haben bemerkt**
Die Studie über den Stand der Technik orientierte auf Technologien, die erneuerbaren Energiequellen ausnützen und ihr Potential zur Bekämpfung des Klimawandels
- 52 Aus den Entscheidungen des IPO SR**
- 55 Rechtsätze der Entscheidungen aus GRUR Int.**
- 57 Aus den Entscheidungen des Gerichtshofes der EU**
- 58 Nachrichten aus dem IPO SR**
- 62 Nachrichten aus der WIPO**
- 64 Nachrichten aus der EPO**
- 67 Nachrichten aus dem OHIM**
- 67 Nachrichten aus der EU**
- 70 Nachrichten aus der Welt**
- 72 Neue Publikationen**
- 73 Inhalt von ausgesuchten Zeitschriften**

Cena Jána Bahýľa 2010

6. ročník ceny v historickom Barbakane

Tohtoročný slávnostný akt udeľovania Ceny Jána Bahýľa za mimoriadne hodnotné priemyselnoprávne chránené slovenské riešenie sa konal **21. októbra 2010 v jednej z dominánt Banskej Bystrice, v historickom Barbakane**. Podobne ako pred tromi rokmi, len s tým rozdielom, že vtedy bola pred Cenou Jána Bahýľa 5-ťka, išlo o piaty ročník podujatia, ktorého cieľom je motivovať a podporiť rozvoj tvorivosti na Slovensku, no a tohto roku to bola 6-ťka.

Barbakan je vstupnou časťou hradného areálu Banskej Bystrice. Koncom stredoveku funkciou mestského hradu bolo chrániť výnosy z ťažby drahých kovov, najmä medi a striebra, a kráľovskú pokladnicu. V hradnom areáli sídlil zástupca kráľa a cirkvi, schádzala sa v ňom mestská rada. Opevnenie chránilo patriciát pred vonkajšími nepriateľmi i vnútornými nepokojmi počas baníckych vzbúr. Neskôr, v 16. storočí opevnenie odolávalo nájazdom nepriateľských Turkov.

– *Verme, že banskobystričský hradný areál aspoň symbolicky ochráni od rôznych nástrah a problémov aj súčasných úspešných pôvodcov technických a dizajnerských riešení, práve kvôli ktorým sa dnes stretávame*

*v týchto priestoroch, – povedal moderátor slávnostného podujatia **Július Šipoš** a pokračoval: – Či si to chceme priznať alebo nie, inovátori na Slovensku sú dnes ohrozeným druhom..., nemajú také podmienky, ako by sa žiadalo, Slovensko v inováciách zaostáva za vyspelými štátmi.*

Dňa 21. októbra 2010 samozrejme nechýbali v Barbakane experti Úradu priemyselného vlastníctva SR, pozvanie na slávnostné podujatie prijal aj **Ing. Martin Hudoba, ktorý v roku 1999, ako vtedajší predseda ÚPV SR, stál pri zrode Ceny Jána Bahýľa** (slovenský konštruktér a vynálezca vrtuľníka), a prišli napríklad i úspešní podnikatelia, otec a syn, inžinieri Jánovia Kerestešovci z Považskej Bystrice.

Foto: <http://www.skyscrapercity.com/showthread.php?p=21351456>

Pred rokom získali cenu Svetovej organizácie duševného vlastníctva pre úspešných vynálezcov (Best Inventor Award), pričom išlo o prvé takéto významné ocenenie slovenských inovátorov, a Kerestešovci sa môžu pochváliť aj čestným uznaním v rámci Ceny Jána Bahýla v roku 2005.

Moderátor osobitne privítal úspešných slovenských pôvodcov technických a dizajnerských riešení i zástupcov majiteľov riešení, navrhnutých na ocenenie, ďalej rektora Technickej univerzity vo Zvolene prof. Ing. Jána Tučeka, CSc., rektora Akadémie umení v Banskej Bystrici doc. Mgr. art. Matúša Ol'hu, prorektora Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici prof. RNDr. Stanislava Holeca, PhD., podpredsedu Banskobystrického samosprávneho kraja RNDr. Ladislava Topolského, riaditeľa Televízneho štúdia Banská Bystrica – STV Mgr. Jozefa Krošláka, prednostu Obvodného úradu v Banskej Bystrici Ing. Jozefa Marka, zástupcov partnerských organizácií ÚPV SR a v neposlednom rade i saxofónové kvarteto zo Slovenskej Lupče, ktoré slávnostné podujatie umocnilo hrou na saxofónoch.

Hlavný príhovor

predniesla predsedníčka ÚPV SR
Ing. Darina Kyliánová.

– Pre vedenie Úradu priemyselného vlastníctva SR nebolo jednoduché rozhodnúť, či tohto roku usporiadame šiesty ročník Ceny Jána Bahýla alebo dáme prednosť organizovaniu šiestej národnej kontraktnej výstavy vynálezov a technických noviniek UmInEx, ktorej ostatný ročník sa konal v predvečer Svetového dňa duševného vlastníctva v apríli 2008.

Obe podujatia začal úrad organizovať od roku 1999 súbežne v dvojročných intervaloch, no postupom času sa situácia menila, v neposlednom rade aj kvôli úsporným opat-

reniam u nás v úrade. Obe podujatia sme teda od seba oddelili a tento rok sme sa rozhodli oceniť pôvodcov technických a dizajnerských riešení. Upravili sme i štatút Ceny Jána Bahýla. Akceptovali sme pripomienky dnes už bývalých súťažiacich v rámci ceny, ktorým sa nepáčilo, že predseda ÚPV SR udeľuje iba jednu hlavnú cenu, bez prihladenia na to, či o cenu súťaží individuálny vynálezca alebo vynálezca, za ktorým stojí silný, veľký podnik. Aj preto prvýkrát v histórii Ceny Jána Bahýla odmeníme pôvodcov technických a dizajnerských riešení v troch kategóriách. Väčšiu šancu uspieť v súťaži sme dali individuálnym prihlasovateľom, malým podnikom a mikropodnikom a tiež vysokým školám a výskumným centráram.

Pôvodných 100-tisíc korún pre víťaza Ceny Jána Bahýla sme delili tromi, tzn., že víťazi dostanú po tisíc eur.

Ale Cena Jána Bahýla nie je v prvom rade o financiách. Ide o povzbudenie pôvodcov do ďalšej práce. Ocenenia, ktoré dnes získajú, nie sú ocenením ich vzhľadu a nezávisia od počtu večierok, na ktorých sa ukážu v spoločnosti tých, o ktorých sa hovorí, resp. píše v bulvárnych médiách. Dnes oceníme tvorivosť, invenčnosť a náročné niekoľkoročné úsilie, na konci ktorého stojí technické, resp. dizajnerské riešenie. Človek sa ocenením utvrdí v tom, že to, o čo sa usiluje, má zmysel, že to robí dobre a že sú ľudia, ktorí zmysľajú rovnako ako on, že si ho všimnú. Pôvodcov úspešných riešení, ktorí sa zapojili do tohtoročnej súťaže o Cenu Jána Bahýla, si povšimli experti Úradu priemyselného vlastníctva SR i členovia hodnotiacej komisie, ktorí rozumejú tomu, čo hodnotili, a vedia postrehnúť dobrý nápad, spôsob i náročnosť jeho spracovania, originalitu a pod.

Redaktori mi z času na čas zvyknú položiť aj otázku, či už nebolo všetko vymyslené, resp. či v dnešnej modernej dobe je ešte možné vymyslieť niečo úplne nové. Určite áno

a aj keď vo viacerých patentových prihláškach ide mnohokrát o vylepšenia toho, čo už existuje, v prípade, že je na ne udelený patent, ide o celosvetovo nové vynálezy.

Vývoj ide neustále dopredu. Inovácie boli, sú a vždy aj budú. Môžeme očakávať, že osobné počítače budú ešte osobnejšie, ľahšie, krajšie a ešte viac šité zákazníkovi priamo na mieru. Hitom sa stávajú počítače s dotykovým displejom, ďalej 3D televízory, ktoré prinášajú obraz v troch rozmeroch, pribúdajú autá, ktoré tankujú zo zásuvky, mobilné telefóny sú už dnes multimédiami s množstvom rôznych funkcií a takto by sme mohli menovať ďalšie a ďalšie produkty, ktoré sú výsledkom inovácií.

Cesta od nápadu k trhu je však veľmi trnitá a sprevádzaná viacerými rizikami. Z niekoľkých desiatok nápadov podložených novými poznatkami vedy mnohokrát len jeden vedie ku komerčnému úspechu. A u nás na Slovensku je cesta k novým riešeniam ešte trnitejšia. Stále sa nám nedarí vytvoriť také podmienky, aby sme sa rýchlejšie pohli k znalostnej spoločnosti a znalostnej ekonomike. To, že Slovensko spomedzi štátov V4 má napríklad najväčšiu vyťaženosť skladovalých plôch, zďaleka nestačí na pozdvihnutie úrovne nášho hospodárstva.

Vážme si preto pôvodcov nových technických riešení. Nemáme ich na Slovensku veľa. Priznám sa, my organizátori Ceny Jána Bahýla sme mali tohto roku šťastie aj problém, koho a s akými technickými a dizajnerskými riešeniami oceniť.

Do uzávierky dostal ÚPV SR len 9 návrhov na cenu, z nich o ďalších kôl hodnotenia prešlo 7. A hlavne ma mrzí to, že jedna z nových kategórií v rámci Ceny Jána Bahýla, kategória individuálni prihlasovatelia, malé

podniky a mikropodniky do 49 zamestnancov, sa nestretali s takým záujmom, ako sme očakávali, navyše prihlásené riešenia v spomínanej kategórii nemali dostatočný stupeň inovácie a v prihláškach sa vyskytli i viaceré nezrovnalosti.

Myslím si však, že experti nášho úradu a nadväzne členovia hodnotiacej komisie napokon vybrali do finále šiesteho ročníka Ceny Jána Bahýľa také priemyselnoprávne chránené riešenia, ktoré skutočne znamenajú prínos pre Slovensko.

Na rôznych fórach som už nie raz povedala a zdôrazním to aj teraz, Úrad priemyselného vlastníctva SR, ktorý má prívlastok „klientsky“ úrad, je vždy pripravený právne ochrániť zmysluplné a realizovateľné riešenia, len je potrebné, aby ich bolo viac, aby bola na Slovensku koenečne vytvorená proinovatívna klíma. Mimochodom, aj v čase hospodárskej krízy, práve firmy s inováciami majú viac šancí, inovácie sú liekom na krízu, znamenajú strategickú výhodu, zvyšujú konkurencioschopnosť.

Po predsedníčke ÚPV SR predstúpil pred prítomných **podpredseda Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) Ladislav Topolský**.

Zdôraznil predovšetkým význam inovácií pre spoločnosť. BBSK je napríklad jedným z organizátorov súťaže podnikateľských subjektov Banskobystrického kraja o cenu za inovácie Krištáľový Merkúr. Súťaž je organizovaná ako súčasť plnenia Regionálnej inovačnej stratégie. Začiatkom tohto roka mal aj ÚPV SR zastúpenie v hodnotiacej komisii, ktorá rozhodovala o tom, ktoré podnikateľské subjekty získajú prestížne ocenenie Krištáľový Merkúr 2009 (išlo už o 16. ročník podujatia).

L. Topolský ďalej uviedol, že odvážne riešenia, produkty s vyššou pridanou hodnotou môžu a aj budú mať vplyv napríklad na zamestnanosť, zlepšenie pracovného i životného prostredia, zvýšenie kvality výrobkov a pod. Zároveň zdôraznil význam inštitúcie, ktorá rozhoduje o udeľovaní priemyselnoprávnej ochrany, a vyzdvihol aj spoluprácu BBSK s ÚPV SR. Pripomenul, že nie náhodou **získal ÚPV SR v roku 2008 Cenu predsedu BBSK** za významný prínos v oblasti ochrany priemyselného vlastníctva, podpory rozvoja tvorivosti, vzdelávania a popularizácie v oblasti duševného vlastníctva.

Slávnostným chvíľam v historickom Barbakane predchádzalo posudzovanie inovačného stupňa jednotlivých riešení expertmi patentového odboru a odboru známkov a dizajnov ÚPV SR, ako aj septembrové zasadnutie **6-člennej hodnotiacej komisie Ceny Jána Bahýľa**. Bola zložená zo zástupcov Ministerstva hospodárstva a výstavby SR, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva zdravotníctva SR, Slovenskej akadémie vied, Slovenskej technickej univerzity v Bratislave a ÚPV SR, pričom hodnotiacej komisii predsedala riaditeľka patentového odboru ÚPV SR Ing. Lukrécia Marčoková.

V čom bol podľa nej šiesty ročník Jána Bahýľa výnimočný?

– Predovšetkým tým, že sa prvýkrát súťažilo v troch kategóriách. Za nie celkom bežnú možno považovať aj skutočnosť, že tento rok bolo do súťaže prihlásené aj riešenie, ktorého technická podstata je chránená úžitkovým vzorom a vonkajšia úprava dizajnom, teda riešenie, ktorého rôzne aspekty sú chránené dvoma rôznymi spôsobmi priemyselnoprávnej ochrany.

Zaujímali sme sa tiež, z ktorých oblastí techniky pochádzali jednotlivé riešenia prihlásené do súťaže.

– Z tohto pohľadu šiesty ročník Ceny Jána Bahýľa nebol ničím výnimočný. Podobne ako v predchádzajúcich ročníkoch aj tentoraz boli prihlásené riešenia z rôznych oblastí techniky, konkrétne z oblasti chémie, ľudských potrieb a dopravy.

– Podľa akých kritérií hodnotila komisia riešenia? – pýtame sa ďalej L. Marčokovej.

– Z hľadiska priemyselnoprávnej ochrany, pričom v rámci tohto kritéria sme prihliadali na to, aký druh priemyselnoprávnej ochrany riešenie požíva na Slovensku a či je chránené aj v zahraničí. Hodnotili sme tiež, či prihlásené riešenie je využívané v praxi a aký je z toho ekonomický prínos. Ďalšie body bolo možné získať v prípade, že riešenie má pozitívny vplyv na životné prostredie, bezpečnosť alebo zdravie obyvateľstva alebo má mimoriadnu technickú, prípadne dizajnérsku hodnotu. Komisia zohľadnila i ďalšie skutočnosti, napríklad pozitívny vplyv využívania riešenia na zamestnanosť v regióne. Každý člen komisie hodnotil riešenia samostatne a anonymne.

Ako už bolo uvedené, o Cenu Jána Bahýľa sa tohto roku prvýkrát súťažilo v troch kategóriách, konkrétne:

- stredné a veľké podniky s 50 a viac zamestnancami
- individuálni prihlasovatelia, malé podniky a mikropodniky do 49 zamestnancov
- vysoké školy a výskumné centrá

V zmysle štatútu Ceny Jána Bahýľa **koenečné slovo v súvislosti s udelením či neudelením ceny alebo čestného uznania má predseda ÚPV SR**. Môže, no i nemusí rešpektovať odporúčanie hodnotiacej komisie. Predseda ÚPV SR môže tiež v jednej kategórii udeliť i viac cien, prípadne cenu neudelieť, ale celkovo v rámci súťaže počet cien nesmie prekročiť počet tri.

Predseda ÚPV SR **Darina Kyliánová** odporúčanie hodnotiacej komisie vzala na vedomie, ale zároveň **urobila v zozname navrhnutom komisiou určité korektúry**.

Cenu Jána Bahýľa 2010 získali tri tímy, tzn. pôvodcovia konkrétneho riešenia a tiež majitelia príslušného patentu alebo chráneného dizajnu a predsedníčka ÚPV SR udelila aj jedno čestné uznanie.

Cena Jána Bahýľa 2010* – prehľad ocenených

Stredné a veľké podniky s 50 a viac zamestnancami

Majiteľ: **Považská cementáreň, a. s., Ladce**

Pôvodcovia: **Ing. Pavel Martauz, Ing. Július Strigáč, PhD.**

Patent SK 286325 – Spôsob zníženia inhibičného účinku P_2O_5 na tvorbu slinkových fáz pri výrobe cementárskeho slinku

Majiteľ: **M. O. C., s. r. o., Stará Turá**

Pôvodca: **doc. Ferdinand Chrenka, akademický sochár**

Dizajn č. 27446 – Polohovateľné kreslo, základňa polohovateľného kresla

Vysoké školy a výskumné centrá

Majiteľ: **Technická univerzita vo Zvolene**

Pôvodcovia: **doc. Ing. Vladimír Štollmann, PhD., Ing. Štefan Ilčík, doc. Ing. Jozef Suhomel, CSc.**

Patent SK 287441 – Mechanické rekuperačné lanové zariadenie so zotrvačným

Čestné uznanie predsedníčky ÚPV SR

(Stredné a veľké podniky s 50 a viac zamestnancami)

Majiteľ: **Východoslovenské stavebné hmoty, a. s., Turňa nad Bodvou**

Pôvodcovia: **Ing. Štefan Jaklovský, doc. Ing. Martin Palou, PhD.**

Patent SK 286943 – Spôsob výroby portlandského slinku s využitím kryštalickej vysokopecnej trosky

* V časopise Duševné vlastníctvo predstavíme jednotlivých ocenených postupne v rubrike Z galérie tvorcov.

Z GALÉRIE TVORCOV

Cementári z Ladiec

Na ceste k inováciám aj fáza odporu...

Ako sme už uviedli, Cenu Jána Bahýľa v kategórii **stredné a veľké podniky s 50 a viac zamestnancami** získali tohto roku aj **Ing. Pavel Martauz** a **Ing. Július Strigáč, PhD.**, pôvodcovia vynálezu Spôsob zníženia inhibičného účinku P_2O_5 na tvorbu slinkových fáz pri výrobe cementárskeho slinku a majiteľ predmetného patentu SK 286325 **Považská cementáreň, a. s., Ladce**.

Ako vnímajú Cenu Jána Bahýľa pôvodcovia spomínaného vynálezu?

– Je to vysoké ocenenie inovačnej kultúry v Považskej cementárni a zároveň i môjho tímu, ktorý sa inováciami zaoberá už od roku 1996, – hovorí **P. Martauz, riaditeľ kvality a stratégie**, ktorý cenu prevzal aj za firmu. – My sme však nemálo kvalitnej práce odvieďli napríklad aj v súvislosti s inovačným radom nízkochrómového produktu – **CHROMATMIN**, za ktorý sme v roku 2005 získali európsky patent. Tento produkt so svojim stabilným a fázovým zložením vyhovuje nielen súčasným cementárskym normám, ale aj hygienickým a ekologickým predpisom. Používa sa predovšetkým tam, kde môže dôjsť k styku cementovej kaše s ľudskou pokožkou, ako sú potery, lepidlá na obklady a dlažby, suché omietkové zmesi, malty a pod. V stredo európskom regióne sa naša cementáreň prvá začala venovať problematike obsahu škodlivého chrómu v cementoch.

– Cenu Jána Bahýľa považujeme za najhodnotnejšie uznanie vynálezcovskej činnosti na Slovensku, a preto si ju veľmi vážim, – reaguje na našu úvodnú otázku **J. Strigáč**.

Pripomíname, že P. Martauz a J. Strigáč patria tiež k siedmim spolupôvodcom vynálezu Spôsob likvidácie upravených organických odpadov spaľovaním v cementárskych rotačných peciach, za ktorý spoločne s Považskou cementárňou získali v rámci Ceny Jána Bahýľa 2003 čestné uznanie predsedu ÚPV SR.

– Spracúvať rôzny odpad pri výrobe cementu je príkazom doby, – konštatuje **J. Strigáč**.

– Oveľa viac ako v minulosti sa volá po ekológii a aj na Slovensku sa viac venujeme ochrane životného prostredia. Pri výrobe portlandského slinku a spracúvaní najmä ži-

vočíšnych odpadov sa uvoľňuje fosfor alebo ak chcete P_2O_5 , čiže oxid fosforečný, ktorého zvýšený podiel má negatívne účinky na výsledný cementársky slinok. Nám sa podarilo znížiť negatívny účinok fosforu na únosnú mieru tak, že v súčasnosti si môžeme dovoliť aj zvýšiť množstvo spaľovanej mäsokostnej múčky. Oxid fosforečný má v správnej miere dokonca intenzifikačné účinky na slinkotvorné procesy.

– Uvediem laický príklad, – berie si opäť slovo **P. Martauz**. – Keď presolíte polievku a nechcete, aby bola znehodnotená, pridáte do nej pár zemiakov... Čiže aj my sme museli znížiť inhibičný účinok oxidu fosforečného, ktorý, ako už bolo povedané, má aj negatívne účinky pri výrobe cementárskeho slinku. Slinko je zmes štyroch umelých minerálov a práve do jedného z nich, do dikalcium sili-

kátu (C_2S – belit), ktorý až tak nie je potrebný na začiatku tuhnutia a tvrdnutia cementu, sme presunuli ten negatívny fosfor.

Ešte v predstupovom procese do Európskej únie aj Slovensku, najmä z dôvodu epidémie BSE („choroba šialených kráv“) v Anglicku, bolo stanovená úloha prijať preventívne opatrenia. Ako nám P. Martauz povedal, pre Považskú cementáreň to však bola **veľká výzva a príležitosť**.

– Spaľovanie špecifického, rizikového materiálu rieši dve veci – vedeckú podstatu tohto procesu a ide aj o veľký celospoločenský prínos, v tomto prípade nehladiac až tak na prínos ekonomický. Predstavte si totiž, že by došlo k šíreniu chorôb. V Anglicku zanedbali tepelnú úpravu kadáverov a uhynutých zvierat, mäsokostné múčky bez patričného spracovania skrmovali, a aj preto tam vznik-

Zľava J. Strigáč, P. Martauz a F. Gach

Považská cementárň, a. s., Ladce s lomom Butkov

la BSE. V našej firme si s tým vieme poradiť. V cementárskej rotačnej peci spalujeme v kafilériách upravené živočíšne organické odpady vo forme mäsokostných múčok a živočíšneho tuku. No vo viacerých cementárňach, aj za hranicami Slovenska, v súvislosti s nutnosťou spaľovania vykategorizovanej mäsokostnej múčky v cementárskych pe-

ciach, nastal chaos, nikto nechcel ísť nad určitú hranicu fosforu v slinku. Mimochodom, aj antraxovú „záležitosť“ sme riešili u nás v Ladciach, hoci takmer nikto o tom nevedel.

Predkladateľom návrhu na udeľenie Ceny Jána Bahýľa pôvodcom vynálezu P. Martauzovi a J. Strigáčovi, ako aj Považ-

skej cementárni bol **Ing. Ferdinand Gach**, ktorý má vo firme na starosti aj problematiku priemyselno-právnej ochrany.

– *Tušil som, že vynález môže v tejto súťaži zabodovať. Menovaní inžinieri sú ťahúňmi inovácií v Považskej cementárni, vyznajú sa vo svojom fachu. Vynález má nielen nemalý vedecký, spoločenský a ekonomický, ale aj environmentálny prínos.*

Pokiaľ ide o priemyselno-právnu ochranu, F. Gach je akýmsi „styčným dôstojníkom“ medzi firmou a patentovým zástupcom Petrom Kubínyim pôsobiacim v Trenčíne. – *Naša spolupráca je dobrá. Ja pripravím podklady a P. Kubínyi už vie, čo má ďalej robiť. Predtým sme spolupracovali s jeho mamou, pani Dudovou, ktorá bola tiež patentovou zástupkyňou, no, žiaľ, už nežije.*

F. Gach je však v Považskej cementárni v prvom rade podnikovým metrológom. Metrológiu v niektorých podnikoch možno aj podceňujú, no určite má svoj význam. Ide o to, aby potreby organizácie, požiadavky zákona a požiadavky zákazníkov neboli v rozpore. V tejto súvislosti je možné spomenúť **výrok slávneho fyzika Williama Thompsona**, ktorý povedal, že – *pokiaľ je možné predmet nášho záujmu zmerať*

Rotačná pec s výmenníkom

a vyjadriť pomocou číselných údajov, potom o tomto predmete niečo vieme, ale ak to nie je možné, naša znalosť tohto predmetu je malá a nedostatočná.

– To je veľká pravda, – podotýka F. Gach.
– Je dôležité, aby to, čo zmeriame, zodpovedalo aj skutočnosti. Napríklad ročne vyťažíme v lome približne 1 mil. ton vápenca. Keď si takýto vstup zle zmeriame, môžeme znehodnotiť celú poloprodukciiu, vyrobíme slinok, z ktorého nebude ďalej možné vyrobiť cement. Ďalší príklad, keď zákazníkovi predáme v jednom balení viac cementu ako 25 kg, tak budeme prerábať. Je potrebné vážiť autá, ktoré prepravujú cement, a merať musíme aj emisie, pretože v súvislosti so životným prostredím platia už prísne kritériá.

Aj keď je **Považská cementáreň** v Ladciach vekovo najstaršou slovenskou cementárňou na výrobu portlandského slinku – **minulý rok si pripomenula 120 rokov** – v súčasnosti je jednou z najmodernejších prevádzok. Technologickými linkami i ochranou životného prostredia je na úrovni vyspelých európskych cementární. Napríklad únik prachu z cementárne predstavuje dnes menej ako 0,005 % z celkového množstva spracovaných materiálov.

Považská cementáreň má viacero ocenení. Napríklad päťkrát bola vyhlásená za najlepšieho exportéra Slovenskej republiky,

Transport cementu

viaceré produkty má ocenené zlatou medailou Slovak Gold, vlastní prestížne ocenenia kvality Grand Prix Slovak Gold, ocenenie dlhodobých dobrých výsledkov v ekonomike a rozvoji spoločnosti Slovak Gold Exklusive, ďalej Slovenské zlato za prínos pre lepšie podnikateľské prostredie Slovenska, Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie v SR a tohto roku na Medzinárodnom strojárskom veľtrhu v Nitre získala Cenu ministra hospodárstva SR „Inovatívny čin roka 2009“ v kategórii Technologická inovácia za Technológiu znižovania škodlivín Cr^{VI} (chrómanov) v cementoch.

– My sa v našej spoločnosti snažíme každú vec dotiahnuť do úspešného konca, – zdôrazňuje **P. Martauz**. – Máme už zabehnutý určitý systém, do ktorého vstupujú aj ľudia zodpovední za kvalitu a procesné inžinierstvo. Dá sa povedať, že kooperujeme takmer s celým svetom. Naše výsledky sme pred časom prezentovali napríklad aj v najväčšej japonskej cementárskej spoločnosti, a to si nemôže každý dovoliť.

P. Martauza, riaditeľa kvality a stratégie, sa pýtame, či Považská cementáreň má aj nejaké mínus..., nechce sa nám veriť, že vo firme akoby neexistovali problémy...

– Ja osobne za doteraz najväčší problém považujem to, že sme nie vždy vedeli odhadnúť psychológiu niektorých našich zamestnancov pri zavádzaní nových produktov. Inovácie totiž znamenajú aj fázu odporu. V rokoch 2000/01 som už strácal nervy pri presvedčaní niektorých pracovníkov, že to a to má zmysel urobiť a nešlo len o našich zamestnancov. Predstavte si, že niekomu poviete, že vo firme máte do činenia s BSE..., nebola to jednoduchá situácia. Ale ja vždy hovorím, že či už je to malý inovátor, či pán Tesla alebo Archimedes, každý musí nájsť energiu ako prekonať počiatkový odpor k nejakej novej veci.

P. Martauz i J. Strigáč svojej tvorivej inovácii nedajú pokoj. Ako nám povedali, spolu s kolektívom už **pracujú na úplne novom, revolučnom type cementu**, ktorý osloví viaceré domáce i zahraničné firmy, no z pochopiteľných dôvodov to nechceli bližšie konkretizovať.

Riadenie výroby a časť uholného hospodárstva

Ale dozvedeli sme sa napríklad aj to, že **firemná knižnica patrí v cementárskej oblasti medzi najlepšie**, obsahuje odbornú literatúru z domova i zo zahraničia.

– *Práve v našej knižnici neraz nájdeme inšpirácie k ďalším tvorivým postupom, – zdôrazňuje J. Strigáč. – Je tiež veľmi dôležité, aby sme nevymýšľali to, čo už je vymyslené, a to tiež môžeme zistiť v knižnici. Samozrejme, je potrebné cestovať aj do zahraničia, zúčastňovať sa na rôznych kongresoch či konferenciách zameraných na problematiku výroby cementu a jej súvislosti. Snažíme sa neustále zlepšovať našu technológiu, venujeme sa využívaniu alternatívnych palív, dokonca sa na Slovensku podieľame na normalizačnej činnosti vo vzťahu k tuhým alternatívnym palivám, spolupracujeme s vysokými školami, so Slovenskou akadémiou vied, tých aktivít je veľa.*

Z predchádzajúcich slov logicky vyplynula otázka, ako je to s aktivitami vynálezcov doma v ich rodinách.

– *Teraz, keď mám už po 50-tke, trošku inak vnímam životné hodnoty ako kedysi, – uvažuje v súvislosti s našou otázkou P. Martauz. – Mám prvého vnuka a pri ňom si uvedomujem, že nie je všetko len práca, veď v Považskej cementárni pôsobím už 27 rokov. Pri vnukovi zrelaxujem, dodá mi akúsi psychologickú rovnováhu... a potom sa opäť pustím do presvedčania kolegov, že ako tím opäť potrebujeme zabrat' a opäť sa pokúsiť o niečo nové, nový produkt, technológiu a pod.*

– *Aj u nás sa o domácnosť a dve menšie deti stará hlavne manželka. A keď som aj doma, často pracujem, v zamestnaní sa nedajú napríklad pripraviť podklady pre patentovú prihlášku... Naše manželky by si určite zaslúžili „Cenu Jána Bahýla for ladies“; – poznamenáva s úsmevom J. Strigáč.*

PhDr. Július ŠÍPOŠ
ÚPV SR

Foto: archív ÚPV SR
a Považskej cementárne, a. s., Ladce

Doteraz publikované patentové informácie – vynálezy a technické riešenia, ktorých majiteľom je Považská cementárňa, a. s., Ladce a pôvodcami/spolupôvodcami sú Pavol Martauz a Július Strigáč.

CS 271939 – Zapojení pro vyhodnocování průběhu zatížení pohonu rotační pece (Čizmar, Zavadil)

CS 265528 – Zariadenie na súčasné využitie konvektívnej a radiačnej zložky odpadového tepla z plášte rotačnej pece (Kostka, Mach, Kadas, Šiška)

CZ 282561 – Zariadenie na dávkovanie pevných palív cez plášť rotačnej pece (Kostka)

SK 282086 – Spôsob výroby cementu so zníženým obsahom chrómu
CZ 293588, EP 1092690 (AT, CH, DE, FR, IT, LI, SI)
(Orság)

UV CZ 10397 – Zařízení pro dávkování pevných paliv do rotační pece (Kostka)

UV SK 2859 – Aditívum na zníženie obsahu chrómanov v cementoch a výrobkoch obsahujúcich cement

SK 282498 – Spôsob likvidácie upravených organických odpadov spaľovaním v cementárskych rotačných peciach
(HU 020596 A3, CZ 291729, PL 197240)
(Gach, Ivanka, Ježo, Orság, Tiso)

SK 285195 – Spôsob regulácie sulfatizačného stupňa cementárskeho slinku
(CZ 297647)
(Orság)

SK 286325 – Spôsob zníženia inhibičného účinku P205 na tvorbu slinkových fáz pri výrobe cementárskeho slinku

SK 286379 – Spôsob zníženia emisií oxidu uhličitého CO₂ pri výrobe cementov

UV SK 4040 – Palivová zmes

UV SK 4488 – Cementársky slinok so zvýšeným obsahom fosforu

SK 287017 – Spôsob zníženia obsahu chlóridov v pecnej atmosfére cementárskej rotačnej pece (Jamnický)

SK 287202 – Palivová zmes

UV SK 4625 – Palivová zmes

SK 287166 – Spôsob výroby cementárskeho slinku s použitím výliskov a extrahovaných šrotov z repky olejnej pri jeho výpale

SK 287203 – Spôsob riadenia fázového zloženia cementárskeho slinku

PP SK 50010-2009 – Spôsob výroby portlandského cementu

PUV SK 50043-2010 – Antimikrobiálne účinné cementy, stavebné spojivá, cement obsahujúce zmesi a stavebné výrobky a materiály

THE JÁN BAHÝL AWARD 2010

The Award with the name of the Slovak constructor and inventor of helicopter has been awarded since 1999 by the President of the Industrial Property Office of SR for extraordinary valuable technical solutions. The 6th year of the Award took place on October 21, 2010 in the historical Barbakan, one of Banská Bystrica dominants. For the first time the Award was given in three categories:

- Medium-sized and large-scale enterprises with 50 employees and more;
- Individual applicants, small enterprises and microenterprises up to 49 employees;
- Universities and research centres.

The President of the IPO SR Mrs. Darina Kyliánová awarded the Ján Bahýl Award three teams – inventors of a technical solution – and also the owners of the related patent or protected design and conferred one honourable mention, too.

Also inventors of the invention Method for reducing of P205 inhibition effect on production of clinker phases at cement clinker production – Pavol Martauz and Július Strigáč – and the owner of related patent SK 286325 Považská cementárňa, a. s., Ladce were awarded the Ján Bahýl Award in the category medium-sized and large-scale enterprises with 50 employees and more.

48. zasadanie Valného zhromaždenia WIPO

20. – 29. 9. 2010 Ženeva

– *Spoločne podperme Deklaráciu slobody pre osoby so zdravotným postihnutím*, – touto výzvou uviedol **svetoznámy skladateľ a spevák Stevie Wonder** tohtoročné zasadanie Valného zhromaždenia členských štátov Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO), ktorého pozval obohatiť zasadanie **generálny riaditeľ WIPO Francis Gurry**.

Následne S. Wonder vo svojom prejave vyzval medzinárodné spoločenstvo, aby v čo najkratšom čase prijalo opatrenia zamerané na zlepšenie prístupu osôb s postihnutím zraku a iným telesným postihnutím k obsahu diel s autorskou ochranou. Táto iniciatíva nadviazala na tohtoročné intenzívne rokovania členov Stáleho výboru pre autorské právo a súvisiace práva o prijatí konkrétnych opatrení na sprístupnenie autorského obsahu zrakovo postihnutým.

Úsilie Sekretariátu WIPO zviditeľniť organizáciu a nadviazať vyššiu úroveň spolupráce s členskými štátmi bolo dôvodom včlenenia **Segmentu na vysokej úrovni** do programu zasadania.

Aj tento rok Sekretariát WIPO pozval politické špičky (ministrov a štátnych tajomníkov) z členských štátov na úvodnú časť zasadania valného zhromaždenia, od ktorého sa očakáva zvýšenie povedomia o význame ochrany duševného vlastníctva pre hospodársky a sociálny rozvoj členských krajín. **Pozvanie prijalo 70 politických predstaviteľov z členských štátov WIPO.**

Kedže témou tohtoročného „segmentu“ boli **Inovácie, rast a rozvoj**, úvodný prejav generálneho riaditeľa WIPO F. Gurryho bol orientovaný na zdôraznenie ich významu pre celé medzinárodné spoločenstvo.

– *Inovácie sú zásadnou podmienkou hospodárskeho rastu a vytvárania nových*

a lepších pracovných miest. Sú kľúčom ku konkurencieschopnosti krajiny, priemyslu a jednotlivých firiem. Je to proces, ktorým nachádzame riešenia mnohých hospodárskych a spoločenských problémov, ktorým čelíme, keďže vieme, že väčšinu z nich nevyriešime bez nových poznatkov a nových technológií. A to je aj zdroj zvyšovania kvality všetkých aspektov nášho materiálneho života.

Inovácie sú tiež dôvodom, prečo máme duševné vlastníctvo. Inovácie a ich mnohé výhody sa nezaobídu bez značného investovania času, úsilia a ľudských a finančných zdrojov. Duševné vlastníctvo je stimulom pre tieto investície, – uviedol F. Gurry.

Francis Gurry, generálny riaditeľ WIPO

Valné zhromaždenie vzalo na vedomie **Strednodobý strategický plán WIPO** vypracovaný jeho Sekretariátom obsahujúci podrobný náčrt predpokladanej orientácie aktivít organizácie v období najbližších 6-tich rokov (2010 – 2015), aby bola schopná reagovať na výzvy, ktoré so sebou prináša doba. Z tohto dôvodu organizácia definovala **9 základných cieľov**, v ktorých jasne stanovila smerovanie a aktivity zamerané na ich dosiahnutie:

1. Vyvážený vývoj medzinárodného normatívneho rámca
2. Poskytovanie globálnych služieb v oblasti ochrany duševného vlastníctva
3. Napomáhanie využívaniu duševného vlastníctva pre rozvoj
4. Koordinácia a rozvoj globálnej infraštruktúry duševného vlastníctva
5. Svetový referenčný zdroj informácií a analýz týkajúcich sa duševného vlastníctva
6. Medzinárodná spolupráca pri budovaní rešpektu k duševnému vlastníctvu
7. Uplatňovanie duševného vlastníctva ako nástroja vo vzťahu ku globálnym politickým otázkam
8. Efektívna komunikácia s členskými štátmi
9. Administratívna a finančná podpora na dosiahnutie stanovených programových cieľov

Dokument bude podkladom na prípravu podrobných dvojročných plánov činnosti organizácie a má byť revidovaný v priebehu roka 2012, berúc do úvahy pripomienky členských štátov.

V správe o činnosti organizácie za obdobie 2008/09 boli prezentované konkrétne aktivity v uvedenom období, a to v 26 programoch vrátane vyhodnotenia plánovanej a dosiahnutej účinnosti v zmysle stanovených indikátorov.

K významným dosiahnutým úspechom patria:

- Prijatie troch národných stratégií využívania duševného vlastníctva vypracovaných s pomocou WIPO.
- V júni 2008 sa po trojročnej prestávke uskutočnilo zasadnutie Stáleho výboru pre patentové právo s cieľom posilniť spoluprácu medzi členskými štátmi v oblasti rozvoja medzinárodného patentového systému.
- Uloženie 16 nových ratifikácií Singapurského dohovoru o práve ochranej známky, ktorý nadobudol platnosť 16. marca 2009.
- EÚ pristúpila k WIPO internetovým zmluvám (WIPO Copyright Treaty (WCT) a WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT)) 4. decembra 2009, s platnosťou od marca 2010.
- Vytvorenie platformy zainteresovaných strán na preskúmanie opatrení, ktoré uľahčia prístup osobám s postihnutím zraku k dielam chráneným autorským právom.
- Valné zhromaždenie WIPO (ďalej VZ WIPO) v septembri 2009 dospelo k dohode o texte obnoveného mandátu Medzivládneho výboru pre duševné vlastníctvo a genetické zdroje, tradičné vedomosti a folklór. V rámci nového mandátu výbor predloží na VZ WIPO v septembri 2011 návrh znenia medzinárodného právneho nástroja (alebo nástrojov).
- Začlenenie WIPO rozvojovej agendy do programov organizácie a implementácia projektov a odporúčaní na základe prijatej metodiky. Ďalšie opatrenia boli prijaté s cieľom zlepšiť riadenie programov, vyhodnocovanie a reporting.
- Vytvorenie nového programu (program 16) určeného na vypracovávanie ekonomických štúdií a analýz zameraných na poskytovanie empirického prieskumu v oblasti duševného vlastníctva a jeho väzby na rozvoj s cieľom informovať politikov o ekonomických účinkoch systému duševného vlastníctva, najmä so zreteľom na rozvojové krajiny.

V roku 2008/09 sa činnosť divízie **WIPO pre spoluprácu s určitými krajinami v Európe a Ázii** naďalej zameriavala na poskytovanie primeranej technickej pomoci krajinám s rôznou úrovňou ekonomického a sociálneho rozvoja, a teda aj rôznou úrovňou rozvoja infraštruktúry duševného vlastníctva. Táto pomoc bola zameraná na budovanie národných kapacít, príslušnej vedomostnej základne a infraštruktúry na podporu rozvojových priorít a národných plánov, ako aj na rozvoj stratégie ochrany práv duševného vlastníctva.

K obsahu rokovaní **Medzivládneho výboru pre duševné vlastníctvo a genetické zdroje, tradičné vedomosti a folklór** boli zo strany členských štátov vznesené už tradičné pripomienky týkajúce sa právnej záväznosti očakávanej medzinárodnej dohody. EÚ vyjadrila požiadavku flexibility a nezáväznosti, USA potrebu výnimiek flexibility a obmedzení. V opačnom prípade bude právny nástroj nefunkčný.

Výbor rokuje o texte medzinárodného právneho nástroja, ktorý by mal zabezpečiť účinnú ochranu genetických zdrojov, tradičných vedomostí a tradičných kultúrnych prejavov.

VZ WIPO schválilo navrhované zmeny pravidiel 3 ods. 4 – 6 Singapurského dohovoru o práve ochranej známky týkajúcich sa prezentácie netradičných ochranných známk v prihláške (holografickej, pohybovej, pozičnej známky a známky s neviditeľnými prvkami). Prijaté zmeny sa budú vzťahovať len na tie zmluvné strany, ktoré akceptujú aj tieto netradičné známky. Zmeny nadobudnú platnosť 1. novembra 2011.

Na zasadaní **Madridskej únie** bola vzata na vedomie správa o stave prípravy *Databázy tovarov a služieb*. Projekt tvorby databázy bol schválený v roku 2009 s rozpočtom 1,2 mil. CHF z rezervného fondu Madridskej únie na obdobie 2010 – 2011. Databáza bude primárne vyhotovená v anglickom, francúzskom a španielskom jazyku. Ostatné jazyky (arabčina, čínština, holandčina, nemčina, taliančina, japončina, portugálčina, ruština) môžu byť následne doplnené v spolupráci s členskými krajinami. Na vyhľadávanie v databáze bude slúžiť nástroj „Madrid Filing Assistant“ (MFA). Databáza bude súčasťou portálu „WIPO Gold“.

Do konca roka 2010 pribudne do databázy 16 300 nových výrazov v pracovných jazykoch (celkovo 30 000 výrazov). Po dosiahnutí počtu 30 000 bude databáza sprístupnená na používanie prieskumovým pracovníkom a prekladateľom WIPO a následne na webovej stránke vrátane MFA.

V priebehu jari 2011 bude do databázy pridaných ďalších 10 000 výrazov (celkovo 40 000).

Dôležitou činnosťou **Haagskej únie** v roku 2010 bola modernizácie používaného informačného systému a jeho úprava súvisiaca so zavedením španielskeho jazyka do konania o prihláške priemyselného vzoru. Bola vykonaná zmena v celom systéme konania od zadávania vstupných údajov, cez prieskum prihlášky až po zverejnenie vo vestníku, čo umožňuje plnú integráciu španielskeho jazyka do vnútorných procesov Medzinárodného úradu WIPO. Vývojové práce na module pre obnovu platnosti zápisu prostredníctvom elektronického systému podávania prihlášok začali v marci 2010. Modul je plne vyvinutý a v súčasnosti pokračuje fáza testovania. Očakáva sa, že systém obnovy v rámci elektronického podávania bude k dispozícii do nasledujúceho zasadnutia Haagskej únie.

Na VZ WIPO vzali na vedomie i správu o činnosti **Stáleho výboru pre patentové právo**. Rokovanie výboru v januári 2010 bolo venované témam: vzťah patentov k rôznym druhom noriem a štandardov, výluky z patentovateľnosti a obmedzenia práv vyplývajúce z patentu, privilégia vzťahu klient – patentový zástupca, šírenie patentových informácií, transfer technológií a opozičné patentové systémy. Výboru bola predložená aj revidovaná verzia Správy o medzinárodnom patentovom systéme.

Zástupcovia rozvinutých krajín v rámci diskusie o budúcej činnosti výboru navrhli, aby výbor diskutoval aj o systémoch manažovania kvality patentových konaní a spoločnom využívaní práce patentovými úradmi.

VZ WIPO prijalo správu o činnosti **Výboru pre rozvojovú agendu**. Od posledného zasadania VZ WIPO výbor zasadal dvakrát. V uvedenom období bol prediskutovaný a schválený Koordinačný mechanizmus a spôsoby monitorovania, hodnotenia a vykazovania. VZ WIPO schválilo nasledujúce princípy koordinácie a fungovania Výboru pre rozvojovú agendu:

- Cieľom rozvojovej agendy je zabezpečiť, aby rozvojové hľadiská tvorili neoddeliteľnú súčasť práce WIPO a mechanizmus koordinácie by mal podporovať tento cieľ.
- Výbor pre rozvojovú agendu v súlade so svojím mandátom je zodpovedný za sledovanie, hodnotenie, diskutovanie a podávanie správ o implementácii všetkých prijatých odporúčaní.
- Všetky výbory WIPO majú rovnaké postavenie a zodpovednosť pred zhromaždením.

- Aby sa zabránilo duplicitě v pravidlách riadenia WIPO, koordinačný mechanizmus by mal byť s nimi v súlade, a ak je to možné, mal by využívať existujúce štruktúry a postupy riadenia.
- Koordinácia Výboru pre rozvojovú agendu s inými príslušnými subjektmi WIPO by mala byť pružná, efektívna, účinná, transparentná a pragmatická.

Na vedomie bola vzatá aj správa o činnosti **Stáleho výboru pre autorské práva a práva súvisiace**. V priebehu roka sa uskutočnili dve zasadania výboru. Bolo odsúhlasené, že rokovania budú pokračovať na tému výnimiek a obmedzení aj v roku 2011.

V súvislosti s činnosťou **Stáleho výboru pre ochranné známky** bol vyjadrený a podporený záujem predložiť návrh na zvolanie Diplomatickej konferencie v rokoch 2012 – 2013, na ktorej by bol prijatý právny nástroj harmonizujúci konanie o medzinárodných prihláškach priemyselných vzorov.

VZ WIPO schválilo navrhnuté zmeny Vykonávacieho predpisu k Zmluve o patentovej spolupráci s platnosťou od 1. júla 2011. Zmeny sa týkajú oblasti konania o medzinárodných prihláškach a zabezpečia národným úradom náležité sprístupnenie detailov opráv zrejmych chýb a sprievodných listov k zmenám, ktoré sa vykonali podľa článku 19 a 34 PCT. Všetky opravy zrejmych chýb, ktoré budú autorizované kompetentným úradom, sa budú zverejňovať buď ako časť medzinárodnej prihlášky, alebo vo forme stanoviska k opravám spolu s revidovanou prvou stranou a sprievodným listom.

V roku 2009 VZ WIPO schválilo zrušenie **Stáleho výboru pre informačné technológie (SCIT)**, ktorý bol vytvorený v roku 1998. Výbor sa schádzal vo forme plenárneho zasadania a dvoch pracovných skupín (pracovná skupina pre projekty informačných technológií (ITPWWG) a pracovná skupina pre štandardy a dokumentáciu (SDWG)). VZ WIPO 2009 zároveň schválilo vytvorenie Výboru

pre WIPO štandardy (CWS) a jeho mandát a odložilo rozhodnutie o vytvorení Výboru pre globálnu IP infraštruktúru (CGI) na zasadanie VZ WIPO v roku 2010. Mandát CWS bude obsahovať revíziu a rozvoj WIPO štandardov. CWS sa bude schádzať raz za rok. Mandátom CGI bude diskutovať o otázkach týkajúcich sa globálnej infraštruktúry duševného vlastníctva, ktoré nepatria do mandátu CWS. Tieto otázky zahŕňajú uplatňovanie osvedčených postupov, spoločných nástrojov a koherentné prístupy k rôznym projektom na posilnenie medzinárodnej spolupráce a výmeny dát a informácií z oblasti duševného vlastníctva.

VZ WIPO vzalo na vedomie aktualizovanú informáciu o činnosti **Arbitrážneho a mediálneho centra WIPO** v oblasti riešenia sporov týkajúcich sa internetových doménových mien. Od decembra 1999 Arbitrážne a mediálne centrum riešilo viac ako 17 500 sporných prípadov. Dopyt po týchto službách pokračoval v roku 2009 najmä zo strany prihlasovateľov ochranných znáмок (2 107 prípadov). A aj keď uvedený počet predstavuje 9,5 %-ný pokles oproti roku 2008, ide o najvyšší počet žiadostí o konanie súvisiace s doménovými menami v danom roku (4 688) od zriadenia centra pred desiatimi rokmi. Po zavedení bezpapierového konania v decembri 2009, v prvých piatich mesiacoch roka 2010 došlo k nárastu podaní o približne 20 % v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2009.

Služby Arbitrážneho a mediálneho centra pre riešenie sporov vyplývajúce z doménových mien využíva rôznorodá zmes jednotlivcov, podnikov, nadácií a inštitúcií.

V roku 2009 sa medzi 5 top sektorov s najvyšším počtom podaní zaradili biotechnológie a farmaceutický priemysel, bankovníctvo a financie, internet a IT, maloobchod, potravinárstvo, nápoje a reštaurácie. Služby Arbitrážneho a mediálneho centra doteraz využili subjekty zo 155 krajín. V roku 2009 to boli subjekty zo 110 krajín. Konanie prebiehalo doteraz v 18 rôznych jazykoch.

Oficiálna audiencia delegácie SR u generálneho riaditeľa WIPO

V priebehu rokovania VZ WIPO sa uskutočnilo oficiálne stretnutie delegácie SR, v sprievode Michala Švantnera, riaditeľa divízie WIPO pre určité krajiny Európy a Ázie, s generálnym riaditeľom WIPO Francisom Gurrym.

Stretnutie bolo zamerané na zhodnotenie úrovne doterajšej spolupráce SR a WIPO a tiež na prípravu plánu vzájomnej spolupráce na nasledujúce obdobie.

V oblasti spolupráce s členskými štátmi prechádza WIPO na projektový model plánovania aktivít v rozsahu 3 – 5 rokov. Plán činností bude vychádzať zo strategických zámerov členskej krajiny (programové vyhlásenie vlády, národná stratégia rozvoja duševného vlastníctva, národná inovačná stratégia) tak, aby naplánovanými aktivitami boli jednotlivé stanovené ciele dosiahnuté.

Posolstvo Stevieho Wondera

– Som vďačný generálnemu riaditeľovi WIPO Francisovi Gurrymu a veľvyslancovi Barbadosu v Ženeve Trevorovi Clarkovi, ktorí ma pozvali na otvorenie tohto veľmi dôležitého stretnutia svetových lídrov, o ktorých viem, že môžu zmeniť nečinnosť na činnosť a sny na realitu.

Som tiež veľmi vďačný aj generálnemu tajomníkovi OSN Pan Ki-munovi, že ma nazval „Poslom mieru OSN“. Táto úloha ma splnomocňuje a inšpiruje k ďalšej práci v mojom poslaní prinášať nádej a svetlo miliónom ľudí po celom svete, ktorí žijú so zdravotným postihnutím alebo ako ja, sú slepí alebo zrakovo postihnutí.

Dnes by som chcel upriamiť vašu pozornosť na Deklaráciu slobody pre osoby so zdravotným postihnutím. Je to výzva k akcii, plán, ktorý bude posilňovať nezávislosť ľudí so zdravotným postihnutím tým, že im poskytne nástroje na učenie sa a osobnostný rast.

Napríklad v Amerike mnoho Afroameričanov vďačí za svoje vzdelanie uplatňovaniu princípu rovnakého a spravodlivého zaobchádzania voči každému jednotlivcovi. Tento proaktívny prístup k integrácii vytvo-

ril ľuďom inej farby príležitosti na kvalitné vzdelanie a zamestnanie.

Kde by bol dnes prezident Obama, ak by súdy a vláda USA neprijali pozitívne kroky na zabezpečenie rovnakého prístupu ku kvalitnému vzdelaniu pre všetkých Američanov. To je dôvod, prečo vyzývam toto zhromaždenie a členské krajiny prijať Deklaráciu slobody pre osoby so zdravotným postihnutím. Prostredníctvom vášho úsilia môžu byť vytvorené stimuly na naplnenie prísľubu lepšieho života pre nevidiacich a zrakovo postihnutých.

Chcem, aby všetci v tejto miestnosti premýšľali o tom, koľko mladých ľudí žijúcich v rôznych krajinách by mohli byť budúcim Barackom Obamom, ale tak ďaleko to nikdy nedotiahnu, pretože sú zrakovo alebo inak postihnutí a nemajú prístup k miliardam kníh o vede, medicíne, histórii a filozofii, ktoré by im umožnili získať plné vzdelanie a jedného dňa žiť svoj sen – stať sa premiérom, lekárom, spisovateľom či učiteľom.

Musíme vyhlásiť stav núdze a ukončiť nedostatok informácií, ktorý stále drží zrakovo postihnutých v tme. Musíme dať verejnosti na známosť, že 300 miliónov jednotlivcov so zrakovým postihnutím potrebuje našu lásku a konanie dnes, nie zajtra, zdôrazňujem dnes.

Aj keď viem, že je dôležité nekonať na úkor autorov, ktorí pracovali na vytvorení veľkých diel, ktoré osvecujú a vyživujú našu myseľ, srdce a dušu, musíme vytvoriť podmienky, ktoré umožnia jednoduchý import a export autorského materiálu tak, aby sa ľudia s postihnutím mohli pripojiť k zástupcom gramotného sveta. Existuje mnoho návrhov na vytvorenie strediska pre výmenu a preklady kníh. Prosím, pracujte na konsenze.

Prosím vás, teraz je čas na lásku. A vaša láska je kľúčom k odomknutiu brán, ktoré blokujú prístup k prekladom kníh do čitateľného formátu pre ľudí so zrakovým postihnutím.

Viem, že mnohí z vás sú oddaní štátni zamestnanci. Ale vaša i moja práca nie je dokončená. Je tu obrovské množstvo Božích detí, ktoré potrebujú, aby ste odložili ideolo-

gické rozdiely stranou a prišli s praktickými riešeniami.

Úctivo vás žiadam, aby ste sa pripojili k mojej Deklarácii slobody pre osoby so zdravotným postihnutím dávúc im tak do rúk nástroj, ktorý im ukáže cestu z chudoby a temnoty, ktorá vzniká, keď myseľ nemá prístup k niečomu tak jednoduchému a zároveň silnému, ako je kniha.

Chápem, že EÚ, Brazília, Mexiko, Paraguaj, USA a skupina krajín z Afriky navrhli rozdielne spôsoby riešenia cezhraničnej výmeny informácií. Sú tu otázky o tom, ako vytvoriť všeobecne záväzný postup, ktorý zároveň rešpektuje práva všetkých zúčastnených. Je to reálne. Máme najväčšie mozgy sveta tu v tejto miestnosti. Prosím, vyriešte to... alebo budem musieť napísať pieseň o tom, čo ste neurobili.

Prosím, pomôžte začať Božie svetlo 300 miliónom ľudí, ktorí žijú v temnote. Bol by som rád, keby každá tu zastúpená krajina prijala a rozvíjala s WIPO Deklaráciu slobody pre osoby so zdravotným postihnutím.

Je to náš odkaz a dar pre budúcnosť. Urobme to.

Ing. Emil Žatkuliak
ÚPV SR

Foto: archív WIPO

THE 48th SESSION OF THE GENERAL ASSEMBLIES OF WIPO

20. 9. – 29. 9. 2010 Geneva

High level segment – the attendance of the top level politicians from member states at the opening of the session. The topic of the “segment” – Innovation, growth and development. Overview of WIPO activities since last session. The meeting of the Slovak delegation with WIPO Director General. Adopted decisions. Message from Stevie Wonder.

Požiadavka riadneho používania ochranných znáмок

Dr. Mihály FICSOR*

podpredseda Maďarského patentového úradu

Úvod

Systém ochrannej známky Spoločenstva tak, ako ho dnes poznáme, nespĺňa potreby a požiadavky vnútorného trhu Európskej únie, neprispieva k jeho správne fungovaniu a ani nechráni konkurencieschopnosť krajín pred deformáciami.

Systém ochrannej známky Spoločenstva zlyháva pri napĺňaní jeho hlavného cieľa – podporovať harmonický rozvoj hospodárskych aktivít na území Spoločenstva.

Zlyhanie systému je podmienené množstvom faktorov. Hlavným z nich je súčasné nastavenie a interpretácia zemepisného rozsahu, resp. územného rozsahu požiadavky riadneho používania ochranných znáмок na komunitárnej úrovni. Existujú však aj iné faktory, napríklad politika bývalého manažmentu Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) v oblasti poplatkov, kvality a lehôt konania, ako aj spolupráce s národnými úradmi, no tieto faktory sú podružné k prv spomínanému.

Koexistencia a rovnováha

Pôvodným zámerom vytvorenia nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva² (ďalej nariadenie o CTM alebo nariadenie) bolo umožniť prihlasovateľom, aby sa pri rozhodovaní o komunitárnej ochrane svojich ochranných znáмок riadili svojimi obchodnými potrebami. Dnešní prihlasovatelia však už neberú zreteľ na pôvodný zámer. Prihlášky CTM podávajú v OHIM-e nie kvôli tomu, že trh ich záujmu leží v celom priestore Spoločenstva alebo aspoň v jeho podstatnej časti, ale najmä preto, že zápis ochrannej známky CTM je jednoduchší a lacnejší. Prihlasovacie a obnovovacie poplatky v OHIM-e neodrzakadľujú monopolné právo, ktoré získa prihlasovateľ v 27 členských štátoch EÚ. OHIM nefunguje tak, ako by mal, teda ako inštitúcia verejného úradu, ale ako „fabrika“ na ochranné známky, ktorej snahou je za každú cenu vyjsť v ústrety zákazníkovi, a to aj za cenu zníženia kvality prieskumu a podriadenia

verejného záujmu. Táto situácia je výsledkom systematického niekoľkoročného rúcania pôvodnej rovnováhy medzi systémom CTM a systémom národnej ochrany v prospech CTM.

Rovnováha bola okrem iného porušená aj zrušením povinných národných rešeršných správ niektorými prechodnými opatreniami, ktoré súviseli s rozširovaním EÚ a ich účelovou interpretáciou v prospech OHIM-u a v neposlednom rade následným znížením poplatkov za prihlášku (zápis) a obnovenie zápisu ochrannej známky. Takýto trend je evidentne v rozpore so základnou koncepciou nariadenia o CTM, z ktorého vychádza celý komunitárny systém ochranných znáмок v Európe. Je to koncept koexistencie a komplementarity. V súlade s týmto princípom jedným z hlavných cieľov nariadenia o CTM je vytvorenie vyváženého a vzájomne komplementárneho vzťahu medzi existujúcimi národnými systémami ochrany a komunitárnym systémom. Tento vzťah nespočíva na hierar-

chickom usporiadaní, ale skôr na množstve interakcií a je jasne zakotvený aj v šiestom bode preambuly nariadenia o CTM.

* Časopis Duševné vlastníctvo so súhlasom M. Ficsora uverejňuje jeho referát, ktorý odznel v rámci regionálnej konferencie o koexistencii komunitárneho a národných systémov ochranných znáмок v Európe; Budapešť 3. 12. 2009. Z angličtiny preložil **Mgr. Ján Poljovka**. Referát prešiel redakčnou úpravou.

1 Nariadenie Rady ES č. 2007/2009 z 26. 2. 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (kodifikované znenie), OJ L 78, 24. 3. 2009, s. 1.

„Právo Spoločenstva, ktoré sa týka ochranných znáмок, nenahrádza právne predpisy členských štátov o ochranných známkach. V skutočnosti sa nejaví oprávnené vyžadovať od podnikov, aby požiadali o zápis svojich ochranných znáмок ako ochranných znáмок Spoločenstva. Národné ochranné známky sú naďalej potrebné pre tie podniky, ktoré si neželajú ochranu svojich ochranných znáмок na úrovni Spoločenstva.“

Potreba znovunastolenia rovnováhy medzi národnými systémami ochrany a komunitárnym systémom je naliehavá. Ak k nemu nedôjde, v blízkej budúcnosti sa dostaneme do situácie, v ktorej rozhodnúť sa pre ochranu na národnej úrovni už nebude pre prihlasovateľa vecou zmysluplnej voľby, a to napriek tomu, že z ekonomického hľadiska potreba používania národnej ochrany nestratí na význame. Prihlasovateľia budú mať následne menej možností pri výbere spôsobu získania ochrany a budú nútení ísť cestou komunitárnej ochrany bez ohľadu na to, či tento spôsob vyhovuje ich potrebám. A tomuto je potrebné sa vyhnúť. Prehodnotenie požiadavky riadneho používania ochranných znáмок, ale najmä územného rozsahu ochrany je pravdepodobne najlepšia cesta, ako sa vyhnúť tejto situácii, a je určite kľúčom k znovunastoleniu rovnováhy medzi systémami ochranných znáмок v Európe. Zaistenie rovnováhy je veľmi dôležitá nielen pre národné úrady, ale najmä pre existujúcich a možných prihlasovateľov a majiteľov národných ochranných znáмок.

Vytvára sa mylný dojem, často prezentovaný v zlej viere, že argumenty v prospech koexistencie a vyváženia systémov nie sú ničím iným, iba ak snahou o záchranu národných úradov, ktoré by inak zanikli. Nie sú to však národné úrady, ktoré sú v hre, ale majitelia a prihlasovatelia ochranných znáмок.

Prirodzene, s narastajúcim množstvom prihlášok a zapísaných CTM sa sťažuje pravdepodobnosť získania ochrany na národnej úrovni a zvyšuje sa počet majiteľov národných ochranných znáмок, ktorí musia investovať do ochrany ich práv v odvolacích a iných konaniach pred prichádzajúcou záplavou CTM. Taktiež následným znížením poplatkov sa znížili i náklady prihlasovateľom CTM na úkor a škodu národných prihlasovateľov a majiteľov ochranných znáмок. Situáciu zhoršuje aj to, že úroveň prieskumu v OHIM-e je až príliš mierna a uvoľnená a OHIM zapisuje do registra takmer všetko „pod slnkom“.

Riadne používanie

Podmienka riadneho používania ochranných znáмок je zakotvená v článku 15 nariadenia o CTM. V relevantnej časti článku 15 sa uvádza:

„Ak počas obdobia piatich rokov po zápise majiteľ nepoužíval riadne ochrannú známku Spoločenstva v Spoločenstve v súvislosti s tovarmi alebo službami, pre ktoré bola zapísaná, alebo ak takéto používanie bolo pozastavené nepretržite päť rokov, ochranná známka Spoločenstva je predmetom sankcií uvedených v tomto nariadení, pokiaľ neexistujú oprávnené dôvody jej nepoužívania.“

Sankcie za nepoužívanie ochranných znáмок sú zakotvené v rôznych článkoch nariadenia. Podľa článku 42 ods. 2 nariadenia námietka proti zápisu ochrannej známky sa zamietne, ak používanie ochrannej známky nie je preukázané. To isté platí aj pre návrhy na vyhlásenie neplatnosti ochrannej známky, ako aj pre právo tretích osôb uplatniť návrh na vyhlásenie neplatnosti v konaní o preskúmaní návrhu podľa článku 57 ods. 2 a článku 100 ods. 5. Okrem toho podľa článku 51 ods. 1 písm. a) nedodržanie podmienky riadneho používania ochrannej známky je dôvodom na zrušenie CTM buď na základe návrhu podanom v OHIM-e, alebo na základe nároku tretej strany v konaní o porušení práv.

Prvá smernica o ochranných známkach² (ďalej smernica) stanovuje rovnaké podmienky riadneho používania ochranných znáмок a ustanovuje aj rovnaké sankcie za ich nepoužívanie (pozri čl. 10 až 12), preto sa zdá, že opatrenie obidvoch dokumentov na riadne používanie vyplývajú z rovnakých úvah, a právna veda Európskeho súdneho dvora pri výklade relevantných ustanovení smernice postupuje *mutatis mutandis* v kontexte s nariadením o CTM.

Za zmienku stojí aj to, ako nariadenie a smernica zdôvodňujú podmienky riadneho používania ochranných znáмок z ekonomického hľadiska.

Hlavným dôvodom, prečo sa stanovujú podmienky používania ochranných znáмок, je znižovanie ich celkového počtu a predchádzanie zbytočným konfliktom medzi právami ochranných znáмок, na ktoré je poukázané v deviatom bode preambuly smernice.

„Na to, aby sa obmedzil celkový počet ochranných znáмок zapísaných a chránených v rámci Spoločenstva, a v dôsledku toho aj počet konfliktov, ktoré medzi nimi vznikajú,

je podstatné, aby sa vyžadovalo, aby sa zapísané ochranné známky naozaj používali, alebo ak sa nepoužívajú, aby sa zrušili.“

Na druhej strane odsek 10 nariadenia o CTM dáva do súvislosti požiadavku riadneho (skutočného) používania s uplatnením práva z ochrannej známky.

„Neexistuje žiadne opodstatnenie chrániť ochranné známky Spoločenstva alebo voči nim chrániť akúkoľvek ochrannú známku, ktorá bola zapísaná už skôr, s výnimkou prípadov, keď sa ochranné známky skutočne používajú.“

Stojí za povšimnutie, že tento prístup sa odzrkadľuje aj v Metodike konania OHIM-u (kapitola 6 Dôkaz používania, body 3.1 a 3.2), kde sa jasne uvádza:

„... ochranné známky sa musia používať na území, kde sú chránené (Európske spoločenstvo pre ochrannú známku Spoločenstva, územie členských štátov v prípade národných znáмок)“;

a taktiež

„... ochranné známky sa majú používať na príslušných trhoch, ktorými sú zemepisné oblasti, pre ktoré je ochranná známka zapísaná“.

Žiaľ, jednotné aplikovanie tohto jasného princípu nie je vecou bežnej praxe.

Európsky súdny dvor však čiastočne objasnil ekonomické dôvody podmienky riadneho používania ochranných znáмок, ktoré spojil s ich základnými funkciami. V prípade VITAFRUT (ods. 70)³, na základe súdnym dvorom založeného precedenčného práva, sa stanovuje:

„... ochranná známka je predmetom ‚riadneho používania‘, ak sa používa v súlade s jej základnou funkciou zaručiť označenie pôvodu výrobkov alebo služieb, pre ktoré je zapísaná, aby vytvárala alebo zachovávala odbyť pre tieto výrobky a služby“.

V jednom z významných súdnych prípadov vo veci riadneho používania ochranných znáмок, konkrétne v prípade ANSUL (ods. 37 a 38)⁴, Európsky súdny dvor uvádza niekoľko ďalších indikácií ekonomickej úlohy podmienky riadneho používania. Uvádza, že ochrana ochrannej známky bez riadneho používania stráca svoj komerčný zmysel existencie a takéto používanie by sa malo usilovať o udržanie alebo vytváranie podielu na trhu.

„Ochrana ochrannej známky a účinky, na ktoré sa možno odvolávať voči tretím osobám, nemôžu pretrvávajúť v prípade, ak

2 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES z 22. 10. 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných znáмок (kodifikované znenie OJ L 299, 8. 11. 2008, s. 25).

3 C-416/04 P. VITAFRUT [2006] ECR I-04237.

4 C-40/01 Ansul [2003] ECR I-2439.

ochranná známka stratila svoje obchodné odôvodnenie spočívajúce vo vytvorení, resp. v zachovaní odbytu pre výrobky alebo služby nesúce označenie, ktoré ju tvorí, v porovnaní s výrobkami alebo službami pochádzajúcimi od iných podnikov. (...) Posúdenie riadnej povahy používania ochrannej známky musí spočívať na základe súhrnu skutočností a okolností týkajúcich sa určenia jej skutočného obchodného používania, najmä na tom, či jej používanie v príslušnom ekonomickom odvetví možno považovať za dostačujúce na udržanie alebo vytvorenie podielu na trhu pre tovary alebo služby chránené ochrannou známkou, na povahu týchto tovarov a služieb, vlastnostiach trhu, rozsahu a frekvencie používania ochrannej známky.“

Právna veda Európskeho súdneho dvora však čiastočne oslabila logický základ podmienky riadneho používania ochranných znáмок. Zo súdnych rozhodnutí (La Mer Technology, ods. 24 a 25 a 27⁵; VITAFRUT, ods. 72 and 76; Radetzky-Orden/Feldmarschall Radetzky, ods. 24⁶) vyplýva:

„... nemožno abstraktne a priori určiť, aká má byť kvantitatívna miera na určenie, či je alebo nie je používanie ochrannej známky riadne. Nemožno teda stanoviť pravidlo de minimis, ktoré by neumožnilo ... posúdiť všetky okolnosti prejednávaneho sporu. Takže, ak je aj minimálne používanie skutočne obchodne odôvodnené ... možno ho považovať za dostačujúce na preukázanie riadnej povahy.“

„...skutočnosť, že ... dôkaz o používaní skoršej ochrannej známky predložený iba vo vzťahu k predaju výrobkov jedinému zákazníkovi, neumožňuje a priori vylúčiť jej riadnu povahu používania, aj keď z toho vyplýva, že uvedená ochranná známka nie je prítomná na významnej časti španielskeho územia, kde je chránená.“

„...územný rozsah používania je len jednou z viacerých skutočností, ktoré sa majú zohľadniť pri určovaní, či je alebo nie je jej používanie riadne.“

„... ochranná známka je riadne používaná vo vzťahu k verejnosti, keď ju používa nezisková organizácia v oznamoch o podujatiach, obchodnej korešpondencii a reklamných materiáloch a jej členovia používajú ochrannú známku pri zbieraní a rozdeľovaní darov takým spôsobom, že nosia odznaky znázorňujúce túto ochrannú známku.“

Problematiku zemepisného rozsahu podmienky všeobecného (bežného) používa-

nia ochrannej známky je potrebné vnímať z hľadiska už spomínanej praxe. Podľa článku 15 nariadenia o CTM, jednou zo súčastí požadovaného riadneho používania CTM je jej existencia v Spoločenstve. Táto časť nariadenia bola interpretovaná v Spoločnom vyhlásení⁷ Rady a Komisie (ďalej spoločné vyhlásenie) po prijatí nariadenia o CTM týmto spôsobom:

„Rada a Komisia sú toho názoru, že riadne používanie ochrannej známky v zmysle článku 15 v jednej krajine zakladá riadne používanie v celom Spoločenstve.“

Toto spoločné vyhlásenie prekračuje bežné ponímanie slova interpretácia, keďže prekračuje i literu a ducha nariadenia o CTM. Literu prekračuje tým, že pojem „Spoločenstvo“ nahrádza pojmom „jedna krajina“ a tiež tým, že upúšťa od základného teritoriálneho princípu ochrany, teda že ochranná známka sa smie používať len na tom území, pre ktoré je zapísaná. Okrem toho sa zdá, že toto vyhlásenie je v rozpore aj so základným cieľom vytvorenia systému CTM podľa bodu 4 preambuly nariadenia o CTM.

„S cieľom rozvinúť neobmedzenú hospodársku aktivitu v celom priestore vnútorného trhu v prospech podnikov je nutné, aby existovali také ochranné známky, ktoré sa budú riadiť jednotným právom Spoločenstva priamo uplatniteľným vo všetkých členských štátoch.“

V neposlednom rade spoločné vyhlásenie nemôže byť uvedené do súladu s článkom 112 ods. 1 bod a) nariadenia o CTM, ktoré umožňuje premenu CTM na prihlášku národnej ochrannej známky.

„Premena sa neuskutoční, ak sa práva majiteľa ochrannej známky Spoločenstva zrušia na základe nepoužívania, pokiaľ v členskom štáte, pre ktorý sa žiada premena, nebola ochranná známka Spoločenstva uvedená do užívania, čo by sa považovalo za skutočné používanie podľa právnych predpisov daného členského štátu.“

Zo záverov spoločného vyhlásenia vyplýva, že ochrana je udelená pre celé Spoločenstvo, ale používanie známky a prislúchajúca ochrana sa vyžaduje iba v jednom štáte. To znamená, že na rozdiel od všeobecnej právnej teórie, v prípade nariadenia o CTM, právam neprináležia im zodpovedajúce povinnosti.

Je malou alebo dokonca nie je žiadnou útechou, že spoločné vyhlásenie má iba interpretáčnú hodnotu a ako také nemá práv-

ne záväzný účinok v rámci konania pred OHIM-om. Ten v snahe ďalšieho oslabenia požiadavky riadneho používania prekročil rámec spoločného vyhlásenia, keď v jeho Metodike konania o námietkach (kapitola 6 Dôkaz používania, body 3.1 a 3.2) sa uvádza, že používanie len v časti jedného členského štátu je postačujúce.

„... za riadne používanie v zmysle článku 15 nariadenia Rady o ochrannej známke Spoločenstva možno považovať (...), ak sú podmienky tohto článku splnené čo i len v jednej časti Spoločenstva, napríklad v jednom členskom štáte alebo v jeho časti“.

Metodika navyše umocňuje túto teóriu tvrdením, že

„použitie dokonca v úplne obmedzenom priestore príslušného územia sa môže ukázať ako dostačujúce“.

Na druhej strane metodika OHIM-u zároveň pripúšťa, že

„pokiaľ ide o územie, za vhodný prístup možno považovať zohľadnenie hraníc trhu a nie politické hranice“;

a tiež

„v určitých prípadoch sa európske štandardy kvantitativity môžu líšiť od príslušných národných kritérií“.

V jednom zo súdnych rozhodnutí Súdu prvého stupňa (CFI) uvedenom v spoločnom vyhlásení, v prípade HIWATT (ods. 37)⁸, súd rozhodol:

„...okrem toho, že riadne používanie ochrannej známky vylučuje jej umelé používanie s cieľom udržať jej zápis, riadne používanie znamená, že ochranná známka musí byť prítomná na veľkej časti územia, pre ktoré je zapísaná, okrem iného uplatňovaním jej základných funkcií, napríklad identifikácie pôvodu obchodovaných tovarov a služieb, a tak umožniť zákazníkovi pri následnej kúpe opakovanú skúsenosť, ak sa osvedčia, pozitívnu, ak sa neosvedčia, negatívnu“.

V súčasnosti sa toto rozhodnutie z veľkej časti neberie do úvahy.

Európsky súdny dvor sa doteraz priamo nezaoberal otázkou územného rozsahu podmienok riadneho používania ochranných znáмок. Vo veci VITAFRUT (ods. 76) uznal, že

„územný rozsah používania je (...) jedným z mnohých faktorov, ktoré sa berú do úvahy pri určení, či ide o riadne používanie alebo nie“.

5 C-259/02 La Mer [2004] ECR I-01159.

6 C-442/07 Verein Radetzky-Orden, 8. 2. 2008, [2008] ECR I-0000 (zatiaľ nepublikované).

7 Spoločné vyhlásenie Rady a Komisie Európskeho spoločenstva zakotvené do záverov zo stretnutia Rady, ktoré prijalo nariadenie o ochrannej známke Spoločenstva dňa 20. 12. 1993, OJ OHIM 1996, s. 615.

8 T-39/01 HIWATT [2002] ECR II-05233.

Okrem toho, v prípade PAGO⁹, ktorý síce nesúvisí s riadnym používaním ochranných znáмок, ale zaoberá sa špecifickou ochrannou CTM, ktoré majú v rámci Spoločenstva dobré meno (čl. 9 ods. 1 písm. c) nariadenia o CTM), Európsky súdny dvor konštatoval, že územie jedného členského štátu

„môže tvoriť podstatnú časť územia Spoločenstva“.

Prehodnotenie riadneho používania

Ako vyzerá situácia v súčasnosti? Dokonca aj riadne nepoužívanie ochranných znáмок je postačujúce na splnenie požiadavky riadneho používania.

Podľa spoločného vyhlásenia právnej vedy Európskeho súdneho dvora a praxe OHIM-u za riadne používanie CTM môže považovať aj minimálne používanie predajom tovarov jedinému spotrebiteľovi neziskovou organizáciou vo veľmi malej oblasti, ktorá je súčasťou členského štátu. Je toto skutočne riadne používanie na území Spoločenstva? Aké dôsledky ma takýto prístup z ekonomického hľadiska? „Okypťená“ verzia požiadavky na riadne používanie môže viesť k situácii, keď CTM, ktorá je používaná v minimálnom rozsahu a v malej oblasti Malty alebo Estónska, môže komplikovať zápis prihlášky národnej ochrannej známky na Slovensku, resp. podnikateľskému subjektu, ktorý pôsobí len v Plovdive v rámci námietkového konania v Bulharsku. Toto nemá nič spoločné s hlavnými cieľmi nariadenia o CTM, konkrétne s „harmonickým rozvojom hospodárskych aktivít“¹⁰ a „neobmedzenou hospodárskou aktivitou v celom priestore vnútorného trhu v prospech podnikov“¹¹. Navyše, je na zamyslenie, či samotná skutočnosť, že spoločné vyhlásenie a z neho vychádzajúca právna veda prepojili riadne používanie CTM s územím jedného členského štátu, reálne prispieva k správne fungovaniu vnútorného trhu EÚ. Skutočne napomáha odstraňovať „bariéry voľného pohybu tovarov a služieb“¹²?

V kontexte politiky konkurencieschopnosti je na zváženie, či spoločné vyhlásenie a právna veda naozaj zabezpečia nenarušenú hospodársku súťaž v prípade, že majiteľ CTM môže na základe používania známky len v časti územia jedného členského štátu

zabrániť iným majiteľom, ktorí pôsobia vo vzdialenom členskom štáte, získať zápis ochrannej známky, resp. používanie „konfliktných“ ochranných znáмок. Je toto „umožnenie podnikom prispôbiť svoje aktivity rozsahu Spoločenstva“¹³? V neposlednom rade je možné pozorovať, že požiadavka riadneho používania CTM v chápaní jej súčasnej interpretácie a uplatňovania sa v skutočnosti neodlišuje od požiadavky na národné ochranné známky. Toto vytvára určitý nesúlad medzi právami a povinnosťami.

Národná ochranná známka platí a používa sa len na území členského štátu, pre ktorý bola zapísaná. To je normálne, ale podľa súčasnej právnej vedy, keďže CTM požíva ochranu s „rovnakými účinkami v celom Spoločenstve“¹⁴, jej používanie v malej oblasti tvoriacej len časť členského štátu je postačujúce.

Rovnováhu medzi národnými systémami ochrany a komunitárnym systémom je možné náležite znovu nastoliť len za predpokladu dôkladného opätovného vymedzenia požiadavky riadneho používania ochranných znáмок, ale najmä jeho územného rozsahu.

Mohli by sme si pomôcť rozhodnutím Súdu prvého stupňa v prípade HIWATT, podľa ktorého pod pojmom „riadne používanie sa rozumie prítomnosť známky v podstatnej časti územia, pre ktoré je zapísaná“. Rozhodnutie, okrem toho, že dáva zmysel, je v súlade so všeobecným princípom, že právam by mali zároveň prináležať aj im zodpovedajúce povinnosti. Navyše, v zmysle pravidiel európskeho hospodárstva by dokonca aj metodika OHIM-u mala rešpektovať, že „vhodný prístup nezohľadňuje politické hranice, ale hranice trhu“. A práve náležité použitie tohto prístupu by viedlo k právnej situácii, ktorá spĺňa potreby vnútorného trhu EÚ.

V tomto kontexte je dôležité pripomenúť, že Rada EÚ v máji 2007 prijala množstvo záverov týkajúcich sa finančného výhľadu OHIM-u a ďalšieho rozvoja systému CTM¹⁵. V odseku 10 záverov je výzva Komisii, aby

„v čo najkratšom čase začala práce na komplexnej štúdiu o celkovom fungovaní systému ochrannej známky Spoločenstva“.

Hoci vypracovanie štúdie bolo vecou priority, jej dokončenie je v nedohľadne.¹⁶

Zatiaľ prebehlo len výberové konanie na zhotoviteľa štúdie.¹⁷

Skutočnou prioritou Komisie a OHIM-u bol „samozrejme“ iný bod záverov Rady, a to ďalšie znížovanie poplatkov za prihlášku CTM. Dôležité a prioritne implementované je čokoľvek, čo môže narušiť rovnováhu v prospech systému CTM; čokoľvek, čo môže čo i len čiastočne prispieť k znovunastoleniu rovnováhy medzi komunitárnym a národnými systémami ochrany ochranných znáмок, môže vždy počkať. A musí počkať tak, ako v prípade tiež „prioritnej“ štúdie. Čakáme na ňu už dva a pol roka. Je na zamyslenie, ako rýchlo by Komisia postupovala vo veci, ktorá nie je prioritná.

Sú tu však aj sľubné náznaky toho, že štúdia (v zmysle zadania) by sa mala venovať problematike zemepisného rozsahu podmienky riadneho používania ochranných znáмок, i keď samotný fakt, že zhotoviteľ sa tejto téme bude venovať, ešte neznamená, že prinesie uspokojujúci výsledok. Ale buďme optimisti, pozitívne naladení a veríme, že Komisia poukáže na záujmy skutočného vnútorného trhu na inštitucionálnej úrovni, teda OHIM-u.

Prílišné očakávania od prehodnotenia podmienky riadneho používania ochranných znáмок však nie sú na mieste, i keď je to životne dôležité na znovunastolenie rovnováhy medzi systémami ochrany ochranných znáмок v Európe. Prehodnotenie podmienky riadneho používania ale nestačí na dosiahnutie cieľa. Potrebné je aj prijať dodatočné opatrenia, napríklad realizovať fond spolupráce, prehodnotiť výšku poplatkov a prerozdeliť obnovovacie poplatky CTM.

REQUIREMENT OF GENUINE USE OF TRADE MARKS

FICSOR, M.:

Requirement of genuine use in the context of territorial scope. Legal basis of the concept of co-existence or complementarity. Disruption of co-existence and balance between Community trade marks and national trade marks systems – state of play. Jurisprudence of ECJ on the interpretation of requirement of genuine use. Economic and other reasons for re-establishing the balance between the Community and national trade mark systems.

9 C-301/07 PAGO, 6. október 2009, [2009] ECR I-0000 (zatiaľ nepublikovaný).

10 2. bod preambuly nariadenia o CTM.

11 4. bod preambuly nariadenia o CTM.

12 2. bod preambuly nariadenia o CTM.

13 2. bod preambuly nariadenia o CTM.

14 článok 1 ods. 2 nariadenia o CTM.

15 Závery Rady – finančné výhľady Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu a ďalšieho rozvoja systému ochranných znáмок Spoločenstva, 2801. zasadanie Rady pre konkurencieschopnosť (vnútorný trh, priemysel a výskum), Brusel, 21. – 22. 5. 2007.

16 Štúdia ku dňu vydania časopisu *Duševné vlastníctvo* č. 4/2010 stále nebola k dispozícii; pozn. prekladateľa.

17 Výberové konanie vyhral Inštitút Maxa Plancka v Mníchove; pozn. prekladateľa.

Aktuálne z autorského práva

V autorskom práve z hľadiska aktuálnosti jednoznačne dominuje rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci **Padawan SL vs. SGAE**¹ vo veci C-467/08, ktoré je označované aj ako historický verdikt. Rozhodnutie sa týka *fair compensation*, teda **primeranej náhrady odmeny** v zmysle čl. 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29/ES²; v tejto súvislosti sa možno stretnúť aj s pojmom *blank tape levies*, keďže tieto „poplatky“ sa okrem iného týkajú aj prázdnych nosičov CD, DVD, Blue-ray diskov atď. V kontexte slovenskej právnej úpravy ide o náhrady odmien podľa § 24 ods. 1 a 4 autorského zákona.³

Uvedené rozhodnutie Súdneho dvora EÚ doslova obletelo celú Európu, najmä vďaka veľkému počtu odporcov systému náhrad odmien, ktorý je predmetom diskusií o jeho opodstatnenosti a fungovaní od čias, keď bol zavedený.

Povinnosť platiť náhrady odmien sa v EÚ viaže na výnimku z **výlučného práva udeľovať súhlas na vyhotovovanie rozmnoženín** v zmysle čl. 2 smernice. Takéto výlučné právo patrí autorom diel, výkonným umelcom, výrobcam zvukových záznamov, výrobcam prvých záznamov filmov a vysielajúcim organizáciám. Tieto výlučné práva sú priznané aj na národnej úrovni a obmedziť ich možno len v súlade s trojkrokovým testom.⁴ Jednou z takýchto výnimiek je aj vyhotovenie rozmnoženiny zverejneného diela pre súkromnú potrebu, ktoré je možné uskutočniť bez súhlasu nositeľa práv.

Podľa čl. 5 ods. 2 písm. b) smernice výnimku možno uplatniť vo vzťahu k vyhotov-

vovaníu rozmnoženín *na akomkoľvek médiu vykonanom fyzickou osobou pre súkromné použitie a s cieľom, ktorý nie je priamo ani nepriamo komerčný, za podmienky, že nositelia práv dostanú primeranú kompenzáciu*, v ktorej sa zohľadní uplatnenie alebo neuplatnenie technologických opatrení uvedených v článku 6 smernice⁵ na predmetné dielo alebo predmet ochrany.

Ak teda členský štát zavedie vo svojom národnom poriadku takúto výnimku a umožní fyzickým osobám vyhotovovať si rozmnoženiny zverejneného diela, musí zabezpečiť, aby nositelia práv, ktorých sa to týka, dostali primeranú kompenzáciu. Na základe tohto právneho titulu dostávajú autori a iní nositelia práv na Slovensku i v mnohých ďalších (ale nie všetkých) štátoch EÚ náhrady odmien (*fair compensation*). U nás ich uhrádza prostredníctvom organizácií kolektívnej správy práv výrobca, príjemca z členského štátu EÚ, dovozca z tretej krajiny alebo iná osoba, ktorá nosič, prístroj alebo zariadenie s cieľom predaja umiestni prvýkrát na trhu v Slovenskej republike.

Systém výberu náhrad odmien je však často kritizovaný z viacerých dôvodov: výnimka podľa čl. 5 ods. 2 písm. b) smernice má len fakultatívnu povahu a systém náhrad odmien nie je zavedený vo všetkých 27 štátoch EÚ, z dôvodu čoho vznikajú tzv. sivé trhy, prostredníctvom ktorých sa povinné subjekty vyhýbajú plateniu náhrad odmien; navyše výšky náhrad odmien, spôsob ich výpočtu a okruh nosičov, prístrojov a zariadení, na ktoré sa vzťahujú, sa líšia

štát od štátu. Ťažko možno v tejto súvislosti hovoriť o „harmonizácii práva“ v pravom slova zmysle.

V rozhodnutí **Padawan SL vs. SGAE** sa Súdny dvor EÚ v konaní o predbežnej otázke zaoberal tým, ako treba vykladať pojem „*fair compensation*“ a v ktorých konkrétnych prípadoch vzniká povinnosť platiť náhrady odmien. Uviedol, že koncept „*fair compensation*“ je nevyhnutné vykladať uniformne vo všetkých štátoch EÚ, ktoré zaviedli výnimku kopírovania na súkromné účely. Primeraná náhrada odmeny sa musí vypočítavať na základe kritéria škody spôsobenej autorovi (resp. inému nositeľovi práv) zavedením takejto výnimky.

Podstatný je však najmä záver súdu, že takáto náhrada odmeny môže byť aplikovaná **výlučne len v spojitosti s vyhotovením rozmnoženín na súkromné účely** a nie je možné ju vzťahovať na nosiče, zariadenia a prístroje určené na vyhotovovanie rozmnoženín, ktoré nesleduje súkromné účely. Z uvedeného vyplýva, že medzi aplikáciou náhrad odmien a skutočným použitím na účely vyhotovovania rozmnoženín na súkromné účely musí byť prepojenie. Náhrady odmien sa teda nemôžu vzťahovať na všetky prázdne nosiče a zariadenia umožňujúce vyhotovovanie rozmnoženín, ale len na tie, ktoré by mohli spôsobiť nositeľom práv nejakú ujmu.

Ako sa uvádza v rozhodnutí, aplikácia poplatku za kopírovanie na súkromné účely na všetky druhy digitálnych prístrojov, zariadení a médií, ktoré zahŕňa aj prípady,

1 Sociedad General de Autores y Editores de España, španielska organizácia kolektívnej správy.

2 Smernica Rady a Európskeho parlamentu 2001/29/ES z 22. 5. 2001 o harmonizácii niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (ďalej smernica).

3 Zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej **AZ**).

4 *Pozri* ustanovenie čl. 5 ods. 5 smernice a ustanovenie § 38 AZ.

5 *Podľa čl. 6 ods. 3 smernice sa na jej účely výrazom „technologické opatrenia“ rozumie akákoľvek technológia, zariadenie alebo súčiastka, ktorá pri bežnom spôsobe použitia je navrhnutá na to, aby predchádzala konaniu alebo obmedzovala konanie vo vzťahu k dielam alebo iným predmetom ochrany, ktoré nie je povolené nositeľom autorského práva alebo akéhokoľvek iného práva súvisiaceho s autorským právom ustanoveného vnútroštátnym právnym predpisom alebo práva sui generis ustanoveného v kapitole III smernice 96/9/ES. Technologické opatrenia sa pokladajú za „účinné“, keď je použitie chráneného diela alebo predmetu ochrany kontrolované nositeľom práv uplatnením kontroly prístupu alebo ochranným procesom, ako je šifrovanie, kódovanie alebo iný prenos diela alebo iného predmetu ochrany, alebo kopírovač kontrolný mechanizmus, ktorý má ochranný cieľ.*

v ktorých je takéto zariadenie nadobudnuté inými ako fyzickými osobami na účely, ktoré zjavne nesúvisia s vyhotovovaním rozmnoženín na súkromné účely, **nie je v súlade so smernicou.**

-o0o-

V súvislosti s európskym autorským právom je potrebné avizovať podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci **SABAM⁶ vs. Netlog**, C-360/10. Predbežná otázka sa týka aplikácie smernice 2001/29/ES⁷ a 2004/48/ES⁸ v spojení so smernicami 95/46,⁹ 2000/31¹⁰ a 2002/58¹¹ vykladanými najmä v zmysle článkov 8 a 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V spore belgická organizácia kolektívnej správy práv SABAM žaluje spoločnosť Netlog, ktorá je správcou sociálnej webovej siete, v rámci ktorej (podľa tvrdenia SABAM) dochádza k nelegálnemu sťahovaniu chráneného obsahu. SABAM žaluje Netlog za to, že umožnil klientom ukladať ilegálne dáta na svojich serveroch, keďže považuje spoločnosť za jediný subjekt, ktorý môže zaviesť potrebné technické opatrenia na zabránenie ilegálneho sťahovania.

Netlog sa odvoláva najmä na ustanovenie čl. 15 smernice o elektronickom obchode,¹² ktoré vylučuje všeobecnú povinnosť poskytovateľa monitorovať prenášané alebo ukladané dáta alebo zisťovať skutočnosti a okolnosti, ktoré by naznačovali, že ide o nezákonnú činnosť.

Článkom 15 smernice o elektronickom obchode sa okrem tohto sporu argumen-

tuje aj vo veci **Scarlet Extended SA vs. SABAM**. Rozdiel však spočíva v tom, že kým spoločnosť Scarlet je ako prostredník poskytovateľom internetového pripojenia, Netlog je subjektom poskytujúcim služby typu webhosting. Bude zaujímavé sledovať, ako sa Súdny dvor EÚ vyrovná s týmito otázkami zameranými na zodpovednosť v kontexte peer-to-peer sietí a sprístupňovania elektronických súborov obsahujúcich hudobné, filmové a audiovizuálne diela.

-o0o-

V rámci aktuálnych informácií svetového významu treba rozhodne spomenúť, že 11. októbra 2010 združenie Creative Commons¹³ spustilo používanie **Public Domain Mark**, teda označenia, ktorými sa označujú diela **autorskoprávne voľné**, resp. tiež predmety, ktoré nie sú chránené právami súvisiacimi s autorským právom alebo právom k databáze. Takéto voľné predmety ochrany patria do *public domain*, teda do určitej verejnej sféry a je možné ich používať bez nutnosti nadobudnúť na takéto používanie súhlas.

Týmto označením by sa mali značiť tie diela, ktoré sú voľné vo všetkých jurisdikciách sveta. Zaujímavosťou je, že prvým veľkým partnerom a používateľom tohto označenia sa stala Europeana – digitálna knižnica, múzeum a archív Európy. Toto označenie sa teda zrejme od jari 2011 využije na miliónoch zdigitalizovaných diel, ktoré už nie sú autorskoprávne chránené.

Označenie *Public Domain Mark* predstavuje nástroj, ktorý umožní lepšiu komunikáciu smerom k verejnosti, pokiaľ ide o možnosť nakladania s dielami v rámci *public domain*. Ako sa uvádza v príslušnom tlačovom vyhlásení,¹⁴ *Public Domain Mark* efektívne zvýši hodnotu *public domain* tým, že sprístupní verejnosti diela, ktoré sú už autorskoprávne voľné. Označenie objasní učiteľom, študentom, umelcom a vedcom, že môžu znova používať konkrétny materiál.

Okrem *Public Domain Mark* je druhým, naďalej svetovo využívaným nástrojom označenie **CC Zero**, ktoré vyznačuje *Public Domain Dedication*.

Rozdiel spočíva v tom, že pri CC0 autorské právo, práva súvisiace s autorským právom alebo právo k databáze ešte existuje, ale nositeľ práv sa ho vzdal alebo úplne vylúčil jeho aplikáciu. Ďalšie osoby tak môžu slobodne navdviazať na takéto dielo alebo databázu, spracovať ich či inak použiť na akékoľvek účely a bez akýchkoľvek obmedzení.

Public Domain Mark a *CC Zero* možno označiť za významné nástroje, ktoré umožnia lepší prehľad v oblasti *public domain* vo svete.

-o0o-

Zuzana Adamová

6 Belgické združenie autorov, skladateľov a vydavateľov.

7 Pozri pozn. č. 2.

8 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. 4. 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva.

9 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. 10. 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov.

10 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. 6. 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode).

11 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. 7. 2002 týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách).

12 Článok 15 ods. 1 smernice o elektronickom obchode znie: Členské štáty neuložia poskytovateľom všeobecnú povinnosť pri poskytovaní služieb, na ktoré sa vzťahujú články 12, 13 a 14, aby monitorovali informácie, ktoré prenášajú alebo ktoré uložili, ani všeobecnú povinnosť aktívne zisťovať skutočnosti alebo okolnosti, ktoré by naznačovali, že ide o nezákonnú činnosť. Článok 15 ods. 2 smernice o elektronickom obchode znie: Členské štáty môžu ustanoviť povinnosť, aby poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti informovali príslušné verejné orgány o údajných vykonávaných nezákonných činnostiach alebo o údajných nezákonných poskytovaných informáciách, alebo povinnosť oznamovať príslušným orgánom na ich žiadosť informácie, ktoré by im umožnili identifikáciu príjemcov ich služieb, s ktorými uzatvorili dohody o uložení informácií.

13 Bližšie www.creativecommons.org

14 <http://creativecommons.org/press-releases/> (29. 10. 2010).

Študijné dni – ALAI 2010

Dĺžka trvania autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom

9. – 11. 9. 2010 Viedeň

V júni roku 2008 si **Medzinárodné literárne a umelecké združenie** (ALAI) pripomenulo 130. výročie svojho vzniku. Jeho zakladateľom a čestným predsedom bol **Victor Hugo**, prvým prezidentom ALAI sa stal **José da Silva Mendes Real**.

Medzi základné ciele ALAI od počiatku patrilo prijatie medzinárodnej dohody zameranej na ochranu literárnych a umeleckých autorských práv. Táto aktivita po ôsmich rokoch vyústila do prijatia Bernského dohovoru o ochrane literárnych a umeleckých diel (1886 – ďalej Bernský dohovor). ALAI sa aktívne zúčastnilo všetkých prijímaných revízií pôvodného Bernského dohovoru, ktoré sa uskutočnili v Paríži (1887), Berlíne (1908), Ríme (1928), Bruseli (1948), Štokholme (1967) a v Paríži (1971).

ALAI v súčasnosti združuje 28 národných skupín najvýznamnejších autorskoprávných teoretikov z celého sveta a individuálnych tvorcov i odborníkov, ktorí zastupujú záujmy autorov.¹ Zastúpenie v združení majú tiež sudcovia a vysokí štátni úradníci, ktorí sa v rámci svojej činnosti zaoberajú okrem iného aj problematikou autorských práv.

Stretnutia členov sa konajú každoročne, pričom Valné zhromaždenie ALAI je pravidelne spojené s medzinárodným vedeckým kongresom skúmajúcim základné otázky autorského práva, niekedy aj so študijnými dňami, v rámci ktorých účastníci riešia osobitné aktuálne problémy autorského práva týkajúce sa všetkých zúčastnených krajín a zároveň si vymieňajú súvisiace informácie a skúsenosti v celosvetovom meradle.

Tohoročné študijné dni organizovala **ra-
kúska skupina ALAI** v priestoroch **historického cisárskeho hradu Hofburg Redoutensäle vo Viedni**, v tesnej blízkosti mnohých významných pamiatok, okrem iných Národnej knižnice, Viedenskej štátnej

opery či Katedrály sv. Štefana, čo mozaiku ich významu doplnilo aj o širší kultúrny a historický rozmer. Dni sa zúčastnilo vyše 190 účastníkov z 27 štátov sveta. Po dlhšom čase bola (od kongresu ALAI v Berlíne v roku 1999²) opäť zastúpená aj Slovenská republika.

Hlavnou témou tohto roka bola **Dĺžka trvania autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom**, a to aj v súvislosti s pripravovanou novelou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/116/ES o dobe ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv. Prednášky a spoločné diskusie poskytovali možnosti na verejné vyjadrenie postrehov, ale aj kritiky, najmä niektorých návrhov na riešenie problematiky spoločného záujmu.

Program študijných dní otvorilo 9. septembra 2010 zasadnutie Valného zhromaždenia ALAI, ktoré sa konalo v priestoroch Viedenskej univerzity.

Foto: Franz Zwickl

1 www.alai.org/index-a.php?sm=0 (25. 10. 2010).

2 Porov. ŠVIDROŇ, J.: Rozvíjanie tradície česko-slovenskej vedeckej spolupráce v oblasti autorského práva (s mozaikou osobných spomienok). In *Právny obzor*, 2010, č. 4, s. 300.

Organizátori rozdelili program do dvoch hlavných častí:

1. Trvanie autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom
2. Domaine Public Payant a socio-kultúrne funkcie autorských práv

V rámci oboch častí programu sa vyprofilovalo **šesť pracovných zasadnutí** k čiastkovým okruhom problémov:

- doba ochrany autorského práva od 10 do 70 rokov a viac
- vhodná doba ochrany autorských práv
- doba ochrany práv súvisiacich s autorským právom
- ďalšia aproximácia alebo harmonizácia trvania ochranného doby autorských práv na regionálnej alebo medzinárodnej úrovni
- prechodné právo a predĺženie doby ochrany
- Domaine Public Payant a alternatívy

Pracovné zasadnutia, vzhľadom na medzinárodné zloženie účastníkov, sa konali v anglickom, nemeckom, francúzskom a španielskom jazyku.

Program študijných dní oficiálne otvorili úvodnými prejavmi: **Victor Nabhan** (Francúzsko), od roku 1996 prezident ALAI Internationale, renomovaný profesor v oblasti autorského práva pôsobiaci na univerzitách v Kanade, Francúzsku, Veľkej Británii a na Strednom východe; **Heinz Mayer** (Rakúsko), univerzitný profesor, od roku 2006 dekan Právnickej fakulty Viedenskej univerzity; **Victor Vázquez-Lopez** (Španielsko), právny radca v oblasti autorského práva a s ním súvisiacich práv pôsobiaci vo Svetovej organizácii duševného vlastníctva (WIPO); Brigitte Schenková (Rakúsko) z Najvyššieho súdu, prezidentka senátu duševného vlastníctva, a napokon **Claudie Schmiedová** (Rakúsko), federálna ministerka pre výchovu, umenie a kultúru.

V. Nabhan vyzdvihol historický a kultúrny význam Hofburgu, kde boli študijné dni organizované, ktorý môže byť inšpiráciou do budúcnosti. Tam, kde kedysi zaznievali hudobné diela Mozarta, Beethovena, Schuberta, sú dnes riešené naliehavé otázky prítomnosti. Prepojenosť histórie so súčasnosťou V. Nabhan dokumentoval napríklad aj na maľbe Autorské právo alebo zmatok?, ktorá bola reprodukováaná na poslednej strane brožúry programu Študijných dní ALAI 2010. Na maľbu upozornil i V. Vázquez-Lopez pri zamyslení sa nad otázkou, čo má byť chránené, resp. kto má byť chránený, kde a ako dlho.

Spôsob riešenia doby ochrany autorského práva v hostiteľskej krajine predstavila B. Schenková.

C. Schmiedová upozornila na konfrontáciu autorského práva s každodenným životom v modernej informačnej spoločnosti prinášajúcu nemalé možnosti v kultúrnom a edukačnom využití internetu. To však záleží na tom, kto má, resp. kto vlastní znalosti. Oprávnené môžeme povedať, že zažívame i mnoho „autorskopravných vojen“.

Program jednotlivých pracovných zasadnutí v rámci Študijných dní ALAI 2010 bol mimoriadne širokospektrálny.

Už samotné názvy jednotlivých tém a zastúpenie osobností, ktoré predniesli referáty, dokumentovali do akých špecializácií sa rozvinula oblasť autorského práva a s ním súvisiacich práv. Ale na Slovensku sa len pomerne pred krátkym časom (po desaťročia trvajúcim úsilí i napriek rôznym neprajnostiam), v roku 2007, podarilo zriadiť samostatné vedecké pracovisko so všeobecnejším vedeckým a pedagogickým poslaním v tejto právnej oblasti – **Ústav práva duševného vlastníctva na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave** (Ústav PDV), ktorý je však zatiaľ iba v začiatkoch svojho personálneho rozvoja, priestorového vybavenia a ekonomického zabezpečenia perspektívnych činností.³

Prvé pracovné zasadnutie

Zasadnutie otvoril predsedajúci V. Nabhan uvedením prednášateľov: **Michela Waltera** (Rakúsko), prezidenta rakúskej skupiny ALAI, čestného profesora pôsobiaceho na Právnickej fakulte Viedenskej univerzity a ďalších rakúskych univerzitách, ktorý sa zaoberá najmä vnútroštátnym, európskym a medzinárodným autorským právom, a **Silke von Lewinski** (Nemecko), vedúcu oddelenia na mníchovskom Inštitúte Maxa Plancka pre právo duševného vlastníctva, súťažné a daňové právo, špecialistku na európske, medzinárodné a komparatívne autorské právo.

Prvý z uvedených rečníkov M. Walter najskôr poukázal na kombináciu barokovej tradície zastúpenej historickou budovou miesta konania študijných dní s modernou dobou v podobe moderných fresiek a malieb na stenách, ktorých autorom je renomovaný rakúsky umelec prof. Josef Mikl. Potom vo svojej prednáške na tému **Historické perspektívy ohľadom trvania autorských práv – konvergencia ochranného doby systému** M. Walter poskytol stručný prehľad vývoja systému doby trvania autorskoprávnej ochrany, prierez jej vnímania, pridelenia a určenia osoby, na ktorú sa ochrana má vzťahovať.

Príspevok na tému **Systém medzinárodných autorských zmlúv a právno-porovnávací prehľad doby ochrany v národnom práve** predniesla S. von Lewinski. Zamýšľala sa nad naliehavosťou „zázemia“ pre širšiu diskusiu o otázkach ďalšej aproximácie autorských práv, ktorá je však možná len vtedy, ak si budeme vedomí, čo autorské právo v súčasnej dobe znamená. Pozornosť prítomných tiež zamerala na plnenie záväzku krajín prijať štandard doby trvania autorskoprávnej ochrany v dĺžke 70 rokov a prezentovala i výsledky súvisiaceho prieskumu v jednotlivých krajinách. Osobitne sa venovala riešeniu ochrany filmových a fotografických diel a tiež osobnostných práv (droit moral).

3 V tomto roku napr. Ústav PDV v spolupráci s Ústavom štátu a práva SAV zorganizovali interdisciplinárny vedecký seminár: Právo duševného vlastníctva v informačnej spoločnosti a v systéme práva, ktorý bol spojený s prezentáciou rovnomennej knihy; ďalej II. česko-slovenský vedecký seminár o autorskom práve: Vyváženie záujmov v autorskom práve. K uvedeným vedeckým podujatiam boli na stránkach časopisov Duševné vlastníctvo a Právny obzor publikované príspevky. K tomu *bližšie* KROPAJ, M., MARTIŠOVÁ, M.: Interdisciplinárny vedecký seminár: Právo duševného vlastníctva v informačnej spoločnosti a v systéme práva. In *Duševné vlastníctvo*, 2010, č. 2; KROPAJ, M., KROPAJOVÁ, M.: II. československý vedecký seminár o autorskom práve: Vyváženie záujmov v autorskom práve. In *Duševné vlastníctvo*, 2010, č. 3; KRÁLIČKOVÁ, B.: Autorskoprávna ochrana vs. ochrana hospodárskej súťaže (nielen) vo svetle judikatúry komunitárnych súdov. In *Právny obzor*, 2010, č. 4, s. 390-398.

V rámci medzinárodnej vedeckej konferencie Trnavské právnické dni na tému Právo v európskej perspektíve, usporiadanej v dňoch 23. – 24. 9. 2010 pri príležitosti 375. výročia založenia Trnavskej univerzity, vytvoril Ústav PDV samostatnú sekciu Ochrana slabšej strany pri vytváraní a používaní výsledkov tvorivej duševnej činnosti.

Pod vedením oboch prednášajúcich bolo pripravené a vo februári tohto roku vydané kolektívne európske dielo **Európske autorské právo** (komentar), ktoré bolo prezentované aj počas Študijných dní ALAI 2010. Zo Slovenskej republiky sa na uvedenom diele podieľala **JUDr. Zuzana Adamová, PhD.**, riaditeľka Ústavu PDV a členka redakčnej rady časopisu Duševného vlastníctva.⁴

Druhé pracovné zasadnutie

Zasadnutie viedol **Pierre Sirinelli** (Francúzsko), prezident francúzskej skupiny ALAI, profesor na univerzite v Paríži, člen francúzskej Najvyššej rady pre literárne a umelecké vlastníctvo (CSPLA) – orgánu oprávneného navrhovať zmeny francúzskych zákonov v oblasti práva duševného vlastníctva.

Jens Gaster (Nemecko), právnik s počiatčnou špecializáciou na ústavné právo, odborník v oblasti práva duševného vlastníctva a súťažného práva, sa vo svojom referáte zameril na **Príčiny posmrtnej ochrany autorov**. Priblížil dôvody takejto ochrany, ktoré vníma najmä v ocenení a posilnení tvorivosti autora diela. Zamýšľal sa aj nad príčinami predĺženia platnosti majetkových práv autorov.

Marshall A. Leaffer (USA), profesor špecializujúci sa na oblasť práva duševného vlastníctva, najmä na autorské právo a právo ochranných známkov, pôsobiaci na Právnickej fakulte univerzity v Indiane, predniesol príspevok na tému **Zabezpečenie obmedzeného času pre autorov... – perspektíva Spojených štátov amerických**. Poukázal na konkrétne praktické príklady vychádzajúce z Ústavu USA.

Carlos Ballesteros (Uruguaj), prezident uruguajskej skupiny ALAI, doktor práv a sociálnych vied na univerzite v Montevideu, bývalý asistent generálneho riaditeľa WIPO, sa zaoberal témou **Primeraná doba ochrany: 50 – 70 rokov alebo viac?** Upozornil na množstvo zmien v úprave autorských práv, na ktoré treba reagovať, a zdôraznil potrebu svedomitého prístupu k samej podstate autorského práva.

Ysolde Gendreauová (Kanada), prezidentka kanadskej skupiny ALAI, profesorka práva duševného vlastníctva pôsobiaca na univerzite v Montreale, bývalá prezidentka

Medzinárodného združenia na podporu výučby a výskumu v oblasti duševného vlastníctva (ATRIP)⁵, súčasne asociovaná členka Medzinárodnej akadémie porovnávacieho práva, podnietila širokú diskusiu prítomných svojím príspevkom na tému **Ukončenie kontraktov a práva dedičov autora**.

Tretie pracovné zasadnutie

Tomuto zasadnutiu predsedal **Frank Gotzen** (Belgicko), člen Vysokiej rady pre duševné vlastníctvo (High Council for Intellectual Property) v Belgicku, vedeckej rady na Inštitúte Maxa Plancka pre právo duševného vlastníctva, súťažné právo a daňové právo v Mníchove a člen európskej expertnej skupiny profesorov autorských práv a práv s nimi súvisiacich, v rokoch 1992 – 1997 rektor Katolíckej univerzity v Bruseli.

Thomas Dreier (Nemecko), viceprezident ALAI a rovnako aj jeho nemeckej skupiny, profesor na Technologickom inštitúte v Karlsruhe v Nemecku, čestný profesor na univerzite vo Freiburgu, sa v rámci zasadnutia ako prvý venoval téme **Systém medzinárodných zmlúv a komparatívny prehľad doby ochrany v národnom práve**. Ponúkol prehľad v chápaní doby ochrany v národných právach a vyzdvihol jednotlivé systémy úpravy z hľadiska spôsobov ich riešenia.

Ako ďalšia v poradí predstúpila pred prítomných profesorka práva **Shira Perlmutterová** (USA), výkonná viceprezidentka Medzinárodnej federácie hudobného priemyslu (IFPI), absolventka Harvardskej univerzity a univerzity v Pensylvánii. Zaoberala sa témou **Znepokojenie nad navrhovaným spôsobom predĺženia ochrany – stav legislatívy**.

Profesor práva **Bernt Hugenholtz** (Holandsko), riaditeľ Inštitútu pre informačné právo na univerzite v Amsterdame, kde vyučuje právo duševného vlastníctva a medzinárodné autorské právo, prednášajúci v Bergene, Mníchove, Melbourne, člen exekutívnej komisie ALAI, zaujal pozornosť prítomných témou **Znevýhodnenie (poctivé) záujmy alebo len ovocie lobingového priemyslu?** Podnietil ich zamyslieť sa nad skutočným stavom sledovania záujmov jednotlivých osôb profitujúcich z autorskoprávnej ochrany.

Podnetné myšlienky vyslovil aj **Tilo Gerlach** (Nemecko), riaditeľ manažmentu Spoločnosti pre využívanie práv výkonných umelcov (GVL), lektor pre kultúrny manažment na Univerzite hudby a divadla v Hamburgu, a to v príspevku **Pohľad výkonných umelcov**. Ako uviedol, k téme ho inšpirovala veľká priepasť medzi ochranou výkonných umelcov a autorov.

Abel Martin (Španielsko), generálny manažér Španielskej spoločnosti pre audioviziu (AISGE), profesor súkromného práva na univerzite v Madride, predniesol príspevok **Rozsah predĺženia – audiovizuálni umelci**. Vyjadril v ňom veľké znepokojenie nad znevýhodňovaním umelcov oproti autorom. Upozornil na nové možnosti kontroly autorskoprávnej ochrany, ktoré poskytujú nové technológie.

Toto pracovné zasadnutie uzavrel **Pál Tomori** (Maďarsko), riaditeľ Spoločnosti kolektívnej správy práv umelcov (EJI), člen expertnej rady maďarského autorského práva, viceprezident maďarskej skupiny ALAI. Predniesol príspevok **Prechodné a sprievodné ustanovenia zákona**.

Štvrté pracovné zasadnutie

Ako predsedajúci toto zasadnutie viedol **Jukka Liedes** (Fínsko), riaditeľ divízie pre fínsku kultúrnu politiku na Ministerstve pre vzdelanie a kultúru.

Úvodný príspevok na tému **Ďalšia aproximácia (minimálna doba) alebo potreba harmonizácie v digitálnej ére?** predniesol profesor práva na Právnickej fakulte Univerzity v Melbourne **Samuel Ricketson** (Austrália). Je členom Akadémie sociálnych vied Austrálie a hlavnými oblasťami, v ktorých pôsobí, sú práva z duševného vlastníctva, patentové právo a elektronický obchod.

Nad **Spoločným autorstvom filmového diela** sa zamýšľala **Mira Sundara Rajanová** (Kanada), výskumná riaditeľka v oblasti práva duševného vlastníctva na Právnickej fakulte Univerzity Britskej Kolumbie vo Vancouveri. Poukázala na stále narastajúcu potrebu harmonizácie v danej oblasti. Špecifikovala film ako jedinečné dielo, ktoré vzniká prácou viacerých ľudí, pričom výsledkom je jedno originálne dielo. Zároveň upozornila na rôzne spôsoby definovania autorstva a nositeľov autorských práv

4 Pozri ADAMOVÁ, Z.: Aktuálne z autorského práva. In *Duševné vlastníctvo*, 2010, č. 2, s. 19-20.

5 O kongrese ATRIP, ktorému predsedala, sa konal v roku 2005, bližšie ŠVIDROŇ, J.: Duševné vlastníctvo – premostenie estetiky a ekonomiky, umenia a peňazí. Congress ATRIP Montreal, 2005. In *Duševné vlastníctvo*, 2005, č. 4.

pri filmovom diele, aké poskytujú vo svojich národných právach jednotlivé krajiny, a upozornila na problematický okruh riešenia osobnostných práv.⁶

Sčasti v historickom kontexte vývoja určenia doby autorskoprávnej ochrany **Astri M. Lundová** (Nórsko), prezidentka Nórskej autorskej spoločnosti zaoberajúca sa všetkými oblasťami práva duševného vlastníctva, prednášajúca autorské právo na Právnickej fakulte Univerzity v Oslo, sa na zasadnutí venovala téme **Vojnu podmienené predĺženie doby ochrany**.

Osobitne na **morálne (osobnostné) práva** sa zamerával vo svojom príspevku **Miyo Tonami** (Japonsko), člen ALAI, ATRIP-u, Japonskej asociácie práv priemyselného vlastníctva, prednášajúci na Právnickej fakulte Univerzity Senshu v Tokyu, zaoberajúci sa autorským právom, dizajnom a ochrannými známkami.

Albrecht Haller (Rakúsko), prednášajúci na viacerých viedenských univerzitách a osobitne sa zameriavajúci na autorské právo, ochranné známky a mediálne právo sa vo svojom príspevku sústredil na tému **V pozostalosti zachované diela (nachgelassene, posthumous, posthume works) v súvislostiach autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom**. Venoval sa riešeniu danej právnej problematiky v medzinárodných právnych dokumentoch.

Séverine Dusollierová (Belgicko), profesorka práva duševného vlastníctva na univerzite v Namure, zaoberajúca sa vo svojej výskumnej práci autorským právom v informačnej spoločnosti, „public domain payant“, otázkami duševného vlastníctva, autorského práva a autorstva v oblasti umenia, softvérovými patentmi a súťažným právom, predniesla príspevok na tému **Technické opatrenia a trvanie autorských práv: priestor pre spory?**⁷

Piate pracovné zasadnutie

Predsedajúcim bol **Paul Torremans** (Veľká Británia), profesor na univerzite v Nottinghamu, člen britskej skupiny ALAI (BLACA) a tiež člen ATRIP-u.

Toto zasadnutie uviedol **Mihály Ficsor** (Maďarsko), prezident maďarskej národnej skupiny ALAI, príspevkom na tému **Prechodné otázky a predĺženie doby och-**

rany: Článok 18 Bernského dohovoru a US Uruguajského kola dohôd.

Spolupráca odborníkov zo Slovenskej republiky i z Českej republiky v rámci WIPO, ATRIP-u, ALAI, IFPI a iných špecializovaných organizácií, s odbornou účasťou M. Ficsora, sa rozvíjala už od začiatkov transformačného procesu po roku 1989.

Na vystúpenie M. Ficsora nadviazala profesorka na Kolumbijskej vysokej škole práva **Jane Ginsburgová** (New York) témou **Francúzsky Cour de cassation uvádza do súladu článku 18 (1) a 5 (2) Bernského dohovoru**.

Prechodné práva a zaobchádzanie s cudzincami – rozhodnutie Súdného dvora EÚ v prípade Sony/Falco/Bob Dylan bol názov ďalšej prednášky, ktorou sa prezentovala profesorka **Valérie-Laure Benabou** (Francúzsko) pôsobiaca na univerzite vo Versailles.

So záverečným príspevkom tohto pracovného zasadnutia vystúpil **Ramón Casas Vallés** (Španielsko) z univerzity v Barcelone, ktorý sa venoval problematike **ukončenia zmlúv a predĺženia doby ochrany**, na ktorú upozornil aj ako na často nepovšimnutú tému.

Šieste pracovné zasadnutie

Toto zasadnutie viedol **Thierry Desurmont** (Francúzsko), prezident výkonného výboru Francúzskej spoločnosti spravujúcej práva autorov, skladateľov a nakladateľov hudobných diel (SACEM).

Hlavnú správu v rámci tohto pracovného zasadnutia pod názvom **Rôzne systémy platenia za public domain** predniesla **Delia Lipszycová** (Argentína), profesorka autorského práva a s ním súvisiacich práv a medzinárodného súkromného práva na Právnickej fakulte univerzity v Buenos Aires.

6 Aktuálne k tomu aj z tvorby jedného zo spoluautorov: KROPAJ, M.: Právne a mimoprávne interdisciplinárne aspekty filmového diela. In *Duševné vlastníctvo*, 2010, č. 3, s. 15 a nasl.

7 Aktuálne k tomu aj: KRÁLIČKOVÁ, B.: Vzťah autorského práva a hospodárskej súťaže – permanentný konflikt? In *Právny obzor*, 2008, č. 6, s. 508-520.

Profesor **Adolf Dietz** (Nemecko), odborník na nemecké, európske a medzinárodné autorské právo, ako aj právo duševného vlastníctva krajín strednej a východnej Európy a Číny, vedecký pracovník Inštitútu Maxa Plancka pre právo duševného vlastníctva, daňové a súťažné právo v Mníchove, honorárny profesor Univerzity v Passau a honorárny doktor Katolíckej univerzity v Bruseli, sa venoval téme **Moderný spôsob platenia za diela v režime „domaine public payant“**, konkrétne spôsobom chápania a využitia tohto režimu, ktorý je v Európe málo rozvinutý. Poukázal na potrebu vyváženej sústavy fungovania tohto režimu v rámci právnych poriadkov jednotlivých krajín sveta a vyjadril názor, že predmetný systém by mal byť upravený individuálne v právnych poriadkoch krajín bez potreby nadnárodnej úpravy tohto režimu v medzinárodnej zmluve. A. Dietz vysvetlil, ako by mal režim „domaine public payant“ správne fungovať, a vyzdvihol dôležitosť zabezpečenia funkčnosti tohto režimu. Podľa jeho názoru, ak by tento režim bol funkčným tak v rozvojových, ako aj rozvinutých krajinách, mohol by byť nástrojom vyváženia globálnych ekonomických záujmov a viedol by k prospechu z autorského práva pre všetkých zúčastnených.

V rámci tohto zasadnutia sa venovala pozornosť aj otázkam výhod a nevýhod alternatívnych riešení (napr. prostredníctvom kultúrnych fondov) a socio-kultúrnym aspektom autorského práva.⁸

K otázkam súvisiacim s touto problematikou sa vyjadrili profesor **Igor Gliha** (Chorvátsko) pôsobiaci na univerzite v Záhrebe, predseda skupiny pre duševné vlastníctvo pri rokovaniach na Ministerstve pre zahraničné záležitosti a európsku integráciu, ktorý predstavil systém fungovania „domaine public“ v nástupníckych štátoch bývalej Juhozápadnej Európy, profesor **Ryu Kojima** (Japonsko), pôsobiaci na Právnickej fakulte Kyushu univerzity vo Fukuoke, ktorý načrtnul súvislosť autorského práva a sociálnej politiky, **Gernot Graninger** (Rakúsko), člen rakúskej komisie pri UNESCO, člen národnej skupiny ALAI a medzinárodnej komisie právnikov, ktorý sa zaoberal sociálnymi a kultúrnymi aspektmi organizácií kolektívnej správy autorských práv a **Gerhard Ruiss** (Rakúsko), básnik, spisovateľ, hudobník predstavil pohľad umelca na situáciu, s akou sa pri tvorbe a zverejňovaní diel stretávajú dnešní umelci.

Prednášky, ako aj spoločné diskusie poslucháčov s prednášajúcimi, pre ktoré bol vytvorený priestor po každom pracovnom zasadnutí, poskytli možnosti na riešenia čiastkových otázok spoločného záujmu. Diskusia, ktorá sa rozvinula, bola podnetná, plná rôznych úvah, ktoré nie vždy boli v jednej názorovej rovine.

Odbornú časť študijných dní vhodne doplnil aj bohatý večerný spoločenský program (koncert vážnej hudby vo Wiener Konzerthaus, recepcia pod záštitou rakúskej spolkovéj ministerky spravodlivosti **Claudie Bandion-Ortner** v priestoroch rakúskeho Ministerstva spravodlivosti), počas ktorého mali účastníci možnosť ďalej diskutovať aj v neformálnej atmosfére.

Na záver možno konštatovať, že Študijné dni ALAI 2010 boli výnimočnou udalosťou po odbornej, ako aj organizačnej stránke, za účasti špičky odborníkov v oblasti autorského práva z celého sveta a je potešujúce, že na nej mala svoje aspoň skromné zastúpenie aj Slovenská republika. V budúcom roku (19. – 21. jún) sa uskutoční kongres ALAI v írskom Dubline na tému Autorské právo – hranice a rozhrania.

Mgr. Barbora Králičková
Ústav práva duševného vlastníctva
Právnická fakulta
Trnavskej univerzity v Trnave

JUDr. et Mgr. Marián Kropaj
Ústav práva duševného vlastníctva
Právnická fakulta
Trnavskej univerzity v Trnave

Mgr. Mária Kropajová
Filozofická fakulta
Univerzity Komenského v Bratislave

Foto: M. Kropaj, B. Králičková

ALAI STUDY DAYS 2010

Duration of Authors' Rights and Related Rights

Date and place of the Study Days: September 9 – 11, 2010, Redoutensäle of the historical Imperial Castle Hofburg in Vienna. Organised by the Austrian Group of International Literary and Artistic Association (ALAI).

Two parts of Study Days:

- Duration of authors' rights and related rights
- Domaine Public Payant and the socio-cultural function of authors' rights

Six working sessions with following topics: Term of protection in copyright from 10 to 70 years and beyond; The proper term of protection of authors' rights; Related rights' term of protection; Further approximation or harmonization of the duration of authors' rights on the regional or on the international level; Transitional law and prolongation of the terms of protection; Domaine Public Payant and alternatives.

⁸ Aktuálne k tomu aj: KROPAJ, M., KROPAJOVÁ, M.: Interdisciplinárny pohľad na autorské právo, význam vedeckej práce a vyvažovanie záujmov v slovenskom autorskom práve. In *Právny obzor*, 2010, č. 4, s. 410 a nasl.

Ochrana priemyselného vlastníctva VI

Slovenská komora patentových zástupcov v spolupráci s Úradom priemyselného vlastníctva SR zorganizovala 4. – 6. októbra 2010 v hoteli Atrium v Novom Smokovci už 6. ročník odborného seminára Ochrana priemyselného vlastníctva VI. Aj tohto roku bolo jeho cieľom prehĺbiť informovanosť o nových právnych predpisoch v oblasti priemyselného vlastníctva, praktických skúsenostiach s ich uplatňovaním a tiež o právnych aspektoch dôležitých v rozhodovacích procesoch.

Na seminári sa zúčastnilo **više 50 pracovníkov pôsobiach v oblasti ochrany priemyselného vlastníctva** – patentoví zástupcovia a ich asistenti, advokáti, koncipienti i podnikoví právnici.

Ponúkame vám abstrakty všetkých siedmich prednášok, ktoré odzneli na seminári.

Zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach platný od 1. januára 2010 v praxi ÚPV SR (Ing. Zdena Hajnalová, ÚPV SR)

Nový zákon o ochranných známkach prieniesol do praxe ÚPV SR a samozrejme aj odbornej verejnosti niekoľko významných zmien, najmä z hľadiska hmotnoprávných ustanovení.

V prednáške boli podrobnejšie vysvetlené „nové“ absolútne dôvody odmietnutia prihlášky ochrannej známky. Jedným z nich je rozpor prihláseného označenia s ustanoveniami iného právneho predpisu alebo so záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z iných medzinárodných zmlúv, než z článku 6ter Parížskeho dohovoru na ochranu priemyselného vlastníctva.

Ďalším „novým“ dôvodom na odmietnutie prihlášky ochrannej známky je, ak prihlásené označenie obsahuje erby alebo emblémy napríklad miest či obcí. Takéto označenie je schopné zápisu iba v prípade súhlasného stanoviska príslušnej inštitúcie.

Ďalším „novým“ dôvodom na odmietnutie prihlášky ochrannej známky je, ak prihlásené označenie obsahuje erby alebo emblémy napríklad miest či obcí. Takéto označenie je schopné zápisu iba v prípade súhlasného stanoviska príslušnej inštitúcie.

V ustanoveniach zákona o ochranných známkach týkajúcich sa námietkových dôvodov bola pozornosť auditoria upriamená na zosúladenie terminológie so smernicou Európskeho parlamentu a Rady

č. 2008/95/ES o aproximácii právnych predpisov členských štátov. To znamená, že definície zhodnosti a zameniteľnosti boli zo zákona platného do konca roka 2009 vypustené. Pojem „zameniteľné“ bol nahradený pojmom „podobné“ a predpokladom zamietnutia prihláseného označenia na základe námietok uplatnených tretími stranami je podľa nového zákona „pravdepodobnosť zámény“ na strane dotknutých osôb. Pojem „zámena“ patrí pod pojem „pravdepodobnosť asociácie“.

Ďalšia úprava sa dotýka konfliktu zverejneného označenia a používaného obchodného mena inou osobou ako je prihlavovateľ ochrannej známky, s dôrazom na preukazovanie získania rozlišovacej spôsobilosti predmetného obchodného mena a širšieho ako miestneho dosahu.

Účastníci seminára boli upozornení na skutočnosť, že lehota na podanie námietok

je lehotou procesnou a v rámci nej na preukázanie dôvodov námietok a predloženie dôkazov spolu platí koncentračná zásada.

Okrem spomínaných rozdielov oproti predchádzajúcemu zákonu sa hovorilo aj o zmenených ustanoveniach týkajúcich sa možnosti uplatnenia práva prednosti z viacerých prihlášok ochranných známk, o možnostiach podať žiadosť o zápis prevodu, licencie alebo aj žiadosť o zápis záložného práva na ochrannú známku ktoroukoľvek zo zúčastnených strán.

Zmeny v zákone sa dotkli aj ustanovení o ochrannej známke Spoločenstva a ustanovení o medzinárodných ochranných známkach.

Reformu priniesol zákon aj do časti nápravných ustanovení, kde bol pojem „výmaz“ ochrannej známky nahradený prehľadnejšími pojmami, a to zrušenie ochrannej známky, resp. vyhlásenie ochrannej známky za neplatnú.

Zákonné a procesné lehoty v konaniach pred ÚPV SR

(JUDr. Lenka Midriaková, ÚPV SR)

Prvá, teoretická časť prednášky bola venovaná otázkam, akými spôsobmi môže byť v právnych predpisoch ustanovený „čas“, ako sa delia a počítajú lehoty a pod. Čas, v priebehu ktorého vznikajú, menia sa a zanikajú právne vzťahy, je právne významnou skutočnosťou.

Údaj o čase môže byť v právnych predpisoch obsiahnutý dvojakým spôsobom – pevne (prostredníctvom konkrétneho dňa) a ako čas plynúci (lehoty a doby).

Lehota aj doba sú právne významnými časovými obdobiami, no kým v rámci plynutia doby sa od účastníka právneho vzťahu nevyžaduje aktívny, resp. pasívny prístup, t. j. v rámci doby práva a povinnosti vznikajú, trvajú alebo zanikajú bez toho, aby účastník právneho vzťahu niečo urobil (napr. ochranná doba ochrannej známky), tak v rámci lehoty na dosiahnutie právneho následku sa vyžaduje, aby účastník niečo vykonal, resp. sa konania zdržal (lehota na podanie rozkladu; v prípade nekonaania – nepodania rozkladu nebude rozhodovať právoplatnosť).

V právnej teórii lehoty v správnych konaniach delíme podľa rôznych kritérií, napríklad na hmotnoprávne a procesnoprávne, subjektívne a objektívne, zákonné a určené správnym orgánom. Z hľadiska dodržania lehoty, a tým aj úspešného dosiah-

nutia zamýšľaného právneho následku sú významné ustanovenia právnych predpisov upravujúce počítanie lehôt (§ 122 Občianskeho zákonníka, § 27 Správneho poriadku), ako aj pravidlo, že na to, aby bola lehota v správnych konaniach zachovaná, musí byť príslušné podanie vykonané na vecne a miestne príslušnom správnom orgáne.

Druhá časť prednášky, ktorá sa týkala konaní pred ÚPV SR, sa zaoberala jednotlivými druhmi konaní vo veciach ochranných známk. Pri všetkých lehotách, ktoré zákon o ochranných známkach ustanovuje, bolo v rámci prednášky poukázané, o akú lehotu z hľadiska delenia lehôt ide, čo je podstatné najmä na posúdenie otázky, či lehota bola zachovaná, ale aj na posúdenie, aké nápravné opatrenie je potrebné aplikovať v prípade zmeškania lehoty (hroziacej či existujúcej).

V rámci nápravných opatrení v prípade zmeškania lehôt bolo poukázané na konkrétne inštitúty predĺženia lehoty, pokračovania v konaní, ktoré je možné uplatniť v prípade hroziaceho alebo už existujúceho zmeškania úradom určenej lehoty a uvedenie do predošlého stavu, ktoré je možné uplatniť tak v prípade zmeškania zákonných lehôt, ako aj úradom určených lehôt.

V rámci výkladu o uvedení do predošlého stavu bolo poukázané aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ v právnej veci T - 136/08, ktorý dokumentuje, akým spôsobom vykladajú pojem „napriek náležitej starostlivosti“ (ako jednu z podmienok uvedenia do predošlého stavu) Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) a Súdny dvor EÚ.

Konanie o prieskume prihlášok ochranných známk Spoločenstva v OHIM-e

(Mgr. Miroslav Stančík, ÚPV SR)

Prednáška pozostávala zo štyroch základných častí:

- prieskum formálnych náležitostí prihlášok ochranných známk Spoločenstva,
- prieskum nárokovanej priority a seniority,
- prieskum zatriedenia nárokováných tovarov alebo služieb,
- prieskum zápisnej spôsobilosti označení podľa článku 7 nariadenia Rady o ochrannej známke Spoločenstva.

V rámci prvých troch častí prednášky sa hovorilo o najčastejších nedostatkoch prihlášok ochranných známk Spoločenstva. Sú nimi napríklad: neuvedenie nárokováných farieb v prípade prihláseného farebného označenia (formálny nedostatok), uvádzanie znení ochranných známk v zoznamoch tovarov alebo služieb, napríklad „Walkman“ namiesto správneho pojmu „kazetový prehrávač“ (nedostatok v zatriedení).

Prednášajúci upozornil účastníkov seminára aj na odchýlky v prístupe OHIM-u k zatriedeniu maloobchodných služieb v triede 35 Niceského triedenia v porovnaní s prieskumom v ÚPV SR.

Štvrtá časť bola zameraná na priblíženie prístupu OHIM-u pokiaľ ide o posudzovanie zápisnej spôsobilosti prihlášok, resp. ich odmietnutie z absolútnych dôvodov. Účastníci seminára sa podrobnejšie oboznámili s obsahom jednotlivých článkov nariadenia Rady o ochrannej známke Spoločenstva, konkrétne s čl. 7(1)(a) až 7(1)(k). Ku každému článku boli uvedené konkrétne prípady prihlášok ochranných známk Spoločenstva, ktoré boli OHIM-om v minulosti buď zapísané do registra, alebo zamietnuté, na základe čoho si účastníci seminára mohli

osvojit' přístup OHIM-u k prieskumu zápisnej spôsobilosti prihlasovaných označení a porovnať prax OHIM-u s praxou ÚPV SR.

Prihlášky ochranných známk Spoločenstva – námietkové konanie v OHIM-e

(Mgr. Vít Mahelka, prieskumový referent OHIM-u)

Obsahom prednášky boli niektoré praktické aspekty námietkového konania v OHIM-e.

Procesné otázky

OHIM skúma, či námietky spĺňajú formálne náležitosti (tzv. „admissibility“). Námietky môžu mať absolútne chyby, po ktorých nasleduje zamietnutie námietok, alebo relatívne chyby, pri ktorých OHIM vyzve namietateľa k náprave nedostatkov.

Ďalej OHIM skúma, či sú námietky dostatočne odôvodnené (tzv. „substantiation“). Veľmi dôležitou súčasťou odôvodnení pri starších zapísaných ochranných známkach je dôkaz o ich existencii, platnosti a rozsahu ochrany, ktorý musí byť preložený do jazyka námietkového konania.

Súčasťou priebehu konania je dvojmesačná (až dvojročná) lehota nazývaná „cooling off period“, počas ktorej majú jednotlivé strany možnosť vyriešiť svoj námietkový spor zmierom. Z dôvodu vyjednávania medzi stranami je možné požiadať tiež o prerušenie konania (tzv. „suspension“).

Súčasťou rozhodnutia o námietkach je aj rozhodnutie o trovách konania. Ich maximálna výška je 650 €.

Dôkaz o používaní staršej ochrannej známky

Na základe žiadosti prihlasovateľa musí namietateľ, ak bola staršia známka zapísaná viac ako 5 rokov, predložiť dôkazy o skutočnom používaní takejto zapísanej ochrannej známky.

Žiadosť prihlasovateľa musí byť výslovná a jasná. Dôkazmi je potrebné preukázať miesto, čas a rozsah používania (koľko výrobkov alebo služieb sa predalo), formu používania (t. j. či ide o používanie ochrannej známky v identickej alebo pozmenenej forme) a pre aké tovary alebo služby sa známka používala.

Pravdepodobnosť zámény

Pravdepodobnosť zámény podľa čl. 8 ods. 1 písm. b) nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva je najbežnejším námietkovým dôvodom.

Boli uvedené príklady posudzovania pravdepodobnosti zámény pri určitých typoch označení: krátke slovné označenia, písmeno alebo krátke slovné označenie s obrazovým prvkom, ochranné známky so zhodným slovným prvkom a obrazové známky.

Ochranná známka s dobrým menom

Staršia ochranná známka, ktorá je rozsiahle používaná a známa, sa v námietkovom systéme objavuje v troch rovinách: staršia známka so zvýšenou dištinktivitou získanou používaním (v rámci čl. 8 ods. 1 písm. b) nariadenia – pravdepodobnosť zámény) funguje ako podporný argument pre pravdepodobnosť zámény, staršia všeobecne známa známka (čl. 8 ods. 2 písm. c) nariadenia) je jedným z druhov starších ochranných známk na uplatnenie pravdepodobnosti zámény a staršia ochranná známka s dobrým menom predstavuje námietkový dôvod podľa čl. 8 ods. 5 nariadenia (ochrana proti tovarom a službám, ktoré nie sú podobné).

Článok 8 ods. 5 nariadenia neslúži na ochranu staršej známky proti nebezpečenstvu zámény obchodného pôvodu tovarov alebo služieb, ale je určený pre prípady, keď by používanie prihláseného označenia ťažilo z rozlišovacej spôsobilosti alebo dobrého mena staršej známky alebo by im bolo na újmu.

Boli uvedené konkrétne príklady použitia článku 8 ods. 5 nariadenia z rozhodovacej praxe OHIM-u.

Zkušenosti v rozhodovaní ve věcech internetových domén před soudy ČR

(Mgr. Petr Holý, advokát, Praha)

Případů domén obsahujících cizí ochranné známky v poslední době přibývá a jsou tak čím dál běžnější praktikou počítačové kriminality, resp. nekalého konkurenčního boje.

Základní zásadou každého vlastníka duševního vlastnictví je obsadit si předem takové domény, které jsou shodné nebo

podobné s jeho ochrannými známkami. V případech, že tak neučiní, nebo tak neučiní dostatečně rychle, vystavují se nebezpečí soudních sporů s často nejistým koncem.

V České republice je judikatura soudů ve věcech doménových jmen poměrně ustálená, zejména i díky převážné koncentraci těchto sporů u Městského soudu v Praze, přičemž základní zásady jsou posouzení priority, zaměnitelnosti a ochrana dobré víry.

Zkušenosti s bojem proti výrobkovému pirátství v ČR

(Mgr. Petr Holý, advokát, Praha)

Jednou z mnoha oblastí, do které se promítly harmonizační práce v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie je oblast boje proti výrobkovému pirátství. Tyto změny jsou dalším krokem k přiblížení se standardům ochrany duševního vlastnictví vyspělým západním zemím a současně v sobě obsahují takovou úpravu, která odpovídá požadavkům jak práva Evropské unie, tak našim mezinárodním závazkům plynoucím ze smluv systému Světové obchodní organizace (zejména Dohody TRIPS) a závazků členských zemí Pařížské unijní úmluvy ve znění dodatkových protokolů.

Základním prvkem je právo na označení, kde je užívána rozlišovací schopnost a funkce nehmotného statku. Je esenciálním zájmem každého, zejména podnikatelského subjektu odlišit se od jiných výrobců stejného nebo zaměnitelného výrobku tak, aby spotřebitel rozpoznal výrobce a z toho vyplývající kvality konkrétního výrobku.

Padělání je tedy v podstatě neoprávněné užívání nehmotného statku, umožněné právě jeho základní vlastností tzv. ubiquita, která způsobuje, že jeho existence a funkce není vázána na konkrétní hmotný substrát, ale může být víceméně nekontrolovatelně užíván kdekoli, kýmkoliv a kdykoliv.

Padělek pak je tedy výrobek, který je označený označeními oprávněného majitele bez jeho souhlasu a tedy neoprávněně. Nejčastěji se v praxi jedná o neoprávněné použití cizí ochranné známky, méně často pak užitého nebo průmyslového vzoru.

Vynálezavosť nelegálnych výrobců při dovozu, distribucii a prodeji padělků nepolevuje. Plagiáty nejsou pouze dováženy ze třetích zemí, ale už i vyráběny přímo na území Společenství. V některých případech i u nás. Dokládá to řada celníky odhalených nelegálních továren a manufaktur v několika krajích České republiky.

V boji s padělkami se nejedná o boj s jednotlivci, ale s dokonale organizovanými skupinami a v určitých aspektech tak jde o boj s organizovaným zločinem. Jeden ze základních nástrojů v boji s plagiáty je výzrást společnosti. Pokud lidé budou odmítat napodobeniny originálních výrobků a uvědomí si, že jde také o velmi nebezpečné plagiáty léků, bude boj bezpečnostních složek státu s falsifikátory snazší a mnohem účinnější.

Pouze účelná spolupráce s orgány veřejné moci a vlastníky jednotlivých práv k duševnímu vlastnictví může přinést výsledky v boji se stále sofistikovanějšími padělateli.

Známkovoprávna stratégia pri výbere obchodných názvov pre liečivá

(Ing. Jozef Kertész, Zentiva, a. s.)

Vo farmaceutickom odvetví je takmer nevyhnutné, aby názov liečiva bol registrovaný ako ochranná známka, pretože niektoré regulačné autority pre registráciu liečiv vyžadujú predložiť osvedčenie, resp. certifikát o zápise daného názvu ako ochrannej známky, prípadne potvrdenie o podaní prihlášky ochrannej známky.

Dobrý názov predáva, preto je dobré, keď samotný názov evokuje možné použitie príslušného liečiva na konkrétnu indikáciu. Názov liečiva nesmie byť podobný s názvom iného liečiva, ktorý je už zaregistrovaný regulačnou autoritou pre registráciu liečiv (na Slovensku je to Štátny ústav pre kontrolu liečiv) a samozrejme ani so zapísanou ochrannou známkou. Nesmie byť zavádzajúci alebo klamlivý vzhľadom na povahu prípravku a odporovať zloženiu a liečivým účinkom prípravku, nesmie byť ani jazykovo neprijateľný a odporujúci verejnemu poriadku alebo dobrým mravom. Rovnaký názov nie je možné použiť pre prípravky s odlišným kvalitatívnym zložením účinných látok.

Nájsť vhodný názov pre liečivo je ťažké, pretože v triede 5 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb, kam patria farmaceutické prípravky, je zapísaných veľa ochranných známk. Veľký dôraz je preto kladený na kvalitnú rešerš, na ktorú nepostačujú voľne prístupné databázy ochranných známk na internete. Nevyhnutné je preto robiť rešerše nielen v bežne dostupných databázach ochranných známk, ale aj v databázach, ktoré sú poskytované za úplatu. Na druhej strane je nevyhnutné sledovať nové prihlášky ochranných známk iných osôb a brániť zápisu označení, podobných tým, ktoré sú v portfóliu Zentivy, podávaním námietok, a to vo všetkých krajinách, kde sú ochranné známky zapísané.

*Na základe podkladov prednášajúcich spracoval
Ing. Peter Hojčuš
odborný garant seminára*

Slovenská komora patentových zástupcov

Foto: Š. H., archív ÚPV SR

INDUSTRIAL PROPERTY PROTECTION VI

The Slovak Chamber of Patent Attorneys in co-operation with the Industrial Property Office of SR organised the sixth year of the specialised workshop. Date and place of the workshop: October, 4 – 6, 2010, hotel Atrium, Nový Smokovec. The objection of the workshop: to intensify the awareness of new legal regulations in the industrial property area, practical experience with their application and also legal aspects important in decision-making processes. Participants: more than 50 professionals from the industrial protection area – patent attorneys and their assistants, legal representatives, articulated clerks and also company lawyers. Abstracts of individual presentations.

Kurz duševné vlastníctvo a podnikanie

Právnická fakulta Haifskej univerzity, Izrael
22. 8. – 12. 9. 2010

Mesto Haifa nachádzajúce sa na severe Izraela na pobreží Stredozemného mora a pod horou Karmel je tretím najväčším mestom krajiny po Jeruzaleme a Tel-Avive, s viac ako 265 000 obyvateľmi. V meste žijú prevažne židia (90 %), moslimovia, arabskí kresťania, drúzi a bahájsi, ktorí tam majú svoje medzinárodné centrum. Okrem toho, že Haifa je významným morským prístavom, sídli tam aj dve významné akademické inštitúcie – Haifská univerzita a Izraelský technologický inštitút – Technion.

Haifská univerzita bola založená v roku 1963. Počas prvého roka existencie študovalo na univerzite 472 študentov v oblasti sociálnych a humanitných vied. V roku 1967 ukončilo štúdium prvých 75 absolventov, prevažne učiteľov. V súčasnosti má univerzita 16 500 študentov, ktorí si svoje vzdelanie prehĺbujú v sociálnych, humanitných a právnych vedách.

V univerzitnom areáli, ktorý navrhol známy brazílsky architekt Oscar Niemeyer, sa okrem hlavnej administratívnej budovy (Eškol Tower) a šiestich fakúlt nachádza aj Hechtovo múzeum archeológie a umenia a niekoľko výskumných centier a inštitúcií – Inštitút evolúcie, Centrum pre štúdium informačnej spoločnosti, Centrum pre štúdium národnej bezpečnosti, Turistické výskumné centrum, Výskumné centrum spoločnosti IBM atď.

Zaujímavosťou je, že v roku 2006 na Haifskej univerzite udelili čestný doktorát bývalému českému prezidentovi Václavovi Havlovi.

Univerzita spolupracuje s niekoľkými národnými a medzinárodnými spoločnosťami a inštitúciami. **Príkladom medzinárodnej spolupráce**, konkrétne medzi Právnickou fakultou univerzity a Svetovou organizáciou duševného vlastníctva (WIPO) v Ženeve, je **program masterského štúdia z patentového práva** (Master of Administration from Patent Law), ktorý prebieha od roku 2009.

Program trvá jeden rok a stojí v prepočte 10 000 eur. Jeho súčasťou bol v dňoch 22. augusta až 12. septembra 2010 **Kurz duševné vlastníctvo a podnikanie** pod vedením Sary Levovej z oddelenia pre podnikateľský rozvoj Ekonomickej spoločnosti pri Haifskej univerzite.

Kurz duševné vlastníctvo a podnikanie bol zameraný na identifikáciu a riešenie situácií, ktorým čelí podnikateľ zakladajúci si novú, inovatívnu firmu. Ide napríklad o výber vhodnej technológie, produktový plán, investície do vedy a výskumu a s nimi súvisiacu ochranu duševného vlastníctva, analýzu trhu, marketing, správne načasovanie a umiestnenie produktu na trhu, financovanie, manažment a rozvoj tímu.

Študenti mali v rámci kurzu možnosť vyskúšať si úlohu podnikateľa pri príprave podnikateľskej stratégie so špeciálnym dôrazom na duševné vlastníctvo, oboznámili sa so zásadami podnikania s novými tech-

nológiami a postupne prešli všetky kroky potrebné k podnikaniu.

Tvorba konceptu podnikania, ohodnotenie trhových príležitostí, marketing a finančné otázky, formovanie tímu a vodcovstvo boli súčasťou jednotlivých modulov kurzu, prípadových štúdií i následných diskusií. Vybraní externí prednášajúci z praxe sa podelili so študentmi o svoje skúsenosti s podnikateľskými analýzami a strategickým myslením.

Mladí ľudia sa učili na reálnych modelových situáciách, napríklad procesu vytvorenia high-tech firmy. Každá skupina, ktorú tvorili 4 študenti, mala za úlohu vymyslieť novú technológiu, získať zdroje na jej vy-

tvorenie a potom aj zavedenie, čiže na komerčné využitie.

Na záver kurzu každý tím prezentoval pred pozvanými potenciálnymi investormi vypracovaný podnikateľský plán pre začínajúcu firmu (star-up).

Hodnotiacimi kritériami kurzu boli:

- úroveň písomného podnikateľského plánu a jeho následná prezentácia,
- parciálne prípadové štúdie prezentované v rámci jednotlivých modulov.

Po ukončení každého modulu bolo povinnosťou študenta zaslať vedúcej kurzu hodnotiace stanovisko, čo sa týka úrovne kurzu a spokojnosti s výberom externých lektorov a prezentovaných tém.

Kurz pozostával zo šiestich modulov:

1/ *Od myšlienky k príležitosti – podnikateľský plán*

Duševné vlastníctvo môže byť považované za základný kameň podniku a úspešný podnikateľ by mal vedieť, ako využiť toto aktívum s cieľom získať potenciálnych investorov a partnerov. Modul bol zameraný na rôzne spôsoby využitia inovácií a výnálezov ako podnikateľských príležitostí a na vysvetlenie praktických nástrojov ohodnocovania duševného vlastníctva. V diskusii sa hovorilo aj možnostiach využitia a komercializácie výsledkov tvorivej duševnej činnosti, ktoré by mali byť súčasťou podnikateľského plánu.

2/ *Vytvorenie víťaznej stratégie*

Zotrvanie podniku na trhu a jeho prosperovanie závisí od vhodnej podnikateľskej stratégie. Identifikácia jej kľúčových faktorov prostredníctvom internej analýzy (vízie a možnosti) a externej analýzy (zákazníci, konkurencia, dodávatelia) v podniku a udržateľná konkurenčná výhoda boli témou druhého študijného modulu. Reálna podnikateľská vízia totiž umožňuje podnikateľovi získať silnú pozíciu na trhu tak z krátkodobého, ako aj dlhodobého hľadiska.

3/ *Rozpoznanie príležitostí a ich vyhodnotenie*

Súčasný dynamický trh a neustále pribúdajúce nové technológie podstatným spôsobom vplyvajú na udržateľnosť konkurenčnej výhody podniku. Pokiaľ chce byť úspešný na trhu, musí neustále analyzovať faktory vplyvajúce na podnikateľské prostredie. Cieľom tretieho študijného modulu bolo lepšie porozumieť rôznym súčastiam podnikateľského

prostredia a naučiť sa, ako strategická pozícia umožňuje podnikom dosiahnuť konkurenčnú výhodu.

4/ *Marketingová stratégia podniku a stratégia predaja*

Na vyhodnotenie interných slabých a silných stránok podniku, výrobkov, služieb atď., v súvislosti s vonkajšími príležitosťami a hrozbami, s cieľom dosiahnuť určitý cieľ definovaný v podnikateľskom pláne sa využíva SWOT analýza. Podnikateľ zhodnotí situáciu, v akej sa nachádza, a dokáže tak lepšie naplánovať napr. umiestnenie výrobku či služby na trhu prostredníctvom vhodnej distribúcie, podpory predaja a ceny.

5/ *Spájanie zdrojov a manažovanie rastu*

Úspešnosť a ziskovosť podnikateľov závisí od vytvorenia udržateľnej podnikateľskej stratégie, ktorej súčasťou je aj racionálne a jasné rozdelenie kompetencií v podniku. Úlohou manažéra by mala byť pravidelná interná analýza existujúcich podnikových zdrojov a možností, ich následné spájanie a manažovanie. Súčasťou piateho študijného modulu bola analýza jednotlivých podnikových zdrojov a ich činnosť v dynamickom konkurenčnom prostredí. Modul objasnil spôsoby využívania podnikových zdrojov a možností s cieľom vytvoriť a udržať konkurenčnú výhodu.

6/ *Záverečná prezentácia (Road Show)*

Okrem pravidelnej účasti na kurze, spracovávaní prípadových štúdií, písomných hodnotení úrovne prezentácií externých lektorov mala každá skupina študentov za úlohu vypracovať reálny podnikateľský plán a pripraviť si k nemu záverečnú prezentáciu. Na šiesty modul kurzu boli pozvaní zástupcovia podnikateľskej a akademickej sféry (ako potenciálni investori), ktorí hodnotili jednotlivé prezentácie. Kritériá hodnotenia prezentácií sa týkali inovatívnosti vybraného produktu alebo služby, kvality podnikateľského plánu (predstavenie produktu/služby, manažment podniku, analýza trhu, marketing, finančná analýza, stratégia zavedenia výrobku/služby na trh prostredníctvom start-up podniku, resp. s využitím služieb podnikateľského inkubátora atď.) a následná prezentácia podnikateľského plánu priamo pred investormi. Na záver „potenciálni investori“ ústne hodnotili slabé a silné stránky prezentovaných podnikateľských plánov a rozhodovali o investovaní fiktívnych 10 mil. izraelských šekelov do prezentovaných podnikateľských plánov.

Vysokú úroveň kurzu duševné vlastníctvo a podnikanie **umocnili prizvaní externí lektori/odborníci z praxe**, ktorí prezentovali stav/súčasnú situáciu v reálnom podnikateľskom prostredí vzhľadom na jednotlivé témy modulov. Následne študenti v rámci diskusie porovnávali získané vedomosti s praxou. Tie využili aj pri tvorbe podnikateľského plánu.

Podnikateľské plány vypracované študentmi kurzu boli pripravené na realizáciu v praxi.

Vypracovanie využiteľného podnikateľského plánu a jeho záverečná prezentácia pred prizvanými odborníkmi z praxe často **veľmi chýba práve na našich slovenských univerzitách**, chýba príprava na reálne podnikanie.

Aj napriek tomu, že čoraz častejšie počujeme o vedomostnej ekonomike, potrebe transferu poznatkov a technológií z univerzít do praxe, toto zostane naďalej len mýtusom, pokiaľ sa úroveň vzdelávania nepresunie z teoretickej roviny do roviny praktickej. Pritom spolupráca medzi univerzitami a podnikmi, už v tej najzákladnejšej rovine formou ponuky pracovných stáží počas štúdia, je nielen motiváciou pre študentov, ale môže univerzite pomôcť zorientovať sa na pracovnom trhu, vyhodnotiť jeho požiadavky a následne mu prispôbovať študijné programy.

Úrad priemyselného vlastníctva SR na základe Dohody o spolupráci s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici **plánuje využiť poznatky získané na Haifskej univerzite** pri zostavovaní študijného programu modulu ochrana duševného vlastníctva určeného pre pedagogických pracovníkov univerzity v Banskej Bystrici.

Ing. Lucia Lalíková, PhD.
ÚPV SR

Foto: autor článku

INTELLECTUAL PROPERTY
AND ENTREPRENEURSHIP COURSE
Law Faculty, University of Haifa, Israel
22. 8. – 12. 9. 2010

IP and Entrepreneurship Course – program for MA in Patent Law has been organised since 2009 by the Law Faculty, the University of Haifa in cooperation with the World Intellectual Property Office. The objective of the course is preparation of students for praxis. Course plan includes 6 modules: From Idea to Opportunity – The Entrepreneurial Perspective; Crafting a Winning Strategy; Opportunity Recognition and Evaluation; Sales and Marketing Strategy; Assembling Resources and Managing Growth; Road Show.

Vybraté judikáty Sťažnostných senátov EPÚ týkajúce sa patentovateľnosti počítačom realizovaných vynálezov

Súčasná prax Európskeho patentového úradu (EPÚ)

– *Počítačom realizovaný vynález je vynález, ktorého realizácia zahŕňa použitie počítača, počítačovej siete alebo iného programovateľného zariadenia, ktorého funkcie sú úplne alebo čiastočne realizované prostredníctvom počítačového programu*¹.

Podľa čl. 52 (1) Európskeho patentového dohovoru (EPD) sa európske patenty udeľujú na vynálezy zo všetkých oblastí techniky, ktoré sú nové, zahŕňajú vynálezcovskú činnosť a sú priemyselne využiteľné, pričom podľa ustanovenia čl. 52 (2) uvedeného dohovoru sa za vynálezy nepovažujú:

- a) objavy, vedecké teórie a matematické metódy,
- b) estetické výtvyry,
- c) plány, pravidlá a spôsoby vykonávania duševnej činnosti, hrania hier alebo obchodnej činnosti a **počítačové programy** a
- d) podávanie informácií.

Podľa čl. 52 (3) EPD sú uvedené predmety alebo činnosti vylúčené z patentovateľnosti len v rozsahu, v akom sa európska patentová prihláška alebo európsky patent vzťahuje na tieto predmety alebo činnosti ako také (as such).

Teda aj počítačom realizované vynálezy môžu byť v zásade patentované, samozrejme za predpokladu, že spĺňajú podmienky patentovateľnosti stanovené EPD.

Z rozhodovacej praxe Sťažnostného senátu EPÚ (ďalej aj sťažnostný senát) vy-

plýva, že vynález musí mať vždy technický charakter. To znamená, že vynález musí byť použitý v technickej oblasti, byť dôsledkom technickej odbornosti, musí byť popísaný technickými znakmi a týkať sa riešenia technického problému.

Vzhľadom na to, že EPD nedefinuje pojem „technický“, pre prieskumových pracovníkov EPÚ zostáva pomerne široký priestor na posúdenie technickosti, resp. netechnickosti konkrétneho riešenia. Pri takomto posudzovaní využívajú aj precedentné rozhodnutia Sťažnostného senátu EPÚ.

Pokiaľ ide o počítačom realizované vynálezy, za **technické**, v rámci konania pred EPÚ, sa považuje napríklad:

- spracovanie fyzikálnych údajov (physical data) v systéme, ktorý ovplyvňuje riadenie priemyselných procesov (napr. riadenie pritekajúcej kvapaliny do nádrže, riadenie brzdového systému v automobile a pod.),
- spracovanie dát, ktoré ovplyvňuje spôsob, akým počítač pracuje (napr. úspora pamäti, zvýšenie rýchlosti, bezpečnosť spracovania, prenosová rýchlosť dát a pod.) alebo
- spracovanie dát týkajúcich sa fyzikálnej podstaty (napr. pamäť, port a pod.).

Naopak, predmety alebo činnosti považované za **netechnické** sú čisto abstraktné koncepty, ako napríklad:

- spôsob predaja, obchodu, poisťovacie schémy,

- výber medzi uchádzačmi o prácu,
- podanie a manažovanie objednávky,
- modelovanie systému,
- spracovanie nefyzikálnych údajov (non-physical data), medzi ktoré patria napríklad monetárne hodnoty, obchodné dáta a text.

Vo všeobecnosti sa teda dá konštatovať, že v rámci konania o európskej patentovej prihláške pred EPÚ je vynálezu prisúdený technický charakter, ak

- sa týka technickej oblasti,
- rieši technický problém a
- je v patentových nárokoch definovaný technickými znakmi.

Zásadné právne rozhodnutia Sťažnostného senátu EPÚ v oblasti patentovateľnosti počítačom realizovaných vynálezov

Z rozhodnutí Sťažnostného senátu T 1173/97-IBM a T 0935/97-IBM vyplýva, že počítačom realizovaný vynález môže byť patentovaný, ak počítačový program, ktorý takýto vynález využíva, vytvára **pridaný technický efekt** (further technical effect).

Medzi počítačové programy, ktoré spĺňajú požiadavku na pridaný technický efekt, patria napríklad programy, ktoré zabezpečujú riadenie brzd v automobile, rýchlejšiu komunikáciu medzi mobilnými telefónmi, bezpečný prenos dát (kryptovanie dát) alebo pridelovanie zdrojov v operačnom systéme. Na druhej strane, medzi počítačové progra-

1 BEATT, John – BOZAS, Ioanis – KRISCHER, Stefan: Patentability of computer-implemented inventions at EPO.

my, ktoré túto požiadavku nespĺňajú, patria programy, ktorých prínos spočíva len vo vylepšení estetického dojmu z hudby alebo videa, programy zabezpečujúce realizáciu nových pravidiel aukčnej schémy, predaj alebo rezerváciu palubných lístkov výletnej plavby alebo výpočet penzijných príspevkov.

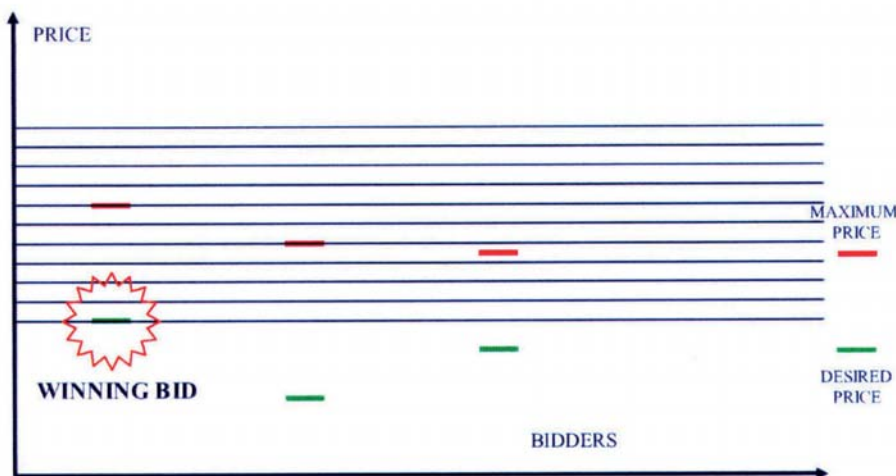
Jedným zo základných kritérií patentovateľnosti vynálezu je jeho **technický charakter**. Na posudzovanie technickosti počítačom realizovaného vynálezu sa v minulosti aplikovalo napríklad rozhodnutie sťažnostného senátu T0931/95 (Pension Benefit System), z ktorého vyplýva, že ak patentový nárok na spôsob obsahuje technické prostriedky použité na čisto netechnické účely (napr. riadenie penzijnej schémy) a/alebo na spracovanie netechnických informácií, takáto prítomnosť technických prostriedkov (napr. počítačov, počítačovej siete a pod.) nevyhnutne neznamená, že vynález má technický charakter.

Uvedený prístup popiera neskoršie rozhodnutie sťažnostného senátu T0258/03 (HITACHI – patentová prihláška EP 828 223), ktoré sa týka automatickej aukčnej metódy.

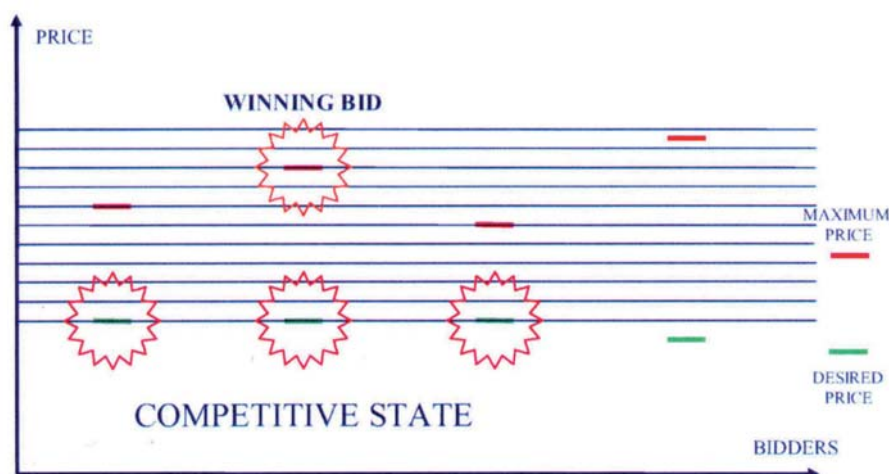
Predmetom patentovej prihlášky EP 828 223 je automatická aukčná metóda, pri ktorej nie je nevyhnutné, aby dražitelia boli presne v čase aukcie pri svojich termináloch. Dražitelia zasielajú prostredníctvom svojich terminálov do aukčného systému objednávky, ktoré obsahujú informácie o požadovanej cene, za ktorú si želá dražiteľ tovar kúpiť, maximálnu cenu, ktorú je ešte dražiteľ ochotný akceptovať, a počet kusov tovaru. Po tejto úvodnej inicializačnej fáze je už aukcia automatická a nevyžaduje sa, aby ju dražitelia online sledovali, pretože systém na základe stanovených kritérií sám určí úspešného dražiteľa.

Hlavný patentový nárok predmetnej prihlášky má takéto znenie:

- 1) **Automatická aukčná metóda** vykonávaná v **serveri** pozostáva z krokov:
 - a) prenos informácií o produkte, ktorý má byť predmetom aukcie do množstva **klientských počítačov cez počítačovú sieť**, pričom každý **klientsky počítač** patrí dražiteľovi,
 - b) prijatie množstva aukčných objednávok od množstva **klientských počítačov** cez počítačovú sieť, pričom každá objednávka obsahuje požadovanú cenu a maximálnu cenu pri konkurenčnej situácii na nákup uvedeného produktu,
 - c) **uloženie** prijatých aukčných objednávok v **serveri** pre príslušných dražiteľov,
 - d) stanovenie aukčnej ceny,
 - e) určenie, či existuje dražiteľ, ktorý navrhuje požadovanú cenu rovnú alebo vyššiu, ako je aukčná cena, s použitím aukčných objednávok uložených v serveri,
 - f) ak neexistuje dražiteľ podľa kroku e), zní-

Obr. 1 – Graf znázorňujúci ponuky dražiteľov.

Obr. 2 – Graf znázorňujúci konkurenčnú situáciu dražiteľov.

- ži sa aukčná cena a opakuje sa krok e),
- g) ak je v kroku e) viac ako jeden dražiteľ, zisťuje sa, či existuje viac ako jeden dražiteľ, pre ktorého je aukčná cena menšia alebo rovná s požadovanou cenou tak, že sa zistí konkurenčná situácia použitím aukčných objednávok uložených v serveri,
- h) ak sa zistí konkurenčná situácia, zvýši sa aukčná cena o vopred stanovenú hodnotu,
- i) vylúči sa dražiteľ, ktorého akceptovateľná cena je nižšia ako zvýšená aukčná cena a určí sa ďalší dražiteľ alebo dražitelia použitím aukčných objednávok,
- j) určenie, či sa konkurenčná situácia objaví medzi dražiteľom alebo dražiteľmi špecifikovanými v kroku i),
- k) opakovanie krokov h), i) a j) a určenie zostávajúceho dražiteľa ako úspešného dražiteľa v prípade, že neexistuje konkurenčná situácia v kroku j) a
- l) ak neexistuje konkurenčná situácia v kroku g), určí sa zostávajúci dražiteľ ako úspešný dražiteľ.

Patentový nárok 3 sa týka **počítačové- ho aukčného zariadenia** na vykonávanie automatickej aukcie cez počítačovú sieť medzi množstvom dražiteľov, pričom draži-

telia používajú príslušné klientske počítače a zariadenie obsahuje prostriedky na vykonávanie krokov definovaných v nároku 1.

Patentový nárok 4 sa týka **počítačového programu na vykonávanie aukcie**.

V rámci prieskumového konania bol patentový nárok 1 na aukčnú metódu zamietnutý s odôvodnením, že predmet nároku, t. j. aukčná metóda predstavuje obchodnú metódu, ktorá sa ako taká nepovažuje za patentovateľný vynález podľa článku 52 (2) a (3) EPD. Prieskumové oddelenie za vylúčenie z patentovateľnosti považovalo aj zariadenie podľa nároku 3 a uviedlo, že aj keby sa nárokované predmety považovali za vynálezy v zmysle článku 52 (1) EPD, boli by nepatentovateľné, pretože nezahŕňajú vynálezovskú činnosť podľa článku 56 EPD.

Prihlasovateľ podal proti rozhodnutiu prieskumového oddelenia sťažnosť. Príslušný senát sťažnosť zamietol s odôvodnením, že predmet prihlášky nie je výsledkom vynálezovskej činnosti (čo bolo v súlade s názorom prieskumového oddelenia), ale dospel k opačnému názoru, pokiaľ ide

o otázku, či je predmet prihlášky vynálezom (non-invention).

Šťažnostný senát odôvodnil rozhodnutie týkajúce sa výluk z patentovateľnosti nasledovne:

a) patentový nárok na počítačové aukčné zariadenie

Ako už bolo uvedené, predmetom ochrany musí byť „vynález“ a tento vynález musí byť nový, zahŕňať vynálezcovskú činnosť a byť aj priemyselne využiteľný.

Pojem „vynález“ možno definovať ako „predmet majúci technický charakter“. Overyenie, či nárokovaný predmet je vynálezom, musí nutne predchádzať posudzovaniu novosti, vynálezcovskej činnosti a priemyselnej využiteľnosti, pretože tieto podmienky (novosť, vynálezcovská činnosť a priemyselná využiteľnosť) sú definované len pre vynálezy. Z podstaty EPD vyplýva, že by malo byť možné určiť, či je predmet vylúčený z ochrany bez akýchkoľvek vedomostí o stave techniky.

Podľa prechádzajúcej praxe EPÚ pri posudzovaní prvej požiadavky, t. j. či predmet ochrany je vynálezom, sa stav techniky bral do úvahy pri určovaní, či je predmet vylúčený z patentovateľnosti. Ale podľa posledných rozhodnutí šťažnostného senátu sa akékoľvek porovnanie so stavom techniky pokladá za nevhodné pri posudzovaní toho, či predmet prihlášky je vynálezom. Navyše predmet môže byť vylúčený z patentovateľnosti len ako taký (as such), t. j. predmet definovaný kombináciou technických a netechnických znakov môže byť patentovateľný.

Ak sa zoberú do úvahy obidve skutočnosti, t. j. že predmet definovaný kombináciou technických a netechnických znakov môže byť považovaný za vynález v zmysle čl. 52 (1) EPD a že doterajší stav techniky by sa nemal brať do úvahy pri posudzovaní či nárokovaný predmet je takýmto vynálezom, pádnym dôvodom na nezamietnutie (podľa čl. 52(2) EPD) predmetu pozostávajúceho z technických a netechnických znakov je jednoducho to, že technické znaky môžu samsy spôsobiť splnenie požiadavky podľa článku 52(1) EPD.

Často je veľmi obtiažne rozdeliť patentový nárok na technické a netechnické znaky, lebo vynález môže mať technické aspekty, ktoré sú skryté prevažne v netechnickom kontexte. Takéto technické aspekty sa môžu ľahšie identifikovať v rámci prieskumu vynálezcovskej činnosti, ktorý sa zaoberá technickými aspektmi vynálezu. Z toho vyplýva, že môžu existovať dôvody na všeobecné považovanie mixu technických a netechnických znakov za vynález v zmysle čl. 52(1) EPD.

Pre tieto dôvody šťažnostný senát uviedol, na rozdiel od posúdenia prieskumové-

ho oddelenia, že zariadenie podľa patentového nároku 3 je vynálezom podľa čl. 52(1) EPD, pretože obsahuje zrejme technické znaky, ako napr. „server“, „klientsky počítač“ a „počítačová sieť“.

Tento záver je v súlade s rozhodnutím T 931/95.

b) patentový nárok na automatickú aukčnú metódu

Uvedené odôvodnenie patentovateľnosti nároku na zariadenie je nezávislé od kategórie nároku. Teda, ak podľa čl. 52 (2) EPD nie je z patentovateľnosti vylúčený nárok na zariadenie, potom nemôže byť vylúčený ani nárok na spôsob.

Tento záver je v rozpore s predchádzajúcou praxou, potvrdenou napr. rozhodnutím T 931/95, podľa ktorého ak predmetný spôsob zahŕňa použitie technických prostriedkov na čisto netechnické účely a/alebo na spracovanie netechnických informácií, takéto použitie technických prostriedkov nevyhnutne nepriznáva takémuto spôsobu technický charakter.

Podľa šťažnostného senátu nie je ďalej potrebné posudzovať relevanciu technických aspektov patentového nároku v kategórii spôsob s cieľom určiť technický charakter spôsobu.

Samozrejme, šťažnostný senát vo svojom rozhodnutí zdôrazňuje, že nie všetky spôsoby zahŕňajúce použitie technických prostriedkov sú patentovateľné. Stále musia byť nové, musia reprezentovať nezrejmé technické riešenie technického problému a musia byť priemyselne využiteľné.

Vo všeobecnosti možno potom uviesť, že spôsob zahŕňajúci technické prostriedky je vynález vzhľadom na čl. 52 (1) EPD.

Podľa posúdenia šťažnostného senátu automatická aukčná metóda podľa patentového nároku 1 nie je výsledkom vynálezcovskej činnosti. Podobne ani počítačové aukčné zariadenie podľa nároku 3 nie je výsledkom vynálezcovskej činnosti.

c) patentový nárok na počítačový program na vykonávanie aukcie

Počítačový program podľa nároku 4 je definovaný rovnakými krokmi ako spôsob podľa nároku 1, a preto rovnako nie je patentovateľný, pretože nie je výsledkom vynálezcovskej činnosti. V dôsledku toho nie je nutné skúmať, či patrí do výluk podľa čl. 52(2) EPD a čl. 52(3) EPD.

Z rozhodnutia T 0258/03 (HITACHI) Šťažnostného senátu EPÚ možno zhrnúť nasledujúce závery:

Rozhodnutie T 0258/03 popiera zdôvod-

nenie rozhodnutia T 931/95, podľa ktorého samotné použitie technických prostriedkov na netechnické účely nie je postačujúce na dosiahnutie technického charakteru, pretože takýto prístup by závisel od určitého ohodnotenia dôležitosti takýchto znakov.

Vstupné požiadavky na patentovateľný vynález boli opätovne znížené. Spôsob, ktorý zahŕňa technické prostriedky, je vynálezom v zmysle čl. 52 (1) EPD. V dôsledku tohto rozhodnutia dôjde k posunu v posudzovaní patentovateľnosti do oblasti vynálezcovskej činnosti. Namiesto vylúčenia z patentovateľnosti z dôvodu, že predmet prihlášky sa nepovažuje za patentovateľný vynález, sa v budúcnosti bude posudzovať prísnejšie vynálezcovská činnosť.

Z predmetného rozhodnutia ďalej vyplýva nutnosť rovnakého posudzovania spôsobu a zariadenia. To znamená, že ak má technický charakter zariadenie, potom je technický aj spôsob.

Znaky, ktoré majú technický charakter, sú dostatočné na dosiahnutie nevylúčiteľnosti z patentovateľnosti. Odporúča sa radšej používať širšiu interpretáciu pojmu „vynález“ podľa čl. 52(1) EPD.

Literatúra a internetové zdroje

ALBERT, Jozsef Albert: Search Strategies for CII.
 BEATT, John – BOZAS, Ioanis – KRISCHER, Stefan: Patentability of computer-implemented inventions at EPO.
 BOZAS, Ioanis: Computer-implemented inventions: Important Case Law.
 Case Law of the Boards of Appeal of the European Patent Office.
 www.epo.org – oficiálna stránka Európskeho patentového úradu

*Ing. Ján Laco
 ÚPV SR*

IMPORTANT CASE LAW OF THE BOARDS OF APPEAL OF THE EPO
 Case T0258/03 (Hitachi) relating to an automatic auction method executed in a server computer. Summary of the invention lies in the fact that information on a product to be auctioned is transmitting to a plurality of client computers via a network, whereby each client computer belongs to a bidder. Important conclusion from the decision: equal treatment of method and apparatus claims. Features having technical character are sufficient for non-exclusion from patentability. Entry hurdle of an invention-requirements has been lowered, resulting in a greater possibility of computer-implemented inventions protection. Method involving technical means is an invention within meaning of Article 52(1) EPC. The decision rejects finding in T 931/95 (Pension Benefit).

Princípy pre konflikt práv v duševnom vlastníctve

Mgr. Gabriela SIMKOVÁ*

Úvod

V roku 2004 bola pod názvom **Európska skupina Maxa Plancka pre konflikt práv v duševnom vlastníctve** (CLIP) vytvorená skupina odborníkov z oblasti práva duševného vlastníctva a medzinárodného súkromného práva. Je financovaná z prostriedkov Spoločnosti Maxa Plancka, čo je nezávislá organizácia zaoberajúca sa výskumom v prírodných, humanitných a sociálnych vedách v prospech verejnosti.

Skupina CLIP sa na svojich pravidelných stretnutiach zaoberá otázkami týkajúcimi sa práva duševného vlastníctva, medzinárodného súkromného práva, súdnej právomoci a vykonateľnosti rozsudkov. Jej hlavným cieľom je navrhnúť súbor princípov uplatniteľných v prípade kolízie práv v duševnom vlastníctve. Okrem toho poskytuje aj nezávislé poradenstvo európskym, ale i národným zákonodarcom.

Princípy pre konflikt práv v duševnom vlastníctve vo svojej finálnej podobe môžu nájsť uplatnenie na viacerých frontoch. Predovšetkým môžu byť inšpiráciou pre medzinárodných a národných zákonodarcov na doplnenie ustanovení práva a rovnako majú napomáhať zmluvným stranám formovať ich zmluvné a extrazmluvné rokovania vrátane vyriešenia ich sporov cestou súdu či arbitráže.

Dňa 1. septembra 2010 uzrel svetlo sveta **tretí predbežný návrh princípov pre konflikt práv v duševnom vlastníctve**. Návrh je voľne prístupný verejnosti na webovej stránke skupiny CLIP – www.cl-ip.eu. Skupina CLIP očakáva a zároveň aj vyzýva širokú odbornú

MAX-PLANCK-GESELLSCHAFT

verejnosť zaujať stanoviská, predložiť návrhy či odporúčania, ale aj kritické poznámky adresované jej členom s cieľom zlepšiť, resp. prepracovať tento predbežný návrh. Napokon aj táto tretia verzia návrhu prešla celým radom zmien a doplnení vykonaných na základe spätnej väzby od externých odborníkov a prijatých na stretnutí v októbri 2009.

Predbežný návrh princípov pre konflikt práv v duševnom vlastníctve je systematicky členený do štyroch častí, ktorým predchádza preambula deklarujúca zamýšľané ciele.

V nadväznosti na existujúce pravidlá a iniciatívy týkajúce sa medzinárodného súkromného práva a práva duševného vlastníctva, tieto princípy si kladú za cieľ znížiť deformácie a prekážky v medzinárodnom obchode, ktorého súčasťou je aj nehmotný majetok. Rovnako majú napomáhať cezhraničnému toku informácií a kultúrnej výmene a jednotlivé ustanovenia sú zamerané i na podporu súdnej spolupráce s ohľadom na medzinárodné spory týkajúce sa práva duševného vlastníctva. Táto podpora je pritom založená na zásadách me-

dzinárnej zdvorilosti a vzájomnej dôvere.

Preambula tretieho predbežného návrhu princípov pre konflikt práv v duševnom vlastníctve zároveň uznáva nevyhnutnosť zabezpečiť istotu a predvídateľnosť súdnej právomoci a rozhodného práva. Za nemenej dôležité sa považuje aj uľahčenie uznávania a výkonu cudzích rozsudkov týkajúcich sa práva duševného vlastníctva. Okrem toho je potrebné zväziť a vyvážiť všetky príslušné záujmy vrátane záujmov majiteľov práv duševného vlastníctva, ich zmluvných partnerov a ostatných používateľov duševného vlastníctva, ako aj širší verejný záujem.

Keďže práva duševného vlastníctva sú v ich uplatňovaní a výkone obmedzené na špecifické územie a každý suverénny štát je nezávislý a slobodný, s výhradou medzinárodných záväzkov, je žiaduce, aby si štáty upravili, či a za akých podmienok majú nehmotné statky používať ochranu. Pritom sa však v čo najväčšom rozsahu má uznávať aj sloboda súkromných strán zvoliť si súd príslušný rozhodovať ich spory, ako aj rozhodné právo.

1. Účel a rozsah princípov pre konflikt práv v duševnom vlastníctve

Samotné znenie princípov sa začína cieľmi a východiskami na ich použitie, ktoré sa výslovne vzťahuje na civilné veci týkajúce sa práva duševného vlastníctva. Ide o oblasť medzinárodnej právomoci, rozhodného práva a výkonu cudzích rozhodnutí. Vo výhradne domáciach situáciách sa však nepoužijú.

Na účely týchto princípov sa za práva duševného vlastníctva považujú autorské právo, prá-

* Mgr. Gabriela Simková, interná doktorandka Katedry občianskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

va súvisiace s autorským právom, patentové právo, právo ochranných známk, právo (priemyselného) dizajnu a im podobné výhradné práva.

Primerane (*mutatis mutandis*) sa tieto princípy použijú aj na ochranu utajovaných skutočností a zemepisných označení či na podobné formy ochrany, ako aj na spory týkajúce sa nekalej súťaže. S výhradou vnútroštátneho procesného práva súd môže na základe včas uplatnenej žiadosti strán alebo aj z vlastného podnetu vykonať špecifické zistenia, či predmetný spor patrí do pôsobnosti týchto princíпов.

2. Súdna právomoc

Vo všeobecnosti sa v návrhu princíпов pre konflikt práv v duševnom vlastníctve deklaruje, že osoba môže byť žalovaná na súde toho štátu, v ktorom má svoj obvyklý pobyt. Princípy však ponúkajú aj bližšiu špecifikáciu tohto postupu.

Obvyklým pobytom fyzickej osoby vykonávajúcej podnikateľskú činnosť, pre úkony spojené s touto činnosťou, sa rozumie hlavné miesto podnikania. Hlavným miestom podnikania je zasa miesto, z ktorého sú vedené hlavné podnikateľské aktivity. Spoločnosť alebo iná právnická osoba, alebo združenie fyzických či právnických osôb má svoj obvyklý pobyt v štáte:

- v ktorom má svoje sídlo,
- v ktorom má svoje ústredie,
- v ktorom má svoje hlavné miesto podnikania.

Ak takýto právny subjekt nemá sídlo, môže byť žalovaný v štáte, v ktorom bol zapísaný do obchodného registra; ak také miesto neexistuje, podľa práva, na základe ktorého bol vytvorený.

Okrem všeobecnej právomoci však predbežný návrh princíпов zakotvuje aj prípady špeciálnej súdnej právomoci. V sporoch týkajúcich sa zmluvných záväzkov môže byť osoba žalovaná na súde štátu, kde tento záväzok má byť vykonaný. Pokiaľ však ide o spory týkajúce sa neoprávneného zásahu do práva duševného vlastníctva, môže byť osoba žalovaná na súde štátu, kde k uvedenému zásahu dochádza alebo môže dôjsť. Tento súd je príslušný konať aj v prípade, ak k uvedenému zásahu došlo prostredníctvom vsadepřítomných médií, akým je napríklad internet. To všetko za predpokladu, že činnosť, ktorá viedla k predmetnému porušeniu práv duševného vlastníctva, nemá žiaden podstatný účinok v štáte, v ktorom má porušiteľ obvyklý pobyt, a že táto činnosť bola v plnom rozsahu vykonaná na území štátu, kde

sa nachádza súd. Rovnako to platí aj v prípade, ak škoda spôsobená týmto neoprávneným zásahom v štáte, kde sa nachádza súd, je podstatná vo vzťahu k porušeniu v jeho celistvosti.

Predmetný návrh pamätá aj na situácie, ak v konaní vystupuje väčší počet žalovaných. V takýchto prípadoch môže byť osoba žalovaná na súde štátu, v ktorom má niektorý zo žalovaných svoj obvyklý pobyt. Ak uplatnené nároky spolu úzko súvisia, je vhodné prerokovať a rozhodnúť o nich spoločne. Zabráni sa tak riziku nezlučiteľnosti rozsudkov vydaných v oddelených konaniach.

V sporoch vyplývajúcich z prevádzky pobočky, zastúpenia alebo inej organizačnej zložky môže byť osoba žalovaná na súde v mieste, kde sa táto pobočka, zastúpenie alebo iná organizačná zložka nachádza.

Súd, ktorý ma príslušnosť rozhodovať o uplatnenom nároku podľa navrhnutých princíпов pre konflikt práv v duševnom vlastníctve, je rovnako príslušný rozhodovať aj o protinároku vyplývajúcom z rovnakého súboru skutočností, na ktorom je založený aj samotný nárok.

V rámci návrhu je osobitná sekcia venovaná aj voľbe súdu, resp. možnosti strán zvolit' si príslušný súd. Vychádza sa pritom z toho, že ak sa strany dohodli, že určitý súd je príslušný urovnať všetky spory, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, tento súd je príslušný rozhodnúť o všetkých zmluvných a mimozmluvných záväzkoch, ako aj o všetkých ďalších nárokoch vyplývajúcich z tohto právneho vzťahu. Takáto príslušnosť je výlučná, ak sa strany nedohodnú inak.

Dohoda o určení právomoci má byť písomná alebo ústna s písomným potvrdením. Akýkoľvek styk prostredníctvom elektronických prostriedkov, ktorý poskytuje trvalý záznam o dohode, sa považuje za písomne uzavretú dohodu. Dohoda môže byť uzavretá aj vo forme, ktorá je v súlade s postupmi, ktoré strany medzi sebou zaviedli. V oblasti medzinárodného obchodného styku musí byť takáto dohoda urobená v súlade s obvyklou praxou, ktorá je všeobecne známa a pravidelne dodržiavaná, pričom táto zvyklosť je známa aj stranám v spore.

Predmetné dohody však nemajú žiadnu právnu silu, ak súd, ktorého príslušnosť majú vylúčiť, má výlučnú jurisdikciu na základe ustanovení princíпов pre konflikt práv v duševnom vlastníctve. Dohoda o voľbe súdu, ktorá je súčasťou zmluvy, sa považuje za dohodu nezávislú od ostatných podmienok zmluvy.

V sporoch, ktorých predmetom je rozhodnutie o udelení povolenia, registrácia, platnosť, zrušenie alebo revokácia patentu, ochrannej známky, priemyselného dizajnu alebo akéhokoľvek iného práva duševného vlastníctva chráneného na základe registrácie, má výlučnú právomoc súd v štáte, v ktorom je právo registrované v súlade s podmienkami medzinárodných dohôv. Toto ustanovenie sa však nepoužije v prípade, ak platnosť alebo registrácia vzniká v inom kontexte ako hlavný nárok alebo protinárok. Rozhodnutia vyplývajúce z týchto sporov nemajú vplyv na platnosť alebo registráciu takýchto práv voči tretím osobám.

V tejto časti sa navrhnuté princípy pre konflikt práv v duševnom vlastníctve zaoberajú aj predbežnými ochrannými opatreniami. Sú určené na ochranu a zachovanie faktickej a právnej situácie, ako aj na garantovanie práv, ktorých priznanie sa žiada. Opatrenia môžu zahŕňať:

- nariadenie predchádzať (hroziacemu alebo pokračujúcemu) neoprávnenému zásahu do práva duševného vlastníctva,
- nariadenie uchovať relevantné dôkazy týkajúce sa uplatneného neoprávneného zásahu,
- nariadenie zadržat' tovar podozrivý z porušovania práva duševného vlastníctva.

V sekcii zameranej na koordináciu konaní je zakotvené, že tam, kde bolo konanie týkajúce sa tej istej veci a medzi tými istými stranami začaté na súdoch rôznych štátov, súd iný ako ten, ktorý sa vecou zaoberal ako prvý, preruší konanie. To však neplatí v prípade, ak tento súd má výlučnú právomoc podľa navrhnutých princíпов alebo ak je zrejme, že rozsudok súdu, ktorý začal konať ako prvý, nebude uznaný podľa týchto princíпов. Rovnako môže súd iný ako ten, ktorý sa vecou začal zaoberať ako prvý, prerušiť konanie, ak boli na súdoch rôznych štátov začaté súvisiace konania. Pri rozhodovaní o prerušení konania musia súdy prihliadať najmä na to,

- ktorý súd je najlepšie situovaný vyniesť rozsudok,
- ktorý štát má najužšiu väzbu so sporom,
- ako aj na procesnú hospodárnosť spoločného rozsudku.

V prípade takýchto zhodných či súvisiacich konaní začatých v rôznych štátoch môžu konať súdy, vzhľadom na platné procesné právo, vziať do úvahy:

- dôkazy produkované v inom konaní,
- zistenie iného súdu o platnosti či neplatnosti práva duševného vlastníctva,
- akékoľvek iné zistenia iného súdu relevantné pre prebiehajúce konanie.

S cieľom uľahčiť spoluprácu, predchádzať protirečivým rozsudkom a podporiť efektívnosť rozhodovania by mali sudy navzájom spolupracovať. Najmä by mali prijať všetky potrebné opatrenia na vzájomné poskytovanie informácií. Prostriedky spolupráce však nesmú byť vykonávané takým spôsobom, aby boli dotknuté práva procesných strán. Sudy by mali zároveň strany jasne informovať o svojom zámere spolupracovať, ako aj o každom zamýšľanom kroku.

3. Rozhodné právo

Tretia, obsahovo najrozsiahlejšia časť návrhu princípov pre konflikt práv v duševnom vlastníctve je systematicky členená do ôsmich sekcií. Ako už napovedá samotný názov tejto časti Rozhodné právo, pôjde o ustanovenia zakotvujúce pravidlá, podľa ktorých sa určuje rozhodné právo.

Hneď úvodná sekcia obsahujúca všeobecné princípy upravuje hraničné určovatele, na základe ktorých sa uskutočňuje výber právneho poriadku. Okrem určovateľov *lex fori* a *lex protectionis* zakotvuje aj slobodu voľby rozhodného práva v prípadoch špecifikovaných v nasledujúcich článkoch (pôjde o hraničný určovateľ *lex electa*).

Lex fori

Právo rozhodné pre procesné otázky, zahŕňajúce obstarávanie dôkazov, je právo štátu, kde sídli súd zaoberajúci sa konaním (právo platné v mieste sídla súdu).

Lex protectionis

Právo rozhodné pre existenciu, platnosť, registráciu, rozsah a trvanie práv duševného vlastníctva a všetkých ďalších otázok týkajúcich sa týchto práv je právo štátu, pre ktoré sa ochrana žiada.

Lex electa

Zvýšený dôraz na slobodu voľby práva kladú princípy v rámci sekcie upravujúcej zmluvy a súvisiace otázky. V zmysle predmetných ustanovení sa prevod, licencia a ďalšie zmluvy týkajúce sa práv duševného vlastníctva riadia právom zvoleným stranami. Táto voľba pritom musí byť vyjadrená alebo musí s dostatočnou istotou vyplývať z ustanovení zmluvy alebo zo správania strán za okolností daného prípadu. Strany si takto môžu zvoliť právo rozhodné pre celú alebo iba pre časť zmluvy. V prípade absencie zmluvnej voľby práva sa zmluva riadi právom štátu, s ktorým má najužšiu väzbu.

Princípy pre konflikt práv v duševnom vlastníctve nezanedbávajú ani úpravu vzájomných záväzkov zamestnanca a zamestnávateľa v súvislosti s prevodom alebo licenciou na práva duševného vlastníctva, ktoré vyplývajú z úsilia zamestnanca. Ide najmä o právo zamestnávateľa uplatňovať práva duševného vlastníctva a na strane druhej právo zamestnanca na odmenu. Tieto záväzky sa riadia právom zvoleným stranami v súlade s ustanoveniami navrhnutých princípov. Takáto voľba práva nesmie mať za následok odňatie ochrany zamestnanca, ktorú mu poskytujú ustanovenia týchto princípov. Ak si však strany nezvolili rozhodné právo, ich vzájomné záväzky sa riadia právom toho štátu, v ktorom zames-

tnanec obvykle vykonáva svoju prácu pri plnení zmluvy (hraničný určovateľ *lex loci laboris*). To platí aj v prípade, ak je zamestnanec dočasne zamestnaný v inom štáte.

Otázky zmluvného práva, ktorými sa tieto princípy nezaobierajú, ako sú ochrana spotrebiteľa, protinárok, prevod či zriadenie iných práv ako práv duševného vlastníctva, právne postúpenie práv, väčší počet dlžníkov a vyrovnanie medzi nimi, ako aj záväzky vyplývajúce z predzmluvných vzťahov, sa riadia právom rozhodným podľa pravidiel medzinárodného súkromného práva spoločenstva štátov.

Článok návrhu princípov zaoberajúci sa právom rozhodným pre bezpečnostné záujmy v oblasti práv duševného vlastníctva nebol došial' odsúhlasený a predstavuje iba predbežný návrh, o ktorom sa bude ešte rokovať, preto ani nie je predmetom záujmu tohto príspevku.

V zmysle základného princípu na určenie práva rozhodného vo veciach neoprávneného zásahu do práva duševného vlastníctva je právo ktoréhokolvek štátu, pre ktoré sa žiada ochrana. Súd sa však od tohto všeobecného princípu môže odchýliť vzhľadom na okolnosti daného prípadu.

Osobitné ustanovenie návrhu je venované sporom týkajúcim sa neoprávnených zásahov vykonávaným prostredníctvom všadeprítomných médií, ako je napríklad internet. V takýchto prípadoch môže súd aplikovať právo štátu, ktoré má najužšie spojenie s prejednávaným porušením. Pri určovaní tohto štátu súd berie do úvahy relevantné faktory, najmä

- obvyklý pobyt porušiteľa práv,
- hlavné miesto podnikania porušiteľa,
- miesto, kde došlo k podstatným aktivitám smerujúcim k porušeniu práv,
- miesto, kde škoda spôsobená neoprávneným zásahom je podstatná vo vzťahu k tomu porušeniu.

4. Uznanie a výkon cudzích rozsudkov

Záverčasná časť predbežného návrhu princípov pre konflikt práv v duševnom vlastníctve sa zameriava na problematiku uznávania a výkonu cudzích rozsudkov. Úvodný článok zároveň podáva aj definíciu rozsudku na účely tejto časti.

Rozsudkom sa teda rozumie akékoľvek rozhodnutie vydané súdom alebo tribunálom ktoréhokoľvek štátu, bez ohľadu na pomenovanie konania, ktoré viedlo k jeho vydaniu, ako aj bez ohľadu na pomenovanie samotného rozhodnutia, ako je napríklad uznesenie, výnos, príkaz, nariadenie výkonu rozhodnutia. Rovnako tak zahŕňa aj rozhodnutie o nákladoch a výdavkoch.

Na účely uznania rozsudok musí mať v štáte pôvodu účinnosť, ktorého uznanie sa žiada aj v dožiadanom štáte. Účinnosť rozsudku sa pritom určuje podľa práva štátu pôvodu. Za účelom vykonateľnosti musí byť rozsudok vykonateľný v štáte pôvodu. Uznanie alebo výkon môžu byť odložené alebo odmietnuté, ak v štáte pôvodu bol proti rozsudku podaný riadny opravný prostriedok alebo ak lehota na preskúmanie rozhodnutia ešte neuplynula. Toto odmietnutie však nebráni následnej žiadosti o uznanie či výkon rozsudku. Ak rozsudok obsahuje prvky, ktoré je možné oddeliť, jeden alebo viaceré z nich môžu byť samostatne uznané alebo vykonané.

Ustanovenia tejto časti návrhu nijakým spôsobom neobmedzujú použitie multilaterálnych alebo bilaterálnych dohôd týkajúcich sa uznávania a výkonu rozsudkov uzavretých štátom, v ktorom sa toto uznanie, výkon žiada. Rovnako žiadnu zo zainteresovaných strán nezabavujú práva, ktoré môže uplatniť vo svojom prospech spôsobom a v rozsahu ustanovenom zákonom alebo zmluvami tohto štátu vrátane pravidiel regionálnej integračnej organizácie, ak tento štát je jej členom.

Princípy však zakotvujú aj situácie, keď rozsudok nebude uznaný alebo vykonaný. Pôjde o prípady, ak by takéto uznanie alebo výkon bol v zjavnom rozpore s verejným poriadkom dožiadaného štátu alebo ak osobitné konanie, ktoré viedlo k rozsudku, bolo zjavne nezlučiteľné so základnými princípmi procesnej spravodlivosti dožiadaného štátu. Uznanie a výkon rozsudku môžu byť odmietnuté aj vtedy, ak rozsudkom priznaná náhrada škody nekompenzuje strane skutočnú škodu alebo utrpenú ujmu a škoda prevyšuje výšku odškodnenia,

ktorá by mohla byť priznaná súdom štátu, pri ktorom sa výkon rozhodnutia žiada.

Medzi ďalšie dôvody neuznania cudzích rozsudkov zaraďuje návrh princípov pre konflikt práv v duševnom vlastníctve okrem iného aj to, že ak návrh na začatie konania alebo iný rovnocenný dokument nebol oznámený žalovanému v dostatočnom časovom predstihu a takým spôsobom, aby mu bolo umožnené zabezpečiť si svoju obhajobu. To však neplatí v prípade, ak žalovaný proti takémuto postupu nenamietal. Uznanie a výkon rozsudku sú vylúčené aj vtedy, ak je nezlučiteľný s rozsudkom vydaným v dožiadanom štáte medzi rovnakými stranami. Uznanie alebo výkon môžu byť odmietnuté len na základe niektorého z dôvodov uvedených v tomto návrhu.

V súvislosti s uznávaním a výkonom cudzích rozhodnutí navrhnuté princípy zdôrazňujú aj to, že takéto konanie nesmie byť zbytočne zložitá, nákladná a nesmie spôsobovať zbytočné či bezdôvodné prietahy. Zakotvujú taktiež požiadavku, aby dožiadaný súd konal rýchlo. Ktorákoľvek zo zainteresovaných strán môže požiadať kompetentné orgány štátu, aby rozhodli o uznaní alebo neuznaní cudzieho rozsudku. Konanie sa riadi právom dožiadaného štátu. Rovnako tak aj výkon rozsudku sa zabezpečí takým spôsobom, akoby bol prijatý orgánmi dožiadaného štátu. Výkon rozsudku prebieha v súlade s právom dožiadaného štátu, a to v rozsahu ustanovenom zákonom. Cudzí rozsudok však nesmie byť preskúmaný vo veci samej.

5. Záver

Tento príspevok v stručnej podobe mapuje znenie predbežného návrhu princípov pre konflikt práv v duševnom vlastníctve. Návrh vzišiel ako výsledok rokovaní skupiny odborníkov z oblasti práva duševného vlastníctva vytvorenej v roku 2004. Ide v poradí o tretiu verziu uvedeného návrhu.

Dokument pozostáva z preambuly a štyroch častí. Každá z častí sa venuje špecifickej oblasti.

Preambula ako úvodná, slávnostná časť textu stanovuje zámery, význam a zmysel samotného návrhu.

Prvá časť stručne deklaruje budúce možnosti využitia predkladaných princípov a pod názvom Účel a rozsah ohraničuje oblasť ich pôsobnosti.

V druhej časti je pozornosť venovaná súdnej právomoci. Je rozdelená do siedmich sekcií, ktoré zakotvujú pravidlá určenia súdu, ktorý

je príslušný prejednať a rozhodnúť predmetný spor. Okrem všeobecnej príslušnosti návrh upravuje aj príslušnosť špeciálnu a napokon počíta aj s prípadmi, pri ktorých bude daná výlučná príslušnosť. Stranám tiež priznáva právo zvoliť si príslušný súd, a to za bližšie špecifikovaných podmienok. Popri určovaní príslušného súdu táto druhá časť určuje aj pravidlá, ktoré zakotvujú možnosť, resp. povinnosť súdu prerušiť konanie začaté na súdoch rôznych štátov.

Tretia, najobširnejšia časť návrhu je venovaná rozhodnému právu, teda právu, ktoré bude potrebné, ale aj nevyhnutné aplikovať na vyriešenie sporu alebo úpravu vzájomných práv a povinností medzi jeho stranami. Táto časť obsahuje aj definície používaných pojmov potrebných na správne určenie platného práva.

Posledná štvrtá časť upravuje uznávanie a výkon cudzích rozhodnutí. Okrem definície tohto pojmu zakotvuje aj dôvody, keď sú uznanie či výkon cudzieho rozhodnutia vylúčené. Pozornosť venuje aj konaniu, ktorého predmetom je práve uznanie a výkon cudzích rozhodnutí.

V nasledujúcom období skupina CLIP zasadne ešte 3-krát a završením pracovných stretnutí by malo byť verejnú prezentovanie konečnej verzie princípov pre konflikt práv v duševnom vlastníctve. Je naplánované na koniec roka 2011.

PRINCIPLES FOR CONFLICT OF LAWS IN INTELLECTUAL PROPERTY SIMKOVÁ, G.:

Third Preliminary Draft of Principles prepared by the European Max Planck Group for Conflict of Laws in Intellectual Property (CLIP) established in 2004. Principles as an eventual model for national and international legislators; Assistance for contracting parties in shaping their contractual and extra-contractual dealings including resolution of their disputes in particular by courts or in arbitration.

Preamble and 4 parts of the document – Purpose and Scope for Principles for Conflict of Laws in Intellectual Property; Jurisdiction; Applicable law; Recognition and Enforcement of Foreign Judgments.

The Draft of the Principles available to public on the website www.cl-ip.eu; Public discussion about the Draft. Anticipation of the final version of the Principles – the end of 2011.

Pohnime rozumom! – 18. časť

Anaglyf tajomstiev zbavený

Ing. Štefan HOLAKOVSKÝ

patentová a známková kancelária GENiUM®, Bratislava

MVDr. Peter HOLAKOVSKÝ

Veľký Šariš

„Radosť vidieť a rozumieť,
to je najkrajší dar prírody.“
(Albert Einstein)

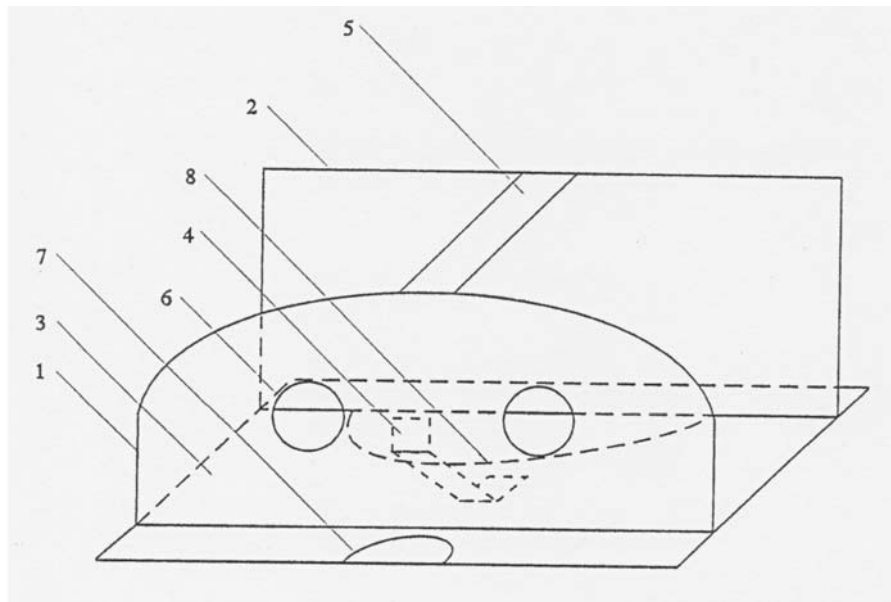
V predošlej 17. časti seriálu sme sa oboznámili s tým, ako sa vyvíjali oči živočíchov až do podoby umožňujúcej binokulárne (3D, stereo...) videnie. Priblížili sme si aj základné etapy a postupy vynachádzania technických princípov a prostriedkov slúžiacich na to, aby človek mohol obrázky (fotografie) zobrazené plošne vnímať priestorovo.

V závere sme opísali aj najaktuálnejšiu novinku v tejto oblasti – 3D fotoaparát Shot Cam, ktorý vyvinula japonská firma Takara Tomi najmä pre deti. Možno ešte prekvapujúcejšia, ako jednoduchý fotoaparát s dvoma objektívmi umožňujúci fotenie dvojíc fotografií, bola informácia, že dvojice fotografií bude možné pozerat' pomocou „papierovej“ prehladačky.

Pri všetkej úcte k japonským vývojárom, dovoľujeme si pripomenúť, že v Československu bola „papierová“ prehladačka známa už pred skoro dvadsiatimi rokmi, a to dokonca „nielen na papieri“ (ale bola aj vyrábaná a prakticky využívaná).

Pôvodcom technického riešenia skladacej stereoskopickkej pohľadnice bol Ján Vít z Prahy. Prihlášku úžitkového vzoru podal 1. októbra 1992 a úrad (FÚV – Federálny úrad pre vynálezy) jej pridelil číslo 1992-28. Po pomerne krátkom konaní úrad (vtedy už ÚPV ČR) 24. februára 1993 zapísal úžitkový vzor¹.

Skladáciu stereoskopickú pohľadnicu podľa spomínaného úžitkového vzoru vám opíšeme citovaním niektorých jeho častí. Jej vyobrazenie je na obrázku 1 z úžitkového vzoru.

Obr. 1

„Doterajší stav techniky

...sú známe rôzne konštrukcie „kukátok“ alebo prehladačích prístrojov slúžiacich na prezeranie fotografických objektov, ktoré sú prevažne kovovej konštrukcie, pričom sa skladajú z nosníka držaného držiakom a na nosníku je v čelnej časti pripevnená optická časť a v zadnej časti jazdec s nosičovou časťou, na ktorej je prichytený prezeraný predmet...“ (Tu si v záujme vecí dovoľíme dodať, že súčasťou stavu techniky boli v tom čase už dávno známe prehladačky z dreva a plastov, o ktorých sme písali v časopise Duševné vlastníctvo 2/2010; pozn. autorov.)

„Podstata technického riešenia

Cieľom uvedeného technického riešenia je vytvoriť jednoduchú papierovú konštrukciu s optickou časťou, ktorú by bolo možné skladať do plochého útvaru a poslať poštou, pričom po rozložení by bolo možné prezerat' už vloženú stereofotografiu alebo ďalšie vložiteľné stereofotografie...

Celá konštrukcia skladacej stereoskopickkej pohľadnice je veľmi jednoduchá, pričom sa používa papierový materiál. Iba šošovky a pružný člen sú z iného materiálu. Šošovky sú z bežného plastu vhodného na výrobu týchto optických častí a pružný člen môže byť tiež z plastu alebo z kovu, alebo z po-

1 ÚV CZ 38.

dobného iného materiálu, používaného na podobné účely...

Tento predmet nemusí nutne slúžiť ako pohľadnica, ale je možné ho použiť ako reklamný predmet na propagovanie v ňom zabudovaných predmetov, najlepšie vo forme stereofotografií.

Prednosti pred doteraz známymi prehliadacími prístrojmi sú zrejmé. Jednoduchá nenáročná konštrukcia zhotovená z bežných materiálov, ktorú po zložení je možné poslať poštou... Znárodný predmet, najlepšie stereofotografia sa iba prichytí na zadný diel, pričom je rovnako možné znázornený predmet ľubovoľne vymieňať. Tým tvorí uvedená konštrukcia skladacej stereoskopickkej pohľadnice ďalší vývojový stupeň v rade podobných predmetov zlučujúcich novým spôsobom niekoľko doteraz nevyužitých prvkov.“

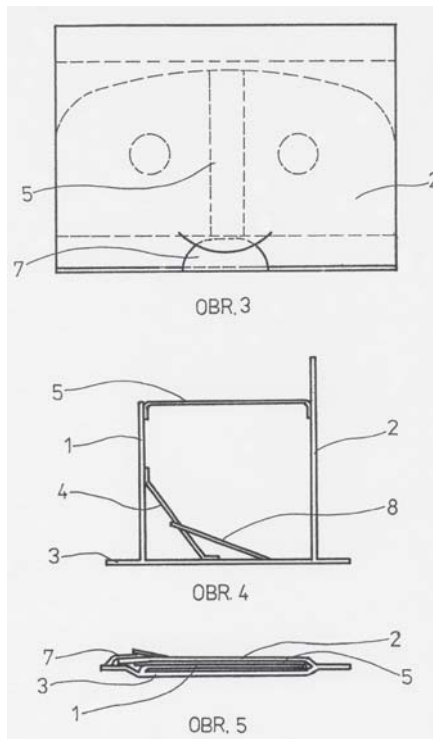
„NÁROKY NA OCHRANU

Skladacia stereoskopická pohľadnica, vyznačujúca sa tým, že je tvorená základňou (3), ku ktorej je pripevný zadný diel (2) a predný diel (1), v ktorom sú vytvorené otvory na prichytenie šošoviek (6) na prezeranie predmetu umiestneného na zadnom diele (2), pričom predný a zadný diel sú zaistované v potrebnej vzdialenosti pomocou dištančného člena (5) a predný diel je fixovaný v kolmej polohe pomocou stabilizátora (4) a/alebo oblúkovitého pružného otváracieho člena (8), ktorého voľné konce sú prichytené k základni (3).“

Dôkazom toho, že sa vynálezovia nezvyknú uspokojovať s jedným vyriešením problému je aj to, že Ján Vít približne po roku od prihlásenia úžitkového vzoru prihlásil vynález². Vynález bol zverejnený 16. augusta 1995. Aj napriek tomu, že na vynález nebol udelený patent (podľa databázy patentov a úžitkových vzorov ÚPV ČR prihlasovateľ nepožiadaval v zákonnej 36 mesačnej lehote o vykonanie úplného prieskumu), bude zaujímavé pozrieť sa na vybrané obrázky a patentové nároky. Podstatu vynálezu vystihujú obrázky z prihlášky vynálezu (obr. 2) a patentové nároky.

„PATENTOVÉ NÁROKY

1. Skladacia stereoskopická pohľadnica obsahujúca základňu, ku ktorej sú výkyvne pripojené zadný diel a predný diel, v ktorom sú uchytené dve šošovky, a kde predný

vých Varoch (a, chvalabohu, nikomu neposlal). O tom, že ide o pohľadnicu súvisiacu s úžitkovým vzorom a prihláseným vynálezom, svedčí nielen jej fotografia, ale aj to, že medzi písomnými údajmi na nej je aj údaj © MagicCard system J. Vít 1993.

Na spresnenie je asi potrebné dodať, že dvojica čiernobielych fotografií (pre ľavé a pravé oko) je tam trvalo nalepená.

Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

Obr. 2

a zadný diel sú nad základňou spojené výkyvne s dištančným členom, vyznačujúca sa tým, že v zloženom stave tvorí zadný diel (2) a základňa (3) vonkajšie plochy pohľadnice, pričom predný diel (1) a dištančný člen (5) sú usporiadané nad sebou.

2. Skladacia stereoskopická pohľadnica podľa bodu 1, vyznačujúca sa tým, že predný diel (1), dištančný člen (5), časť základne (3) od výkyvného spojenia so zadným dielom (2) po výkyvné spojenie s predným dielom (1) a časť zadného dielu (2) od výkyvného spojenia so základňou (3) po výkyvné spojenie s dištančným členom (5) majú pri rozloženej pohľadnici v priečnom reze v podstate štvorcový prierez, pričom výkyvná os medzi dištančným členom (5) a predným dielom (1) leží pri zloženej pohľadnici v mieste výkyvnej osi medzi zadným dielom (2) a základňou (3).

3. Skladacia stereoskopická pohľadnica podľa bodu 1 a 2, vyznačujúca sa tým, že pred predným dielom (1) je v základni (3) usporiadaná výkyvne zatváracia časť (7) zasahujúca pri zloženej pohľadnici do výrezu zadného dielu (2).“

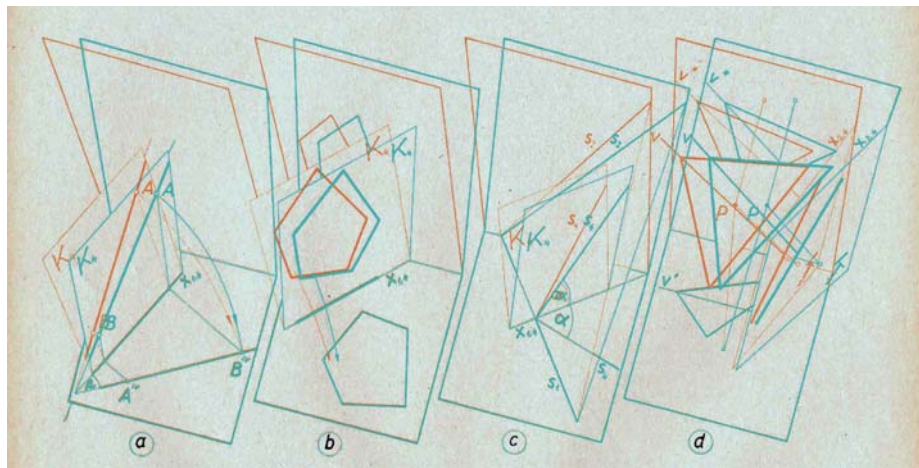
Medzi zbierkovými predmetmi máme skladaciu stereoskopickú pohľadnicu (obr. 3, 4, 5), ktorú som kúpil pred rokmi v Karlo-

2 PP 1993-2507 CZ.

Anaglyfy

Popri hľadaní najrozličnejších informácií o vzniku princípov zobrazovania a prezerania stereofotografií (3D) som si spomenul (Š. H.), kedy som videl prvý stereobrázok. Pamätám si na to, ako keby to bolo dnes. Po hodine katechizmu nám pán farár (pred učiteľmi sme ho oslovovali „súdrh pánfarár“) ukázal „rozmazaný obrázok“, na ktorom bol Ježiš Kristus. Z pohľadu na nevydarený obrázok som bol sklamaný. Keď mi pán farár dal na oči dvojfarebné okuliare, začal som veriť na zázraky. Uvidel som Ježiša Krista ako živého (aj keď na obrázku bol ukrižovaný). Tri koruny (dalo sa za ne vtedy kúpiť 12 žemlí alebo asi sto brokov do vzduchovky) sa mi zdala celkom dobrá cena za to, že som sa stal vlastníkom technického zázraku. Márne spomínam na to, že by nám o takýchto obrázkoch boli niečo povedali na hodinách fyziky.

O tom, že sa takýto obrázok volá anaglyf, som sa dozvedel až z knihy **Deskriptívna geometria videná priestorovo**³. V tejto veľmi zaujímavej a užitočnej publikácii je množstvo rôznych príkladov z deskriptívnej geometrie znázornených **na základe princípov anaglyfov** tak, že obrázky pri prezeraní farebnými okuliarmi (červená-zelená) pozorovateľ vníma priestorovo. Na obr. 6 je ukážka z tejto knihy (*poznámky: vzhľadom na predpokladané použitie filtrov okuliarov červená-zelená a pravdepodobné vyblednutie farieb v 50 rokoch starej publikácii nemusí byť dojem priestorovosti celkom dokonalý; autor citovanej publikácie odporúča pozeráť sa na obrázky z tejto knihy nie kolmo na obrázky, ale pod 45° uhlom – získa sa tak lepší dojem priestorovosti*).

Obr. 6

Slovník cudzích slov⁴ definuje pojem anaglyf nasledovne:

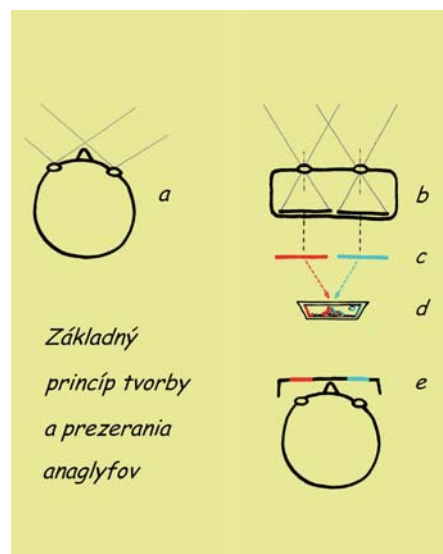
anaglyf -u m. <g>

1. výtv. polovypuklý reliéfny sochársky výtvor na nosnej ploche, poloreliéf,
2. polygr. dvojfarebná súťaž dvoch stereoskopických obrázkov, ktorá pri pozorovaní okuliarmi so sklami v doplnkových farbách poskytuje priestorový dojem.

Slovo anaglyf, ktoré má svoj pôvod v gréčtine (anaglyphos), sa používalo hlavne na označenie polovypuklého reliéfného sochárskeho diela. V súvislosti so stereo- alebo 3D zobrazovaním sa však tento pojem používa pre jeden zo spôsobov vytvárania, rozmnožovania a zobrazovania stereoskopických obrázkov.

Princíp vytvárania a pozerania anaglyfických stereoskopických obrázkov

Ako sme už spomenuli v predošlom článku, keď sa na sieťnice očí premietnu dva obrazy objektu, ktorých rozdielnosť (disparita) zodpovedá pohľadom príslušných očí na tento objekt, mozog to vyhodnotí ako binokulárny, stereo-, alebo 3D vnem. Nezáleží pritom, či predlohou na toto zobrazenie na sieťniciach očí je skutočný 3D objekt alebo iba jeho dve plošné zobrazenia s disparitou zodpovedajúcou pohľadu ľavého a pravého oka. Ak je plošná predloha pre každé oko urobená správne, jej zobrazenie na sieťnici oka by sa nemalo líšiť od zobrazenia skutočného 3D objektu.

Obr. 7

Prezeranie dvojíc stereoskopických obrázkov si vyžaduje buď technické vybavenie (stereopreliadačku, „stereokukátko“), alebo schopnosť pozorovateľa pozeráť sa súčasne jedným okom na jeden a druhým okom na druhý obrázok. Spôsob pozerania dvojíc stereoskopických obrázkov voľným okom bez technických pomôcok (ktorý sme opísali minule) je najlacnejšou metódou prezerania 3D, ale od pozorovateľa si vyžaduje určité schopnosti. Nie každý dokáže „prinútiť“ oči, aby sa každé z nich pozeralo na iný obrázok, ktoré sú umiestnené vedľa seba. Napriek tomu, že väčšina ľudí tento spôsob po viacerých pokusoch zvládne, niektorým sa to nepodarí. Sme totiž zvyknutí na to, že ak pozeráme na určité miesto, osi očí sa pretínajú v bode, na ktorý sme upriali svoju pozornosť.

Výskum zameraný na umožnenie prezerania 3D obrázkov bez zložitého technického vybavenia alebo získaných schopností, použiteľný pre širokú verejnosť, viedol k vynájdeniu anaglyfov. Podľa niektorých zdrojov⁵ anaglyfy vynali v roku 1850 Francúzi Joseph D’Almeida a Louis Ducas Du Hauron. Iný zdroj uvádza⁶ „Jako první ilustroval roku 1853 princip fungování anaglyfu W. Rollman. Použil modro-červené brýle a jeho anaglyfy byly nakresleny červenými a modrými čarami na černém pozadí.“

3 PAL, I.: Deskriptívna geometria videná priestorovo. Bratislava : Slovenské vydavateľstvo technickej literatúry, 1960.

4 PETRÁČKOVÁ, V., Kraus, J. a kol.: Slovník cudzích slov. Bratislava : MEDIA TRADE, spol. s r. o. – Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1997, s. 59.

5 URBAN, A.: Deskriptivní geometrie I. Praha : SNTL, 1965.

6 http://is.muni.cz/th/78316/prif_m/diplomka.pdf. (15. 11. 2010)

Obr. 8

Zo samotného princípu anaglyfu však vyplýva, že v dôsledku použitia farebných optických filtrov sa realistickejšie zobrazia čiernobiele predlohy. Pri farebných predlohách dochádza ku skresleniu, prípadne až k potlačeniu niektorých farieb, hlavne tých, ktoré sú zhodné s komplementárnymi farbami použitými vo filtroch okuliarov. Na obmedzenie tejto vlastnosti anaglyfov sa pri ich tvorbe skúšali aj iné dvojice farieb (napr. červená – zelená, hnedá – modrá...).

Ďalším faktorom ovplyvňujúcim kvalitu 3D vnemu pri pozieraní anaglyfov je aj médium, na ktorom sú zobrazované. Je síce pravdou, že **anaglyfy je možné úspešne reprodukovat' na papieri, monitoroch a televíznych obrazovkách, ale aj premietat'.** Problémom je však verné zobrazenie použitých komplementárných farieb. Ak dôjde na zobrazovacom médiu k skresleniu použitých komplementárných farieb, z ktorých bol anaglyf vytvorený, spôsobí to chybu v jeho zobrazení. Väčšinou sa to prejaví tým, že pri prezeraní anaglyfu sa na rozhraní svetlých a tmavých línii zobrazia dvojité kontúry obrazu (tzv. duchovia). Je to dané tým, že niektoré oko čiastočne vidí aj obrázok, ktorý je určený pre druhé oko. Na vytvorenie dokonalej 3D ilúzie z anaglyfu je preto potrebné, aby sa komplementárne farby anaglyfu čo najviac zhodovali s farbou filtrov okuliarov. Zle nastavená farebná škála tlačiarne, monitora alebo televíznej obrazovky spôsobí chybné zobrazenie bezchybne urobeného originálu anaglyfu.

Základný princíp tvorby a prezerania anaglyfov sme schematicky znázornili na obr. 7. Stereofotoaparátom (7b) sa urobí dve snímky (pre ľavé oko a pravé oko). Snímky sa cez filtre (7c) v navzájom komplementárných farbách (v znázornenom prípade ľavý filter červený; pravý filter cyan) zobrazia (exponujú) do jedného „dvojitého“ farebného obrázku (fotografie) – anaglyfu (obr. 7d). Pozorovateľ sledujúci anaglyf cez okuliare (7e) v zodpovedajúcich farbách (zhodných s farbami použitých filtrov (7c)) vidí ľavým okom obrázok, ktorý bol exponovaný ľavým objektívom a pravým okom obrázok, ktorý bol exponovaný pravým objektívom. Mozog informácie z očí spracuje tak, že človek vníma trojrozmerný obraz. Znázornený schematický princíp platí pre postup s klasickými fotoaparátmi. Pri práci s digitálnymi fotoaparátmi sa snímky v digitálnej podobe spracovávajú použitím vhodného softvéru.

V čom spočíva základný princíp vytvárania a pozerania stereoskopických obrázkov – anaglyfov? Anaglyf je v podstate dvojica navzájom prekrývajúcich sa stereoobrázkov, z ktorých každý je reprodukován v jednej z dvoch komplementárných farieb. Ak sa **na anaglyf pozeráme okuliarmi, ktoré majú optické filtre** (farebné sklá alebo fólie) **v príslušných komplementárných farbách**, vznikne dojem, akoby sme sa pozerali na skutočný 3D objekt. Najčastejšie používané komplementárne farby sú **pre ľavé oko červená a pre pravé oko modrozelená (cyan) farba**. Využíva sa pritom efekt, že ak sa cez červený filter pozeráme na predlohu rovnakej červenej farby, ako je filter, bude sa nám predloha javiť ako biela. Naopak, ak sa cez červený filter pozeráme na predlohu modrozelenéj farby, bude sa nám javiť ako čierna. Obdobne to platí pri pozeraní cez modrozelený filter (cyan). Ak sa cezeň pozeráme na modrozelenú predlohu, javí sa nám ako biela a červená predloha sa zobrazí ako čierna. Keby sme umiestnili

dva filtre v komplementárných farbách za sebou, nemalo by cez ne prechádzať (skoro) žiadne svetlo. Anaglyf sa s využitím uvedeného javu vytvára tak, že to, čo má vidieť ľavé oko (červený filter), je zobrazené modrozelenou farbou, a naopak, to, čo má vidieť pravé oko (modrozelený filter), je vo farbe červenej. Rozdielnosť videnia komplementárných farieb si môžete vyskúšať tak, že sa budete cez okuliare s príslušnými filtrami pozerat' na nasledujúci obrázok (obr. 9) najprv jedným a potom druhým okom. Pri pohľade ľavým okom (červený filter) sa budú písmená v ľavom štvorci zobrazovať ako čierne na bielom pozadí a v pravom ako biele na čiernom pozadí. Keď sa budeme pozerat' pravým okom (cyan filter), bude to presne naopak.

Obr. 9

V predošlom pokračovaní sme slúbili, že vám prezradíme, ako sa dajú **3D snímky robiť aj bežným fotoaparátom s jedným objektívom**. Nasledujúci postup je možný, ak sú objekty statické. Najprv sa exponuje jedna snímka („ľavé oko“), potom sa fotoaparát posunie doprava o vzdialenosť očí a exponuje sa druhá snímka („pravé oko“). Ďalšie spracovanie (v prípade použitia digitálneho fotoaparátu) je možné pomocou rôznych programov, ktoré sú dostupné aj na internete. Použitím vhodného programu môže byť výsledkom spracovania dvojica stereofotografií, anaglyf, fotografie na prezeranie na lentikulárnom monitore, fotografie na pozeranie s aktívnymi okuliarmi a podobené. Takto sme vytvorili (P. H.) anaglyfy na obr. 8 a 10 (*poznámka: pri ich prezeraní treba použiť okuliare na prezeranie anaglyfov s ľavým červeným a pravým cyan filtrom*).

Obr. 10

Možno sa teraz zamýšľate, **načo sú dobré anaglyfy**, keď už pred nimi boli známe princípy pozerania dvojíc obrázkov cez prehliadačky. **Skúsme o tom trochu pouvažovať**.

Klasické stereoprehliadačky mali náročnejšiu konštrukciu (najprv drevené so sklenenými šošovkami, neskôr kovové so sklenenými šošovkami, potom plastové s plastovými šošovkami), a preto boli aj drahšie. Snaha zjednodušiť a zlacniť ich výrobu viedla nakoniec k papierovej konštrukcii s plastovými šošovkami.

V závere predošlého článku sme spomenuli snahu Japoncov začať „papierové“ prehliadačky vyrábať už začiatkom budúceho roka. V úvode tohto článku sme opísali „papierovú“ prehliadačku s plastovými šošovkami, ktorú v Československu vynašli už pred skoro dvadsiatimi rokmi. **Okuliare na pozeranie anaglyfov možno jednoducho vyrábať aj z tvrdého papiera a farebných fólií** (v súčasnosti sa vyrábajú aj drahšie okuliare z plastov). Ich výroba bola (najmä ak ich porovnáme s klasickými drevenými prehliadačkami) podstatne lacnejšia. Na výrobu prezeraného obrázku stačilo menej materiálu (jeden „dvojtyp“ obrázok v porovnaní s dvoma klasickými stereobrázkami).

Z historického hľadiska sa zdá existencia anaglyfov obhájená. Ale ako je možné, že aj teraz **na internete možno nájsť množstvo anaglyfov** (existujú aj rôzne kluby združujúce nadšencov anaglyfov) aj napriek tomu, že sú principiálne problémy s vernosťou reprodukcie farieb? Možno je to tým, že **prezeranie klasických dvojíc stereofotografií na obrazovkách monitorov má svoje jednoznačné obmedzenie**. Problém je v tom, že pri prezeraní šošovkovými prehliadačkami alebo systémom pozerania bez prehliadačiek **je obmedzená veľkosť obrázkov**. Osi šošoviek našich očí pri pozeraní sú buď paralelné, alebo sa zbiehajú. Nevedia sa však rozbiehať (ak sú zdravé), pretože takúto polohu očí človek pri bežnom pozeraní nepoužíva. Priemerná vzdialenosť medzi očami je približne 65 mm. Z toho nám vychádza, že vzdialenosť stredov obrázkov by nemala byť väčšia ako 65 mm. Bez veľkého počítania nám vyjde, že šírka jednotlivých stereobrázkov by mala byť maximálne 65 mm.

Už pred viac ako sto rokmi sa výrobcovia snažili ponúknuť čo najväčšie obrázky a pri experimentovaní prišli na to, že sa dajú pozerat' aj obrázky, ktoré majú vzdialenosť stredov trochu väčšiu, ako je vzdialenosť očí. Stereobrázky z tohto obdobia (ktoré mám vo svojej zbierke; Š. H.) majú vzdialenosť stredov 75 mm, takže ani na veľikánskom monitore alebo obrazovke veľkoplošného televízora nevieme so šošovkovými prehliadačkami (alebo pozeraním bez prehliadačiek) prezerat' väčšie obrázky.

A tu nastupuje **výhoda anaglyfov**, ktoré obmedzenie z hľadiska ich veľkosti nemajú. Aj s papierovými anaglyfickými okuliarmi môžeme prezerat' 3D obrázky (ale aj videá)

na celej ploche veľkej obrazovky. Dali by sa pozerat' aj na veľkých stenách, tapetách, bilbordoch..., a to aj pod rôznymi uhlami pohľadu a viacerými pozorovateľmi naraz, ktorí by mali potrebné okuliare. Takže sa dá povedať, že **anaglyfy čakali viac ako storočie na svoju novú príležitosť**.

V súčasnosti však **už nastupujú novšie princípy**.

Najaktuálnejšie informácie o 3D

V predchádzajúcej časti nášho seriálu sme vás informovali, že sa už túto jeseň ma do našich obchodov dostať „prvá 3D kamera pre každého“. Stalo sa. Pred pár dňami začali túto kameru (PANASONIC 3D VIDEOKAMERA HDC-SDT750) predávať v slovenských obchodoch. Jej cena je okolo 1 300 eur.

Mimoriadny záujem o 3D chcú využiť aj výrobcovia mobilných telefónov. Medzi prvými bude pravdepodobne Sharp, ktorý pripravuje do predaja telefón s 3D displejom. Na pozeranie nebudú potrebné 3D okuliare. Mobily budú zrejme mať lentikulárne displeje, o ktorých princípe si povie viac v niektorom z ďalších pokračovaní.

Literatúra a internetové zdroje

ÚV CZ 38.

PP 1993-2507 CZ.

PAL, I.: Deskriptívna geometria videná priestorovo. Bratislava : Slovenské vydavateľstvo technickej literatúry, 1960.

PETRÁČKOVÁ, V., KRAUS, J. a kol.: Slovník cudzích slov. Bratislava : MEDIA TRADE, spol. s r. o. – Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1997.

URBAN, A.: Deskriptivní geometrie I. Praha : SNTL, 1965.

http://is.muni.cz/th/78316/prif_m/diplomka.pdf

Obrázky č.: 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10
autori Š. a P. Holakovskí

THINK IT! – PART XVIII

Anaglyph without Secrets

HOLAKOVSKÝ, Š., HOLAKOVSKÝ, P.

Bionics (continuation). Portable stereoscopic postcard pursuant to a utility model and an invention application. Photos of a produced stereoscopic browser. Definition of the term anaglyph. Explanation of the principle of anaglyphs creation and browsing. Original schematic visualisation of the principle. Descriptive geometry seen three-dimensionally. Anaglyphs in pictures. Rationale on anaglyphs advantages and disadvantages.

Pokračovanie v Duševnom vlastníctve č. 1/2011.

Úspešné príbehy

SPL: Medzinárodná patentová a známková ochrana zábezpeku licencií

Prípadová štúdia malých a stredných podnikov

Spoločnosť: Surface Processing Limited so sídlom v Lower Gornal, Dudley vo West Midlands
Spoločnosť pre správu duševného vlastníctva: Barker Brettell pre problematiku ochrany duševného vlastníctva a Browne Jacobson pre licencie
Cieľ: Medzinárodnou patentovou a známkovou ochranou zaistiť licencie

Spoločnosť Surface Processing Limited (SPL) už od roku 1994 využíva svoj originálny viacfázový chemický proces na odstraňovanie farby, hrdze a odmasťovanie kovových predmetov a zariadení s cieľom ich obnovy a revitalizácie. Pôvodne si spoločnosť svoj technologický postup uchovávala ako obchodné tajomstvo. Jedným z jej hlavných zákazníkov je automobilový sektor, pre ktorý vykonáva odstraňovanie farieb, čistenie a prípravu na ďalšiu povrchovú úpravu, a to na rôznych častiach automobilu – od prístrojových dosiek až po celé vozidlá. Ide o chemický proces využívajúci odpadové chemické látky, jeho aplikovanie má teda veľmi priaznivý vplyv na životné prostredie. Práve tento aspekt by chcel výkonný riaditeľ Adrian McMurray oveľa viac spropagovať. Vidí v ňom potenciál, ktorý im v kontexte svetovej „zelenej“ ekonomiky otvára nové príležitosti.

Keď spoločnosť pôsobiaca na trhu v Spojenom kráľovstve začala pociťovať stagná-

ciu, vyvinula nový proces na ošetrovanie a úpravu ďalších materiálov, ako napríklad plastov. Manažment si čoskoro uvedomil, že s touto novinkou vo svojom portfóliu môžu vstúpiť na obrovský svetový trh. Z úvah o budúcom obchodnom modeli spoločnosti im jednoznačne vyplynulo, že nechcú ísť cestou zakladania nových spoločností ani vytvorenia spoločného podniku so zahraničnými partnermi. Rozhodli sa pre licencovanie svojej technológie, zvolili si teda vyjednávanie a uzatváranie licenčných zmlúv.

Od tohto momentu sa právna ochrana technologického postupu formou patentovania stala pre spoločnosť imperatívom, keďže potenciálni držitelia licencií ju automaticky očakávali a vyžadovali. Na ochranu označenia spoločnosti SPL prostredníctvom ochrannej známky Spoločenstva a na krytie nákladov v súvislosti s patentovaním svojej technológie v Spojenom kráľovstve a následne cez PCT prihlášku využili finan-

čný príspevok z grantu Phillip. Ako nováčik na poli zložitej problematiky ochrany duševného vlastníctva Adrian McMurray požadoval od patentového zástupcu za svoje peniaze ako protihodnotu „čistú a kvalitnú prácu“. Našťastie patentový zástupca, ktorého si napokon zvolil, bol nielen odborníkom v oblasti organickej chémie, ale prejavil aj pochopenie pre nevyhnutné kroky z hľadiska obchodnej stratégie spoločnosti.

„Prvý patentový zástupca, s ktorým sme rokovali, nebol pre nás ako farmaceutický chemik vhodný partner. Ja sám som vtedy zápasil s obchodnými cieľmi našej spoločnosti a vôbec s pochopením celého procesu patentovania,“ spomína Adrian McMurray. „No netrvalo dlho a našli sme patentového zástupcu, ktorý mal aj vzdelanie v odbore organickej chémie a zároveň chápal potreby našej spoločnosti. Pripravil veľmi kvalitnú, podrobnú patentovú prihlášku, ktorá obsahovala všetky nuansy nášho technologického postupu pre predpokladané (aj niektoré nepredpokladané) oblasti uplatnenia.“

Rovnako kvalitná služba im bola poskytnutá aj v prípade licencovania technológie zahraničným spoločnostiam. Podmienky licenčných zmlúv boli dojednané na základe odbornej znalosti technológie a samozrejme zahŕňali používanie ochranných známk a patentov. „Bol som skutočne nadšený poskytnutým poradenstvom a službami aj preto, že stratégia ochrany duševného vlastníctva bola ušitá na mieru našich ob-

„Neuvedomoval som si dôležitosť patentovej ochrany pre našu spoločnosť až do chvíle, keď sme začali rokovať o poskytnutí licencie. Zrazu nás všetci zainteresovaní brali vážne.“

Adrian McMurray,
výkonný riaditeľ SPL

chodných potrieb. Napríklad, ak patent nebol nevyhnutný vo všetkých krajinách EÚ, poradili nám, aby sme ich do prihlášky nezahrnuli, čím sme ušetrili peniaze i čas, ktoré sme mohli oveľa lepšie využiť na zdokonaľovanie našej technológie.“

Registovaná ochranná známka ®

Účinky ochrannej známky SPL, pôvodne registrovanej v Spojenom kráľovstve, boli rozšírené pre celé územie EÚ prostredníctvom ochrannej známky Spoločenstva v rámci druhej etapy financovania z grantu Phillip.

Prvá zahraničná licencia, vzťahujúca sa na patent, bola dvojstupňová; pre držiteľa licencie z Českej republiky určovala teritoriálnu pôsobnosť v okruhu 250 km, potom bola rozšírená na územie Slovinska a južného Poľska. V súčasnosti SPL rokuje s istou poľskou spoločnosťou o ďalšej licencii.

Iným dôležitým aspektom obchodnej stratégie SPL je využívanie duševného vlastníctva ako záruky pri získavaní investícií.

Snahou Adriana McMurrayho je pritiahnúť investičný kapitál, ktorý plánuje použiť na vybudovanie modernej prevádzky so sídlom v Spojenom kráľovstve demonštrujúcej technologické postupy spoločnosti. Táto prevádzka by mala vzbudiť záujem zahraničných spoločností o uzatváranie nových licenčných obchodov. Výkonný riaditeľ spoločnosti hodnotí situáciu nasledovne: „Bez ochrany duševného vlastníctva by investori o nás nemali záujem, patentovaná technológia je stimulom vytvárania siete obchodných partnerstiev. Udelením patentu na základe medzinárodnej prihlášky sme získali ochranu hlavnej činnosti nášho podnikania a ochrannou známkou Spoločenstva sme si poistili naše postavenie na trhu. V rámci EÚ sa nám veľmi darí a s ochranou duševného vlastníctva bude oveľa jednoduchšia aj expanzia na trhy Ázie a Severnej Ameriky.“

Na otázku, či celé úsilie stálo za to, odpovedá: „Neuvedomoval som si dôležitosť patentovej ochrany pre našu spoločnosť až do chvíle, keď sme začali rokovať o poskytnutí licencie. Zrazu nás všetci zainteresovaní brali vážne. Rokovania o podmienkach uzavretia licenčného obchodu mali v rukách skutoční právni experti s bohatými skúsenosťami na tomto poli, čo mi dávalo istotu, že zmluva bude taká silná a vodotesná, ako len môže byť.“

V súčasnosti SPL v rámci ochrany duševného vlastníctva rozvíja niekoľko aktivít – od monitorovania aktuálneho stavu techniky, ktorým sledujú ďalšie zdokonaľovanie svojho technologického postupu a posilnenie svojho prvého patentu, po registráciu ochrannej známky v EÚ a sústredenie pozornosti na drobné detaily v licenčných zmluvách. Aj po ukončení čerpania prostriedkov z grantu Phillip chce spoločnosť naďalej využívať služby patentových zástupcov.

Príklad spoločnosti SPL ilustruje, aké je dôležité poznať význam duševného vlastníctva hneď v prvých štádiách podnikania. SPL bola natoľko šikovná, aby pochopila, že zverejnenie technológie znemožní jej budúce patentovanie, a preto svoj nápad uchovávala ako obchodné tajomstvo. Vďaka tomu môže dnes naplňať svoj strategický zámer – expandovať na svetové trhy.

*Z angličtiny preložila
Mgr. Andrea Kapustová
(Publikované so súhlasom
Svetovej organizácie
duševného vlastníctva – WIPO)*

for Cars

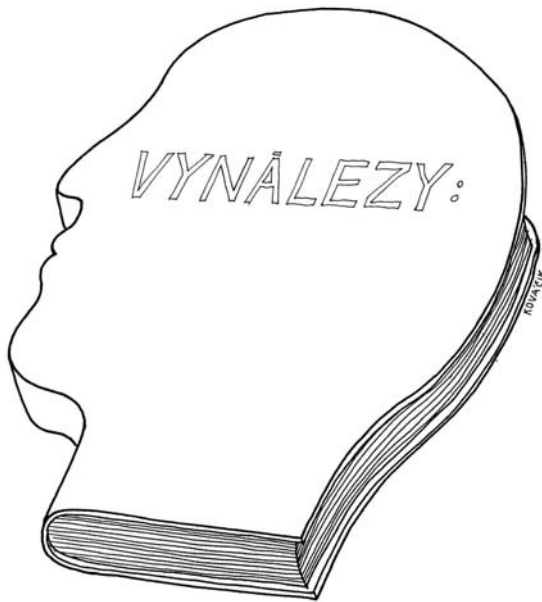
Before
After
Primed

Paint, rust and underseal removal
For Car Preparation and Restoration.

for Industry

before
after

Industrial components
Paint stripping, de-greasing, de-rusting and de-scaling.

Spektrum dobrých nápadov a riešení

Priemyselne vyrobený mliečny termizovaný nápoj s chuťou žinčice

Predseda Cechu bryndziarov na Slovensku Ing. Ján Keresteš z Považskej Bystrice spolu so svojim synom Jánom v minulosti už raz šokovali svet svojím patentom, na základe ktorého vyrábajú prípravok s výrazne omladzujúcimi účinkami. Úspešná izolácia biologicky účinnej frakcie rastlinného melanínu, nazývaného aj molekula života, im priniesla minulý rok prestížne ocenenie Best Inventor Award, ktoré udeľuje Svetová organizácia duševného vlastníctva.

Zatiaľ čo Keresteš starší je odborníkom v oblasti chémie, biológie a mikrobiológie, Keresteš mladší vyštudoval jadrovú fyziku a aplikovanú psychofyziku.

Spoločne už od roku 1990 podnikajú v oblasti potravinárstva. Ich firma NiKA sa špecializuje na výrobu mliečnych produktov, syrov a bryndze. Zároveň ich dlhodobou zaujíma otázka, ako môžu potraviny ovplyvňovať zdravotný stav obyvateľstva.

– *To, ako sa stravujeme, je rozhodujúce. Bohužiaľ, Slováci sa stravujú veľmi zle. Výrazne klesá spotreba potravín, ktoré majú funkčné a probiotické účinky. V spotrebe mlieka sme dokonca na poslednom mieste v Európe! Potom sa nemôžeme čudovať, že spolu s Českou republikou a Maďarskom máme najvyšší výskyt rakoviny,* – hovorí Keresteš senior. Otázka zdravej výživy je pre neho nielen povolaním, ale aj celoživotným koníčkom, ktorý ho očividne nesieme baví. A tak nečudo, že sa spolu so synom rozhodli vydať aj do nových, doteraz neprebádaných oblastí. Posledne sa zamerali na jeden z tradičných slovenských nápojov – žinčicu. Ide totiž nielen o veľmi chutnú, ale aj výbornú biodiverzifikovanú potravinu s liečivými účinkami. Jej dôležitosť Keresteš senior objasňuje nasledovne:

– *Žinčica je širokospektrálny mikrobiálny výrobok s obsahom asi 1 700 druhov mikroorganizmov, z ktorých mnohé regulujú biologické procesy. Pri jej výrobe sa používajú probiotické druhy, čo má nezanedbateľne zdravotný a výživový význam. Sú to, zjednodušene povedané, živé organizmy so zdraviu prospešnými účinkami.*

Aj vďaka medzinárodnému úspechu predchádzajúceho patentu sa rozhodli pre patentovú ochranu priemyselne vyrábaného nápoja s chuťou žinčice. Ing. Jana Risková z ÚPV SR oceňuje prínos vynálezu v tepelnom ošetrení všetkých surovín pri výrobe ná-

poja, čím sa eliminujú prípadné hygienické riziká a zmenila sa nám aj o zložení produktu. – *Mliečny termizovaný nápoj s chuťou žinčice obsahuje sušenú srvátku, sušené kravské mlieko, smotanu, sudovaný ovčí syr a zvyšok je tvorený pitnou vodou. Z týchto surovín sa vytvorí homogénna zmes, ktorá sa podrobí egalizácii a následne sa premiestni do kultivačných nádob. Po ukončení fermentačného procesu sa zmes plní do príslušných kelímok.*

Obaja pôvodcovia sú presvedčení, že výrobok tohto typu je unikátny, čo odvodňujú nedávnym výskumom, ktorý preukázal, že väčšia spotreba žinčice, ale aj iných mliečnych výrobkov, môže zohrať nemalú úlohu v prevencii a terapii najčastejších ochorení človeka, akými sú kardiovaskulárne choroby, hyperchlosterolemia, rakovina, osteoporóza, diabetes či infekčné ochorenia.

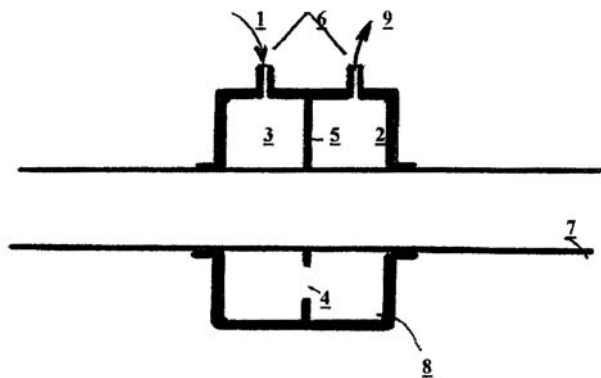
Výmenník tepla pre ostrekovač autoskiel

Svetobežník a veľký milovník prírody Dušan Stanek, v súčasnosti žijúci v Rožňave, mal vždy plnú hlavu nápadov. Sám ich prirovnáva k červíkom, ktoré mu vrtajú v hlave a nedajú spať. ÚPV SR udelil ochranu už niekoľkým jeho technickým riešeniam z rôznych oblastí a nedávno do jeho zbierky pribudol ďalší úžitkový vzor, tentoraz z oblasti automobilového priemyslu. Dlhodobu ho totiž znepokojovala rastúca spotreba stále agresívnejších chemických prípravkov na zvýšenie účinnosti stieračov skiel automobilov.

– *Spotreba agresívnych nepenivých saponátov v ostrekovačoch s ohľadom na množstvo automobilov jazdiacich po svete (viac ako jedna miliarda) je alarmujúca. Pritom je už viac ako sto rokov zrejme, že sklo najľahšie zbavíme nečistoty obyčajnou, dostatočne teplou vodou. Preto som vynášiel zariadenie ohrievajúce vodu ostrekovača odpadovým teplom motora.*

Základná idea technického riešenia – čistenie skiel automobilov teplou vodou pomocou prídavného zariadenia – prináša viacero pozitívnych efektov. Na jednej strane zvyšuje bezpečnosť počas jazdy, keďže špinavé sklo môže obmedziť alebo dokonca znemožniť výhľad, a na strane druhej chráni životné prostredie

pred škodlivými saponátmi. Prídavné zariadenie automobilu, čiže výmenník tepla sa zaradí medzi čerpadlo a dýzy ostrekovača. Kovové vnútro výmenníka aktívne odoberá teplo hadice vedúcej chladiacu kvapalinu z motora do chladiča a odovzdáva ju kvapaline ostrekovača, čo v značnej miere zvyšuje účinok stieračov.

ÚV SK 5547

Technické riešenie z oblasti automobilového priemyslu približuje Ing. Slavomír Gazdík z ÚPV SR: – *Ohrievač vody ostrekovačov využívajúci odpadové teplo motora rieši problém ohrozujúci život a zdravie účastníkov cestnej premávky. Stierače a voda (aj s chemikáliami) rozmažú hmyz na skle auta a tým vznikne povlak, ktorý láme svetlo, skresľuje obraz pred vodičom a ohrozuje bezpečnosť cestnej premávky – najmä za zníženej viditeľnosti. Výmenník tepla sa skladá z komory rozdelenej priehradkou na dve časti, z ktorých každá má vlastný vývod, a tým zabraňuje miešaniu pritekajúcej studenej kvapaliny s ohriatou tak, aby z vývodu vytekala vždy teplá voda.*

Pôvodca D. Stanek verí v komerčný úspech technického riešenia, a aj preto sa rozhodol rozšíriť ochranu svojho riešenia prostredníctvom európskej patentovej prihlášky: – *Suma, ktorú investujete ročne za chémiu do ostrekovača, je niekoľkonásobne vyššia ako cena, ktorú zaplatíte za ohrievač vody, ktorý bude celé roky produkovať teplú vodu do ostrekovača zdarma. Montáž zvládne aj laik. Ohrievač nasuniete na hadicu odvádzajúcu chladiacu kvapalinu z motora do chladiča a pripojíte k hadičke ostrekovača. Pri používaní zariadenia neminiete za zmes do ostrekovača ani cent!*

Hrebeňová konštrukcia na montáž solárnych panelov

Obnoviteľné zdroje energie, ako sú solárne, prílivové alebo veterné elektrárne, sú riešením globálneho nedostatku elektrickej energie. Technológie využívajúce obnoviteľné energetické zdroje sú vo všeobecnosti čistejšie, menej riskantné a hlavne založené na neobmedzenom palivovom zdroji – Slnku.

Každý rok dopadne zo Slnka na Zem asi 10-tisíckrát viac energie, ako ľudstvo za toto obdobie spotrebuje. Množstvo dopadajúcej slnečnej energie na územie Slovenska je asi 200-násobne väčšie,

ako je súčasná spotreba primárnych energetických zdrojov u nás. Využívanie slnečnej energie je dnes najčistejším spôsobom využívania energie vôbec a na rozdiel od iných zdrojov jej vplyv na okolité životné prostredie je zanedbateľný.

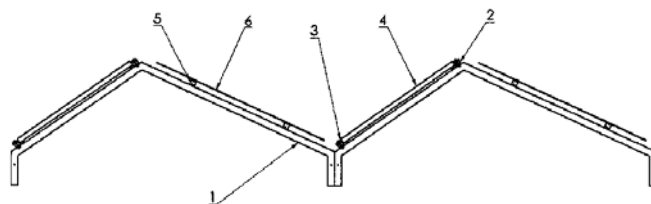
Za vybudovaním prvej fotovoltaickej elektrárne v Liptove je spoločnosť GoldenSUN Slovakia, na čele ktorej stojí Ing. Peter Župa. – *Vďaka väčšiemu využívaniu obnoviteľných zdrojov, ku ktorým patrí aj slnečná energia, šetríme klasické palivá, chránime ovzdušie a zmiernuje sa naša energetická závislosť.*

Špecifikom liptovskej elektrárne sú solárne panely otáčajúce sa za slnkom.

Netradičné riešenie, chránené úžitkovým vzorom, je zložené zo systému natáčaných reflexných plôch, ktoré sú umiestnené medzi radmi fotovoltaických panelov tak, aby na ne odrazili dodatočné slnečné žiarenie. Dodatočné odrazy priameho i difúzneho slnečného žiarenia na solárne panely zvyšujú množstvo energie, ktoré na panely dopadá, a teda aj množstvo elektrickej energie, ktoré panely vyprodukuje.

Podstatu predmetného technického riešenia opisuje Ing. Tatiana Dandulová z ÚPV SR:

– *Solárne panely v hrebeňovej konštrukcii sa otáčajú za slnkom a vďaka tomuto pohybu vyrobí o 30 až 35 % elektrickej energie viac ako statické panely. Do základu zloženého z betónových tvárnic vyplnených liatym betónom je vložená kovová konštrukcia, na ktorú sú pomocou skrutiek a matíc pripevnené dva páry vodorovných dierovaných profilov na upevnenie solárnych panelov. Na protilahlej strane konštrukcie je pripevnená reflexná doska, ktorá zvyšuje výkon solárneho panelu tým, že odráža slnečné žiarenie, ktoré by inak na panel nedopadlo. Zabraňuje tak poklesu výkonu pri znížení priameho slnečného žiarenia.*

ÚV SK 5591

P. Župa nám povedal, že hoci liptovská slnečná elektrárne nepatrí medzi najväčšie na Slovensku, predstavuje v Liptove prvú lastovičku. Navyše je unikátna tým, že stojí na mieste, ktoré je zároveň výskumno-vývojovým testovacím pracoviskom solárnej techniky.

– *Naším cieľom je, aby sme v Liptove vytvorili riešenia, ktoré by mohli v budúcnosti presiahnuť hranice Slovenska a možno aj Európskej únie, – dodáva P. Župa.*

Ing. Marián Michalovský
 (Publikované so súhlasom pôvodcov)

ZAUJALO NÁS

Štúdiá stavu techniky zameraného na technológie využívajúce obnoviteľné zdroje energie a ich potenciál na riešenie klimatických zmien

Japonsko, Spojené štáty, Nemecko, Južná Kórea, Francúzsko a Veľká Británia sú zdrojom takmer 80 % všetkých inovácií vyvinutých na celom svete v oblasti čistých energetických technológií (CETs). To je jedno z kľúčových zistení **štúdie o vzniku a globálnom rozšírení takýchto technológií**, ktorú vypracoval Európsky patentový úrad (EPÚ) v rámci environmentálneho programu Organizácie spojených národov (UNEP) v spolupráci s Medzinárodným centrom pre obchod a udržateľný rozvoj (ICTSD).

Približne 400-tisíc patentových dokumentov z fondu 60 miliónov patentov na medzinárodnej úrovni **tvorí základ štúdie, ktorá skúma vplyv patentov na celosvetový transfer CETs** vrátane napríklad solárnej, geotermálnej a veternej energie, ako aj zachytávania uhlíka, teda oddelovania a zachytávania kyslíčnika uhlíčitého z emisií. Štúdiá obsahuje aj prehľad o vydávaní licencií, ktorý naznačuje licenčnú prax majiteľov technológií v danej oblasti.

Podklad pre rozhodovacie orgány

Hlavným cieľom spomínanej štúdie s názvom **Patenty a čistá energia: preklenie priepasti medzi dôkazmi a politikou** je poskytnúť fakty v oblasti, v ktorej bolo predtým veľmi málo empirických údajov.

– *Spoločná štúdiá je príkladom, ako rôzne krajiny a sektory môžu spolupracovať s cieľom priniesť výsledky, ktoré majú priamy prínos pre spoločnosť*, – uviedol prezident EPÚ **Benoît Battistelli**. – *Patenty zohrávajú kľúčovú úlohu v poskytovaní informácií o už existujúcich technológiách, o úrovni ich vývoja a geografického rozšírenia. Tieto informácie uľahčujú diskusiu o zmene klímy.*

Výkonný riaditeľ UNEP-u **Achim Steiner** **konštatuje**: – *Medzinárodné úsilie v boji proti zmene klímy vyvolalo technologickú tvorivosť smerom k nízkouhlíkovej, energeticky účinnejšej zelenej ekonomike. Teraz je našou úlohou zistiť, akým spôsobom je možné výsledky tvorivosti rozšíriť tak, aby prinášali výhody pre ekonomiky a čo najskôr sa riešila aj problematika klimatických zmien.*

Generálny riaditeľ ICTSD **Ricardo Meléndez-Ortiz** uviedol: – *Na zmiernenie klimatických zmien je nevyhnutné rozšíriť čisté energetické technológie po celom svete a najmä do rozvojových krajín. Štúdiá poskytuje kľúčové postrehy na lepšie pochopenie problémov, ktorým čelíme.*

Nárast patentovania od Kjótskeho protokolu

Štúdiá ukazuje nárast patentovania v oblasti CETs po prijatí Kjótskeho protokolu v roku 1997. Ukazuje, že politické rozhodnutia môžu byť dôležité pri vytváraní rámca podpory vývoja technológií, ktoré sú považované za kľúčové v úsilí o riešenie klimatických zmien.

Zo štatistických analýz vyplýva, že **vo vybraných CETs sa zvyšuje patentovanie každý rok o približne 20 %** a tradičné zdroje energie z fosílnych palív a atómovej energie sú na ústupe.

Spomedzi šiestich krajín OECD, ktoré dominujú v oblasti CETs, je **na čele Japonsko**. Za ním nasledujú Spojené štáty, Nemecko a kľúčovým „hráčom“ v ostatných rokoch je i Južná Kórea so zameraním prevažne na solárnu energiu, čo sa prejavuje i v patentovaní. Na ďalších miestach sú Francúzsko a Veľká Británia. Do popredia sa tlačí Čína, ktorá sa zdá byť silným hráčom v oblasti fotogalvanických slnečných článkov.

Nevyužitý potenciál licencií v rozvojových krajinách

Z prieskumu tiež vyplynulo, že **poskytovanie licencií bolo obmedzené prevažne vo vzťahu** najmä k Číne, Indii a Brazílii, ale 70 % respondentov je pripravených ponúknuť rozvojovým krajinám pružnejšie licenčné podmienky s limitovanou finančnou náročnosťou.

Prieskum tiež ukázal, že respondenti považujú práva duševného vlastníctva spolu s ďalšími makroekonomickými ukazovateľmi za veľmi dôležité pri poskytovaní licencií rozvojovým krajinám.

Prístup verejnosti k najmodernejšiemu stavu techniky

V priebehu získavania údajov pre štúdiu EPÚ **vytvoril digitálny informačný nástroj**, ktorý poskytuje jednoduchý a bezplatný prístup do všetkých patentových dokumentov súvisiacich s CETs na celom svete. Ide o novú úroveň transparentnosti v oblasti CETs.

Pochopenie úlohy CETs a ich šírenie môže zohrať veľkú úlohu v úsilí zmierniť klimatické zmeny. EPÚ, UNEP a ICTSD preukázali ochotu využiť svoju pozíciu odborných organizácií v príslušných oblastiach, spolupracovať a poskytnúť údaje, vytvoriť väčšiu transparentnosť a reálny základ pre rokovania o zmene klímy, najmä pokiaľ ide o posilnenie a urýchlenie transferu rozhodujúcich čistých technológií.

www.epo.org
(jš, ač)

Z rozhodnutí ÚPV SR

Námietky proti zápisu zverejneného označenia do registra ochranných známkok

Zverejnené označenie:

Staršie označenie namietateľa:

(rozhodnutie zn. POZ 638-2008 N/155-2009, § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov, právoplatnosť 6. 7. 2009)

Úradu boli doručené námietky proti zápisu kombinovaného označenia „ER DOM“ (ďalej zverejnené označenie) do registra ochranných známkok, ktoré boli podané podľa § 9 v spojení s § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o ochranných známkach).

V súvislosti s námietkovým dôvodom uplatneným v zmysle § 4 ods. 1 písm. b) zákona o ochranných známkach sa namietateľ odvolal na prihlášku kombinovanej ochrannej známky „HER DOM“ (ďalej staršie označenie) so skorším právom prednosti, ktorá má byť zapísaná pre tovary a služby v triedach 19, 35, 36, 37 a 42 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Namietateľ pri porovnávaní kolíznych označení okrem iného konštatoval, že v oboch označeniach je zhodný slovný prvok „ERDOM“ a zhodný je aj grafický prvok. Odlišná farebnosť a absencia jednej hlásky nie sú podľa neho spôsobilé zabezpečiť porovnávaným označeniam dostatočnú nezameniteľnosť.

Pri porovnaní vizuálneho vnemu zverejneného označenia so starším označením je podľa namietateľa zrejme, že sa podstatne neodlišujú. Celkovou vnímanou dĺžkou je zverejnené označenie rovnaké ako staršie označenie. Rozdiely spočívajúce v jednej hláske a v odlišnej farebnosti zanikajú predovšetkým v situácii, keď spotrebiteľ nemá porovnávané označenia súčasne pri sebe. Zhoda grafického prvku a jeho zhodné umiestnenie rozdeľujúce slovný prvok na dve časti prispieva k vizuálnej podobnosti.

Podobnosť označení je podľa namietateľa zrejma i z fonetického hľadiska, keďže fonetická prezentácia „herdom“ a „erdom“ sa vzájomne spodobuje. Znelosť začiatku oboch slov ovplyvňuje najmä výrazná hláska „r“, ktorá je v oboch prípadoch vyslovovaná s rovnakou rytmikou.

Prípadné sémantické hľadisko, podľa namietateľa, tiež jednoznačne vypovedá o jasnej zameniteľnosti porovnávaných označení. Zverejnené označenie môže byť významovo chápané ako „ER panel dom“, resp. „panelový dom ER“, čo sa zhoduje s prípadným významom staršieho označenia v podobe „HER panel dom“, resp. „panelový dom HER“.

Zverejnené označenie „ER DOM“ budú bežní spotrebiteľia, obchodné kruhy i odborná verejnosť vnímať ako súvisiace alebo priamo odvodené od staršieho označenia, čím sa podľa namietateľa vytvorí nebezpečenstvo ich zámény.

Namietateľ zdôraznil, že zverejnené označenie a staršie označenie dosahujú vysoký stupeň podobnosti, pričom sa vzťahujú na zhodné, resp. podobné tovary a služby. K otázke posúdenia prípadnej mylnej predstavy o vzájomnej spojitosti vo vedomí spotrebiteľskej verejnosti uviedol, že aj táto spojitost sama osebe, bez už opísaných rizík vzniku priamej zámény, je dôvodom postačujúcim na konštatovanie zameniteľnosti v zmysle § 3a zákona o ochranných známkach.

Pri porovnaní tovarov a služieb zverejneného označenia a staršieho označenia namietateľ konštatoval, že obe sú prihlásené pre rovnaké a podobné tovary a služby v triedach 6, 19 a 37 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb. Zverejnené označenie je prihlásené v triede 6 pre tovary „stavebné materiály z kovu a zliatin, kovové stavebné konštrukcie, hutnícke materiály, spojovacie materiály z kovu“, ktoré sú svojím určením a spôsobom predaja rovnaké a podobné s tovarmi v triede 19 staršieho označenia. Odlišujú sa len svojím materiálovým zložením, ale z hľadiska účelu a vzájomnej zastupiteľnosti možno tieto tovary považovať za podobné. Skutočnosť, že obsahujú alebo neobsahujú prevažne kov, nemá na vnímanie podstaty stavebných materiálov vplyv. Formálne zatriedenie do rôznych tried medzinárodného triedenia nevytvára predpoklad na konštatovanie nepodobnosti tovarov.

Tovary a služby prihlásené v triedach 19 a 37 zverejneného označenia sú rovnaké ako tovary a služby staršieho označenia patriace do tried 19 a 37.

Porovnávanie tovarov a služieb prihlasovaných pre obe označenia uzavrel namietateľ konštatovaním, že všetky tovary a služby zverejneného označenia sú rovnaké alebo podobné ako tovary a služby staršieho označenia.

Na základe uvedených skutočností namietateľ navrhol zamietnuť zverejnené označenie „ER DOM“ v celom rozsahu tovarov a služieb.

Prihlasovateľ vo svojom vyjadrení k námietkam v súvislosti s námietkovým dôvodom podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona o ochranných známkach poukázal na namietateľovu prihlášku slovnej ochrannej známky „HERDOM“, proti ktorej spoločnosť prihlasovateľa podala námietky podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona o ochranných známkach.

Podľa prihlasovateľa je argumentácia odkazujúca na ustanovenie § 4 ods. 1 písm. b) zákona o ochranných známkach irelevantná, pretože označenie „HERDOM“ podľa jeho názoru nie je zapísané do registra ako ochranná známka.

Prihlasovateľ navrhol, aby úrad o predmetných námietkach rozhodol až po ukončení konania o ním podaných námietkach proti zápisu slovného označenia „HERDOM“, keďže jeho výsledok má podstatný význam pre dané konanie, a ďalej, s odkazom na uvedené skutočnosti navrhol, aby úrad námietky zamietol.

Z odôvodnenia rozhodnutia:

Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov za ochrannú známku nemožno uznať označenie, o ktorom úrad na základe námietok uplatnených podľa § 9 zistí, že je zhodné s prihláseným označením so skorším právom prednosti za predpokladu zápisu tohto označenia ako ochrannej známky do registra pre podobné tovary alebo služby alebo zameniteľné s prihláseným označením so skorším právom prednosti za predpokladu zápisu tohto označenia ako ochrannej známky do registra pre rovnaké alebo podobné tovary alebo služby.

V konaní o námietkach bolo zistené, že zverejnené označenie „ER DOM“ bolo prihlásené pre tovary „stavebné materiály z kovu a zliatin, kovové stavebné konštrukcie, hutnícke materiály, spojovacie materiály z kovu“ v triede 6, pre tovary „stavebné materiály nekovové, betón, cement, živичné zmesi, stavebné plasty, stavebné drevo, stavebné sklo“ v triede 19 a pre služby „stavebná činnosť – uskutočňovanie stavieb vrátane ich zmien, udržiavacích prác na nich a ich odstraňovanie“ v triede 37 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Ďalej bolo zistené, že namietateľ mal v čase podania námietok prihlásené staršie označenie „HER DOM“ so skorším právom prednosti, ktoré bolo zapísané do registra ochranných známk – čím došlo k naplneniu predpokladu zápisu obsiahnutého v námietkovom dôvode podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona o ochranných známkach – okrem iného pre tovary „nekovový stavebný materiál, nekovové panely, nekovové montované steny, nekovové prefabrikáty na stavbu a montáž domov, nekovové vystužovacie materiály pre stavebníctvo, nekovové vonkajšie plášte budov, suché stavebné zmesi na výrobu alebo prípravu omietok alebo podlahových vrstiev a poterov, cement, suché stavebné lepiace zmesi, omietky pre stavebníctvo, stavebná malta, potery s výnimkou kovových, cementové potery a povlaky, obkladový materiál na budovy s výnimkou kovového, nekovové obklady, nekovové vonkajšie plášte (stavebné konštrukcie) vrátane nekovových plášťov, nekovové obklady stien, priečok, prekladov, nekovové konštrukcie, nekovové konštrukčné materiály, nekovové nosníky, nekovové lešenia, nekovové stavebné výrobky, betón, prefabrikáty z betónu, cementové platne, nekovové debnenie, nekovová dlažba, nekovové dlaždice, obkladačky, stavebné drevo, hranoly, drevo ako polotovar, strešné krokvy, figuríny, sochy, sošky z kameňa, betónu alebo mramoru, kameň, kamenárske výrobky, kameniny pre stavebníctvo, nekovové stavebné krytiny, štrk, vápno, vápenný hydrát, tehly, piesok, nekovové stavebné tvárnice“ v triede 19, pre služby „veľkoobchodné a maloobchodné služby so stavebným materiálom, montovanými domami, s drevenými domami, omietkami, náterovými hmotami, zateplovacími systémami, obchodné sprostredkovanie služieb uvedených v triedach 35 a 37, sprostredkovanie obchodu s tovarom“ v triede 35, pre služby „stavebné činnosti, stavebníctvo, montáž a stavba dreve-

ných domov, montovaných domov a stavieb, opravy, kontrola stavebných plánov, čistenie interiérov a exteriérov budov, izolovanie proti vlhkosti, izolovanie stavieb, utesňovanie stavieb, interiérové a exteriérové maľovanie a natieranie, štukovanie, sadrovanie, tapetovanie, vŕtanie studní, montáž a opravy výtahov, montovanie lešení, murárstvo, pokrývačské práce, demolácia budov, dozor nad stavbami, montážne služby, opravy a údržba, montáž, údržba a opravy strojov, prístrojov a zariadení vrátane vykurovacích, vodovodných, vodárenských, ventilačných, klimatizačných, protipožiarnych, plynových, zabezpečovacích, osvetľovacích systémov a zariadení, montáž interiérov a interiérových prvkov, klampiárstvo a inštalatérsťvo, prenájom stavebných strojov a zariadení, prenájom čistiacich strojov, stavebné informácie, informácie o údržbe a opravách, odborné poradenstvo v stavebníctve, odborné poradenstvo v oblasti inštalácie a montáže interiérových prvkov, informácie o opravách, služby maliarov, klampiárov, inštalatérov, kúrenárov a pokrývačov, prenájom stavebného náradia“ v triede 37 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Pri posudzovaní zameniteľnosti označení je nevyhnutné hodnotiť ich vizuálne, fonetické a sémantické podobnosti, pričom je potrebné vychádzať z celkového dojmu, ktorý tieto označenia u bežného spotrebiteľa môžu vyvolať, s ohľadom na dominantné a rozlišovacie prvky. Označenia alebo ochranné známky sa vždy porovnávajú v takej podobe, v akej sú prihlásené, resp. zapísané. Pre komplexné posúdenie nebezpečenstva zámery je zároveň dôležité, ako vnímajú označenia priemerní spotrebiteľia, a to, že priemerný spotrebiteľ má len málokedy možnosť priameho porovnania označení, v zásade nemá čas sa venovať ich jednotlivým prvkom a musí sa spolahnúť na neúplný obraz, ktorý si zachoval v pamäti.

Pri vizuálnom porovnaní označení je zjavné, že aj napriek ich odlišnému farebnému vyhotoveniu a odlišnému prvému písmenu, nemožno predpokladať, že budú spotrebiteľmi vnímané ako vizuálne odlišné. Vyplýva to z toho, že ich štruktúra a usporiadanie jednotlivých prvkov, ktoré ich tvoria, sú zhodné, obe označenia obsahujú zhodný obrazový prvok, ich zakončenie slovným prvkom „DOM“ je identické. Rozdiel spočívajúci v tom, že začiatok zverejneného označenia tvorí „ER“ a začiatok staršieho označenia tvorí „HER“, nie je dostatočný na jednoznačné odlišenie zverejneného označenia od staršieho označenia vzhľadom na všetky ďalšie zhodné prvky. Možno konštatovať, že rozdiel v prvom písmene a farbe, pri orientácii sa spotrebiteľa na základe vnemu uloženého v jeho pamäti, ale aj v takom prípade, ak by mal možnosť vnímať obe označenia súčasne, nespôsobí vnímanie týchto označení ako označení odlišných, ale skôr navedie spotrebiteľa, aby ich chápal ako variantné zobrazenie označenia patriaceho jednému subjektu. Z uvedeného vyplýva, že vizuálna podobnosť porovnaných označení dosahuje značnú mieru.

Kombinované označenia spotrebiteľa zvyčajne vyslovujú prostredníctvom ich slovných prvkov. Zverejnené označenie bude pravdepodobne väčšinou spotrebiteľskej verejnosti vyslovované v podobe „er dom“ a staršie označenie ako „her dom“. Päť hlások zverejneného označenia je obsiahnutých v šesťhláskovom staršom označení v rovnakom slede. Nositeľom tónu pri vyslovaní slov v slovenskom jazyku sú samohlásky a keďže je na začiatku staršieho označenia znelá hláska „h“, za ktorou nasleduje samohláska „e“, nedochádza pri vyslovení zoskupenia hlások „er“ verzus „her“ k zreteľnému odlišeniu. Usporiadanie hlások vo zverejnenom označení a v staršom označení vyvoláva zvukový vnem

rovnakej dĺžky, intonácie a rytmu, čo spôsobuje, že nimi vyvolaný zvukový vnem dosahuje vysokú mieru fonetickej podobnosti hraničiacu až so zhodou.

Zo sémantického hľadiska možno vnímať slovný prvok „dom“ obsiahnutý v oboch porovnávaných označeniach ako významovo zhodný. Obrazový prvok, ktorý môže byť vnímaný významovo aj ako schematické znázornenie steny, stavby či domu, je tiež v oboch prípadoch zhodný. Slovným prvkom „er“ a „her“ zrejme spotrebiteľ v súvislosti s takto označovanými tovarmi a službami vzťahujúcimi sa na stavebníctvo nepriradí nijaký konkrétny význam (aj keď ich môže poznať z anglického či nemeckého jazyka napr. ako osobné zámená). V rámci oboch označení ako celkov ich môže vnímať skôr ako fantazijné prvky bez konkrétneho významu, a tak na základe uvedeného možno konštatovať vysokú mieru podobnosti porovnávaných označení aj zo sémantického hľadiska.

Z komplexného zhodnotenia nebezpečenstva zámeny vyplýva, že medzi zverejneným označením a starším označením boli nájdené znaky vysokej miery podobnosti zo všetkých skúmaných hľadísk, ktoré vytvárajú reálny predpoklad vzniku zámeny týchto označení s ohľadom na ich vnímanie ako celkov priemerným spotrebiteľom. Zverejnené označenie nemožno považovať za spôsobilé odlišiť tovary alebo služby prihlasovateľa od tovarov alebo služieb namietateľa v prípade ich zhody alebo podobnosti tak, aby nedochádzalo k priamej zámene kolíznych označení.

Pri posudzovaní možnosti vzniku mylnej predstavy o vzájomnej spojitosti medzi zverejneným označením a starším označením je potrebné vychádzať predovšetkým zo skutočnosti, že celé zverejnené označenie je obsiahnuté v staršom označení, štruktúra oboch označení je zhodná, tiež ich obrazový prvok je rovnaký, čo reálne môže vyvolať asociáciu medzi týmito označeniami. Je veľmi pravdepodobné, že spotrebiteľ by sa mohol domnievať, že zverejnené označenie je len variantom staršieho označenia namietateľa, na základe čoho možno dôvodne predpokladať vznik mylnej predstavy o ich vzájomnej spojitosti vo vedomí spotrebiteľskej verejnosti.

Poslednou podmienkou, ktorá musí byť na úspešné uplatnenie námietok splnená, je zhodnosť alebo podobnosť tovarov a služieb, pre ktoré boli kolízne označenia prihlásené a zapísané. V súvislosti s posudzovaním zhodnosti alebo podobnosti tovarov a služieb je potrebné vychádzať najmä z ich povahy, spôsobu a účelu použitia, okruhu verejnosti, ktorej sú tovary a služby určené, ďalej z umiestnenia na predajných miestach, pričom sa prihliada aj na to, či sú tovary zastupiteľné, či ide o tovary doplnkového charakteru, prípadne či tovary alebo služby pochádzajú z rovnakej oblasti priemyslu alebo obchodu. Významným kritériom pri posudzovaní podobnosti alebo zhodnosti tovarov a služieb je kritérium konečného spotrebiteľa, t. j. široká spotrebiteľská verejnosť.

Zverejnené označenie je prihlasované pre tovary v triede 19 „stavebné materiály nekovové, betón, cement, živичné zmesi, stavebné drevo“, ktoré sú rovnaké, prípadne podobné so zapísanými tovarmi „nekovový stavebný materiál, cement, suché stavebné zmesi na výrobu alebo prípravu omietok alebo podlahových vrstiev a poterov, suché stavebné lepiace zmesi, omietky pre stavebníctvo, stavebná malta, potery s výnimkou kovových, cementové

potery a povlaky, betón, stavebné drevo, hranoly, drevo ako polotovary“. Ďalšie prihlasované tovary „stavebné plasty, stavebné sklo“ sú zahrnuté jednak vo všeobecnom pojme obsiahnutom v zozname zapísaných tovarov pre staršie označenie, a to „nekovový stavebný materiál“, ale zrejme je aj ich podobnosť s ďalšími zapísanými tovarmi, ako sú „nekovové stavebné výrobky, nekovové konštrukčné materiály, nekovové obklady stien, priečok, prekladov“.

V triede 37 je zverejnené označenie prihlasované pre služby „stavebná činnosť – uskutočňovanie stavieb vrátane ich zmien, udržiavacích prác na nich a ich odstraňovanie“, ktoré možno aj bez podrobného rozboru hodnotiť ako rovnaké, prípadne podobné so zapísanými službami „stavebné činnosti, stavebníctvo, opravy, izolovanie proti vlhkosti, izolovanie stavieb, utesňovanie stavieb, interiérové a exteriérové maľovanie a natieranie, murárstvo, demolácia budov...“.

Zverejnené označenie je prihlasované aj pre tovary v triede 6 – „stavebné materiály z kovu a zliatin, kovové stavebné konštrukcie, hutnícke materiály, spojovacie materiály z kovu“, ktoré síce nie sú zapísané pre staršie označenie, ale ich podobnosť s tovarmi zapísanými a už hodnotenými ako rovnaké a podobné s tovarmi v triede 19 je takisto zrejme, keďže sa používajú spolu pri rôznych stavebných činnostiach rovnakým okruhom spotrebiteľov. Ide teda o tovary, ktoré sa navzájom môžu dopĺňať, pričom priamo súvisia aj so službami patriacimi do triedy 37, ktoré sú tiež rovnaké a podobné, teda so stavebnými činnosťami, stavebníctvom, montážami, opravami, a zároveň sú tovary prihlasované v triede 6 podobné a súvisiace aj so službami zapísanými pre staršie označenie v triede 35 – „veľkoobchodné a maloobchodné služby so stavebným materiálom, sprostredkovanie obchodu s tovarom“.

Na základe uvedeného možno porovnanie tovarov a služieb uzavrieť konštatovaním, že všetky prihlasované tovary a služby sú rovnaké, prípadne podobné s tovarmi a službami zapísanými pre staršie označenie.

Zistená vysoká miera zhody a podobnosti tovarov a služieb umocňuje zistenú mieru zameniteľnosti kolíznych označení, s ktorými by sa mali spotrebiteľia stretávať v súvislosti s rovnakými, prípadne podobnými tovarmi alebo službami, čím nie je možné zabrániť ich zámene vo vedomí spotrebiteľov.

Poukázanie prihlasovateľa na prihlášku slovej ochrannej známky „HERDOM“ a jeho požiadavka, aby úrad pokračoval v konaní o predmetných námietkach až po ukončení konania o nej, je nutné považovať za irelevantné. Konanie o prihláške slovej ochrannej známky „HERDOM“ je samostatným konaním, ktoré nesúvisí s konaním o námietkach proti zápisu zverejneného označenia „ER DOM“ na základe staršieho označenia „HER DOM“.

Vzhľadom na to, že v danom prípade boli kumulatívne naplnené všetky zákonné podmienky na úspešné uplatnenie námietok podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona o ochranných známkach, úrad námietkam vyhovel a prihlášku zverejneného označenia „ER DOM“ zamietol.

Spracoval Ing. Elemír Murček

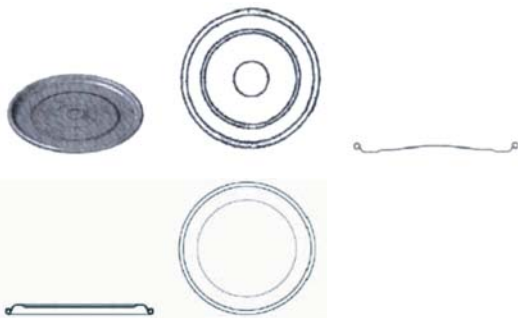
Právne vety rozhodnutí z GRUR Int.

DV – R 31/2010

- Európske právo
- 2.6 – Ochranné známky
- Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochranej známke Spoločenstva čl. 7 ods. 1 písm. b) a c) – „O2 (Nemeccko) ./ OHIM [Homezone]“
- Odvolačí senát OHIM-u tým, že zohľadnil z internetu prebrané príklady použitia pojmu „Homezone“ pre určité služby resp. tarify poskytovateľov mobilného spojenia, a to bez ich aspoň stručného opisu, pričom tieto príklady použitia boli prebrané z internetu už prieskumovým pracovníkom bez ich bližšieho rozboru, nepotvrdil opisný charakter a chýbajúcu rozlišovaciu spôsobilosť slovnej ochrannej známky „Homezone“ pre telekomunikáciu, telekomunikačné služby a k nim patriace prístroje. V tomto zmysle chýba na kvalifikáciu označenia „Homezone“ ako opisného pre menované tovary a služby preukázanie priameho a konkrétneho vzťahu. Len pritakaním opisného charakteru slovnej ochrannej známky nemôže byť nedostatok rozlišovacej spôsobilosti odôvodnený.¹
- Rozsudok z 10. februára 2010 (vo veci T-344/07, O2 (Nemeccko) GmbH & Co. OHG ./ Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (známky, vzory, modely) (OHIM)), Všeobecný súd EÚ
- GRUR Int. 2010, č. 7, s. 597.

DV – R 32/2010

- Európske právo
- 2.4 - Dizajny
- Nariadenie Rady (ES) z 12. decembra 2001 č. 6/2002 o dizajnoch Spoločenstva čl. 10, 25 ods. 1 písm. d) – „Grupo Promer Mon Graphic ./ OHIM [kovové disky na hry]“
1. Článok 25 ods. 1 nariadenia 6/2002/ES ustanovuje zoznam výmazových dôvodov pre dizajny Spoločenstva. Tento zoznam je potrebné považovať za taxatívny, dizajn Spoločenstva môže byť vymazaný len na základe niektorého z dôvodov uvedených v tomto ustanovení. Zlá viera majiteľa kolidujúceho dizajnu nie je v predmetnom ustanovení uvedená.
2. Dva dizajny pre výrobok kovové disky na hry, keď sú oba zložené z takmer plochého disku, na ktorom je umiestnená koncentrická kružnica, ktorej polomer je asi o tretinu kratší ako polomer kružnice tvorenej vonkajším okrajom disku, ktorého okraj je v porovnaní s medzilahlou časťou nachádzajúcou sa medzi týmto krajom a nadvihnutou stredovou časťou, a oba majú podobné proporcie nadvihnutej stredovej časti a medzilahlej časti nachádzajúcej sa medzi okrajom a nadvihnutou stredovou časťou, nevyvolávajú u informovaného používateľa odlišný celkový dojem, a preto kolidujú.¹

- Rozsudok z 18. marca 2010 (vo veci T-9/07, Grupo Promer Mon Graphic, SA ./ Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (známky, vzory, modely) (OHIM)), Všeobecný súd EÚ
- GRUR Int. 2010, č. 7, s. 603.

DV – R 33/2010

- Európske právo
- 2.6 – Ochranné známky
- Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochranej známke Spoločenstva čl. 7 ods. 1 písm. b) a c) – „Weldebräu ./ OHIM [tvar fľaše s hrdlom v tvare špirály]“
- V prípade dvoch trojrozmerných ochranných známok, ktoré sú tvorené tvarom fľaše so špirálovitým hrdlom, ale v ostatnom sa od seba podstatne líšia, obe okrem iného pre nealkoholické a alkoholické nápoje, nie je daná pravdepodobnosť zámieny.¹

- Rozsudok zo 4. marca 2010 (vo veci T-24/08, Weldebräu GmbH & Co. KG ./ Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (známky, vzory, modely) (OHIM)), Všeobecný súd EÚ
- GRUR Int. 2010, č. 8 - 9, s. 717.

DV – R 34/2010

- Európske právo
- 2.6 – Ochranné známky
- Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochranej známke Spoločenstva čl. 8 ods. 1 písm. b) – „Nestlé ./ OHIM [Golden Eagle]“
- Kombinované ochranné známky „Golden Eagle“ a staršia obrazová ochranná známka, ktoré obsahujú obrazový prvok červeného hrnčeka stojaceho na vrstve kávových zŕn, všetky pre nápoje z kávy, sú podobné z vizuálneho a sémantického hľadiska.¹

- e) Rozsudok z 25. marca 2010 (spojené veci T-5/08 až T-7/08, Société de produits Nestlé SA ./ Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (známky, vzory, modely) (OHIM)), Všeobecný súd EÚ
- f) GRUR Int. 2010, č. 8 – 9, s. 722.

DV – R 35/2010

- a) Európske právo
- b) 2.6 – Ochranné známky
- c) Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochranej známke Spoločenstva čl. 78 – Rodd & Gunn Australia ./ OHIM [zobrazenia psal]¹
- d) Redakcia GRUR Int. upriamuje pozornosť aj na rozsudok Všeobecného súdu EÚ vo veci T-187/08 z 20. apríla 2010 týkajúcej sa predpokladov uvedenia do predošlého stavu pri zmeškaní lehoty na predĺženie doby ochrany ochrannej známky poskytovateľom služieb v oblasti ochranných znáмок.
- e) Rozsudok z 20. apríla 2010 (vo veci T-187/08, Rodd & Gunn Australia Ltd ./ Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (známky, vzory, modely) (OHIM)), Všeobecný súd EÚ
- f) GRUR Int. 2010, č. 8 – 9, s. 727.

DV – R 36/2010

- a) Nemecko
- b) 2.1 – Vynálezy
- c) IntPatÜbkG čl. II § 3 ods. 1 a 2, čl. XI § 4; nariadenie o prekladoch európskych patentových spisov § 5 – „Nabenschaltung I“
- d) V konaní o zrušení patentu nie je prípustná žiadosť o určenie, že európsky patent sa v Spolkovej republike Nemecko považuje za neúčinný od začiatku, pretože prihlasovateľ alebo majiteľ patentu nepredložil v lehote (úplný) preklad európskeho patentového spisu do nemeckého jazyka.
- e) Rozsudok X ZR 47/06 zo 16. marca 2010, Bundesgerichtshof
- f) GRUR Int. 2010, č. 8 – 9, s. 752.

DV – R 37/2010

- a) Nemecko
- b) 2.1 – Vynálezy
- c) Dohovor o udeľovaní európskych patentov (EPD) čl. 65 a 70; IntPatÜbkG (znenie z 20. 12. 1991) čl. II § 3 – „Nabenschaltung II“
- d) Ak európsky patent nebol zverejnený v nemeckom jazyku a majiteľ patentu predložil v lehote jeho preklad, čl. II § 3 ods. 2 IntPatÜbkG sa neuplatní a rovnako to je aj pri vzniku zákonných účinkov patentu pre Spolkovú republiku Nemecko, aj keď preklad vykazuje nedostatky vzniknuté vynechaním niektorých údajov. Takéto „vynechávk“ sa zásadne považujú za chyby prekladu, ktorých právne následky sa určujú podľa čl. II § 3 ods. 4 a 5 IntPatÜbkG.
- e) Rozsudok Xa ZR 74/09 z 18. marca 2010, Bundesgerichtshof
- f) GRUR Int. 2010, č. 8 – 9, s. 753.

DV – R 38/2010

- a) Nemecko
- b) 2.1 – Vynálezy
- c) Dohovor o udeľovaní európskych patentov (EPD) čl. 84; IntPat-ÜbkG čl. II § 6 ods. 3 – „Proxyserversystem“
- d) Európsky patent nemôže byť v konaní o zrušení patentu bránený obmedzením patentových nárokov, ktoré by následne nespĺňali požiadavku zrozumiteľného (jasného) a stručného znenia nárokov.
- e) Rozsudok Xa ZR 54/06 z 18. marca 2010, Bundesgerichtshof
- f) GRUR Int. 2010, č. 8 – 9, s. 755.

DV – R 39/2010

- a) Nemecko
- b) 2.1 – Vynálezy
- 2.2 – Úžitkové vzory
- c) Patentový zákon § 93 ods. 1, § 100 ods. 3 č. 3; Zákon o úžitkových vzoroch čl. 103 ods. 1 – „Walzenformgebungsmaschine“

- d) 1. Nemecké súdy musia brať zreteľ na rozhodnutia, ktoré boli vydané inštanciami Európskeho patentového úradu alebo súdmi iných zmluvných štátov Dohovoru o udeľovaní európskych patentov a ktoré sa týkajú v podstate rovnakej otázky, prípadne sa musia vyrovnávať s dôvodmi, ktoré v predchádzajúcom rozhodnutí viedli k inému výsledku. To platí aj vtedy, keď ide o právne otázky, napríklad o otázku, či bol predmet práva súčasťou stavu techniky.
- 2. Nie každé porušenie tejto povinnosti porušuje právo dotknutej strany na právne vypočutie.
- e) Uznesenie Xa ZB 10/09 z 15. apríla 2010, Bundesgerichtshof
- f) GRUR Int. 2010, č. 8 – 9, s. 761.

DV – R 40/2010

- a) Európske právo
- b) 2.6 – Ochranné známky
- 2.9 – Spoločne o právach na označenie
- c) Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochranej známke Spoločenstva čl. 7 ods. 1 písm. j); Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS) čl. 23, 24 ods. 5 – „Abadía Retuerta ./ OHIM [CUVÉE PALOMAR]“
- d) Medzi slovným označením „CUVÉE PALOMAR“ a menom obce „el Palomar“ chráneným podľa španielskeho práva prostredníctvom kontrolovaného označenia pôvodu existuje podobnosť. Slovné označenie je preto vylúčené zo zápisu. To platí bez ohľadu na skutočnosť, že meno obce „el Palomar“ nie je uvedené v zozname uznaných akostných vín vyrábaných v určitých oblastiach zverejnenom Európskou komisiou.¹
- e) Rozsudok z 11. mája 2010 (vo veci T-237/08, Abadía Retuerta, SA ./ Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (známky, vzory, modely) (OHIM)), Všeobecný súd EÚ
- f) GRUR Int. 2010, č. 8 – 9, s. 733.

DV – R 41/2010

- a) Európske právo
- b) 2.1 – Vynálezy
- c) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 98/44 zo 6. júla 1998 o právnej ochrane biotechnologických vynálezov čl. 9; Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS) čl. 27 a 30 – „Monsanto ./ Cefetra [sójová múka]“
- d) 1. Článok 9 smernice č. 98/44/ES sa má vykladať v tom zmysle, že uvedený článok neposkytuje patentovoprávnu ochranu za okolností sporu vo veci samej, teda ak je patentovaný výrobok obsiahnutý v sójovej múke, kde nespĺňa funkciu, pre ktorú je patentovaný, no túto funkciu spĺňal predtým v rastline sóje, z ktorej bola múka získaná ako produkt jej spracovania, alebo ak by výrobok prípadne znovu túto funkciu mohol spĺňať po izolovaní materiálu z múky a jeho vložení do bunky žijúceho organizmu.
- 2. Cieľom článku 9 smernice č. 98/44/ES je úplná harmonizácia ochrany, ktorá z neho vyplýva, takže vnútroštátna úprava poskytujúca patentovanému výrobku ako takému absolútnu ochranu nezávisle od toho, či tento výrobok v materiáli, v ktorom je obsiahnutý, spĺňa svoju funkciu, je s týmto článkom smernice v rozpore.
- 3. Článok 9 smernice 98/44/ES nepripúšťa, aby sa majiteľ patentu udeleného pred prijatím tejto smernice dovoľával absolútnej ochrane patentovaného výrobku, ktorá mu bola udelená na základe predtým platného vnútroštátneho právneho predpisu.
- 4. Články 27 a 30 dohody TRIPS nemajú vplyv na výklad článku 9 smernice č. 98/44/ES.
- e) Rozsudok zo 6. júla 2010 (vo veci C-428/08, Monsanto Technology LLC ./ Cefetra BV), Súdny dvor EÚ
- f) GRUR Int., č. 10, s. 843.

¹ Základná téza redakcie GRUR Int.

Súdny dvor Európskej únie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 91/10

Luxemburg 14. september 2010

Súdne rozhodnutie v prípade C-48/09P

Lego Juris vs. OHIM

Tlač a informácie

Tehličku Lego nie je možné zapísať do registra ako ochrannú známku Spoločenstva.

Ide o označenie, ktoré tvorí výlučne tvar tovaru nevyhnutný na dosiahnutie technického výsledku.

V súlade s nariadením o ochrane známky Spoločenstva¹ ochrannú známku Spoločenstva môžu tvoriť označenia, ktoré sa dajú znázorniť graficky, a to slová, vzory, tvar tovaru alebo jeho obal, za predpokladu, že takéto označenia sú spôsobilé rozlíšiť tovary alebo služby jedného podniku od tovarov alebo služieb iných podnikov. Označenia, ktoré tvorí výlučne tvar tovaru nevyhnutný na dosiahnutie určitého technického výsledku, však nemôžu byť zapísané ako ochranné známky.

Prvého apríla 1996 dánsky výrobca hračiek Lego podal v úrade príslušnom pre ochranné známky Spoločenstva v OHIM-e (Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu) prihlášku ochrannej známky Spoločenstva pre červenú hračkársku stavebnú tehličku. OHIM pôvodne zapísal predmetnú ochrannú známku do registra ochranných znáмок. Po podaní prihlášky spoločnosťou Mega Brands, ktorá vyrába hračkárske tehličky rovnakého tvaru a rozmerov ako spoločnosť Lego, však zrušovacie oddelenie OHIM-u vyhlásilo ochrannú známku spoločnosti Lego za neplatnú vzhľadom na skutočnosť, že špecifické znaky tehličky Lego plnia praktickú funkciu a neslúžia na identifikačné účely. Najdôležitejším prvkom označenia, ktorým je tehlička Lego, sú dva rady cvočkov na vrchnej strane tehličky nevyhnutných na dosiahnutie zamýšľaného technického výsledku výrobku, a tým je skladanie hračkárskych tehličiek. Potom, čo Veľký sťažnostný senát OHIM-u potvrdil rozhodnutie o neplatnosti ochrannej známky, spoločnosť Lego podala podnet na Všeobecný súd proti rozhodnutiu Veľkého sťažnostného senátu.

Z rozsudku Všeobecného súdu z 12. novembra 2008² vyplýva, že právo Európskej únie neumožňuje zapísať do registra ochranných znáмок žiadny tvar tovaru, ktorý je svojou povahou výhradne určený a zároveň postačujúci na docelenie zamýšľaného technického výsledku, a to dokonca ani v prípade, ak tento výsledok možno dosiahnuť aj inými tvarmi s využitím rovnakého alebo iného technického riešenia. Následne sa spoločnosť Lego odvolala proti tomuto rozsudku na Európskom súdnom dvore.

Súdny dvor dospel predovšetkým k zisteniu, že hlavným účelom zákazu zápisu ochrannej známky na označenie, ktoré tvorí tvar tovaru nevyhnutný na dosiahnutie technického výsledku, je zabrániť tomu, aby prostredníctvom práva ochranných znáмок získavali podniky monopol na technické riešenia alebo funkčné charakteristiky svojich výrobkov, čím sa im má znemožniť využívať právo ochranných znáмок na neobmedzené udržiavanie výlučného práva na technické riešenie.

V prípade, že tvar výrobku súvisí iba s technickým riešením, ktoré výrobca vyvinul a nechal si patentovať, ochrana takéhoto tvaru ochrannou známkou by po uplynutí platnosti tohto patentu značne

zredukovala iným podnikom možnosť využívať dané technické riešenie. Podľa práva Európskej únie sú technické riešenia spôsobilé na ochranu iba na obmedzené obdobie, aby mohli byť následne sprístupnené na slobodné využívanie všetkými ekonomickými subjektmi.

Ďalej súdny dvor vyslovil právny názor, že obmedzením zákazu zápisu do registra ochranných znáмок len na označenia, ktoré tvorí výlučne tvar tovaru nevyhnutný na dosiahnutie technického výsledku, legislatíva náležite vzala do úvahy, že akýkoľvek tvar tovaru je do istej miery funkčný, a bolo by preto nesprávne zamietnuť udelenie ochrannej známky na tvar výrobku len na základe toho, že má funkčný charakter. Práve pojmy ‚výlučne‘ a ‚nevyhnutný‘ v právnej norme majú zabezpečiť, aby tvary tovarov, ktoré súvisia len s technickým riešením a ktorých zápis ako ochrannej známky by v konečnom dôsledku sťažoval ostatným podnikom využívanie tohto technického riešenia, neboli zapísané do registra ochranných znáмок.

Ku skutočnosti, že podmienky na zamietnutie spĺňa akékoľvek označenie, ktoré tvorí ‚výlučne‘ tvar tovaru nevyhnutný na dosiahnutie technického výsledku, súdny dvor podal výklad, že táto podmienka je naplnená, ako v predmetnom prípade, ak všetky podstatné charakteristiky tvaru majú technickú funkciu, pričom prítomnosť jedného alebo viacerých menej dôležitých náhodných prvkov, ktoré neplnia žiadnu technickú funkciu, je v danom kontexte irelevantná.

Vo vzťahu k okolnosti, že udelenie ochrannej známky na tvar tovaru môže byť zamietnuté iba, ak je tvar ‚nevyhnutný‘ na dosiahnutie požadovaného technického výsledku, súdny dvor vyslovil právne stanovisko, že táto podmienka neznamená, že predmetný tvar musí byť jediný, ktorým sa dá doceliť požadovaný výsledok. V niektorých prípadoch je možné dosiahnuť rovnaký technický výsledok pomocou rôznych riešení. Môžu teda existovať alternatívne tvary s rôznymi rozmermi alebo s inou vonkajšou úpravou, ktoré spĺňajú rovnakú technickú funkciu. Tento fakt však sám osebe neznamená, že zápis predmetného tvaru ako ochrannej známky by nemal vplyv na dostupnosť použitého technického riešenia pre iné ekonomické subjekty.

Napokon súdny dvor objasnil, že postavenie podniku, ktorý vyvinul technické riešenie, nemôže byť chránené voči konkurencii umiestňujúcej na trh veľmi podobné kópie tvaru tovaru zahrnujúceho totožné riešenie tým, že sa podniku udelením ochrannej známky na trojrozmerné označenie poskytne monopol. Za určitých okolností je však možné podrobiť vec skúmaniu v zmysle pravidiel vzťahujúcich sa na nekalú súťaž. V danom prípade takéto skúmanie nebolo súčasťou konaní.

Na základe týchto zistení **súdny dvor zamietol žalobu spoločnosti Lego.**

Neoficiálny dokument pre médiá, právne nezáväzný pre Súdny dvor.

Úplné znenie rozsudku bolo zverejnené na www.curia.europa.eu v deň jeho vynesenia

1 Nariadenie (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrane známky Spoločenstva (Ú. v. 1994 L 11, s. 1).

2 Prípád T-270/06 Lego Juris vs. OHIM – Mega Brands (červená tehlička Lego).

Správy z ÚPV SR

Návšteva z Brazílie

V dňoch 8. – 10. novembra 2010 navštívila Úrad priemyselného vlastníctva SR **trojčlenná delegácia brazílskeho Národného inštitútu priemyselného vlastníctva (INPI)** na čele s podpredsedom INPI Ademirom Tardellim.

Brazílsky inštitút plánuje v blízkej budúcnosti spustiť online podávanie patentových prihlášok prostredníctvom systému EPTOS vyvinutého Európskym patentovým úradom (EPÚ), ktorý v ÚPV SR funguje od roku 2006. Uvedený systém chcú Brazílčania využiť na podávanie medzinárodných prihlášok podľa Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT), európskych patentových prihlášok a po ukončení vývoja národnej aplikácie aj na online podávanie národných patentových prihlášok a prihlášok úžitkových vzorov. Brazília by sa tak stala prvým štátom na juhoamerickom kontinente, kde bude možné pomocou eOLF softvéru podávať prihlášky online.

Prvý kontakt s ÚPV SR mali brazílski kolegovia na minuloročnom **Dni používateľov online služieb** v Londýne. Už tam sa zaujímali a ocenili komplexnosť riešenia online podávania patentových prihlášok a prihlášok úžitkových vzorov, ako aj následne podaných dokumentov v ÚPV SR prostredníctvom jedného systému.

Vedúcim projektového tímu online podávania v ÚPV SR je Ing. Milan Oravec. Spolu so svojimi spolupracovníkmi sa s hosťami z Brazílie podelil so skúsenosťami z implementácie systému EPTOS – od počiatočnej inštalácie cez nevyhnutné kroky pri komunikácii so Svetovou organizáciou duševného vlastníctva a EPÚ, testovanie aplikácií PCT a európskych patentových prihlášok, vývoj národných aplikácií, riešenie problémov so skupinou pre technickú spoluprácu EPÚ s národnými patentovými úradmi (TecNO), prevádzku systému až po jeho pravidelné udržiavanie a zálohovanie.

Hosťi z Brazílie však najviac zaujímali informácie týkajúce sa systému online podávania národných patentových prihlášok, prihlášok úžitkových vzorov a následne podaných dokumentov pre národné konanie.

Úspech používania systému samozrejme spočíva aj v jeho propagácii, premyslenej práci s klientmi úradu, vypracovaní systému práce helpdesku a organizovaní slovenských dní používateľov online podávania. Aj tieto informácie boli pre hostí z Brazílie veľmi cenné, čo sa prejavilo aj v neformálnych rozhovoroch počas prestávok programu.

Na záverečnom stretnutí sa brazílska delegácia poďakovala predsedníčke ÚPV SR Ing. Darine Kyliánovej za možnosť navštíviť úrad a získať tak množstvo informácií, ktoré sú pre nich veľmi dôležité. Zároveň vyjadrili presvedčenie, že pri implementácii systému online podávania v INPI a pri vývoji brazílskej národnej aplikácie v systéme EPTOS pomôžu aj pracovníci ÚPV SR, či už prostredníctvom e-mailovej komunikácie alebo osobnej návštevy v INPI v brazílskom Riu de Janeiro.

(mo)

Foto: D. Zaoral

Stretnutie používateľov elektronických služieb

ÚPV SR v spolupráci s EPÚ a Úradom pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) zorganizoval **3. – 4. novembra 2010** v poradí už tretie Stretnutie používateľov elektronických služieb. Bolo určené pre aktívnych i potenciálnych používateľov elektronických služieb, produktov a informácií z oblasti priemyselného vlastníctva, najmä zamestnancom patentových a advokátskych kancelárií, zástupcom stredísk patentových informácií a kontaktných a informačných miest ÚPV SR, informačno-poradenských miest ÚPV SR pre inovácie (innoinfo) a pod.

Počas prvého dňa stretnutia sa účastníci oboznámili s možnosťami online podávania prihlášok priemyselných práv v Slovenskej republike, so situáciou v elektronizácii verejnej a štátnej správy na Slovensku, s novinkami v oblasti elektronických služieb a produktov týkajúcich sa patentov, ochranných známok a ďalších druhov priemyselnoprávnej ochrany s dôrazom na územie Slovenskej republiky a Európskej únie. Zástupca OHIM-u predstavil nový vyhľadávací nástroj Copla umožňujúci prezeranie dokumentov v konaní o zápise ochranných známok, resp. dizajnov. EPÚ zasa prezentoval výhody štyroch nástrojov na vyhľadávanie v databáze patentových dokumentov.

Druhý deň stretnutia bol venovaný praktickým cvičeniam zameraným na online podávanie, vyhľadávanie patentových dokumentov, ochranných známok a dizajnov v databázach ÚPV SR a medzinárodných inštitúcií pôsobiacich v oblasti duševného vlastníctva.

Súčasťou programu druhého dňa stretnutia bol aj **workshop Novinky PATLIB** (Patent Library – sieť centier patentových informácií zriadených národnými patentovými úradmi členských štátov Európskej patentovej organizácie v knižniciach a na univerzitách), ktorého cieľom bolo zhodnotiť doterajšiu spoluprácu ÚPV SR s partnerskými PATLIB centrami a kontaktnými a informačnými miestami ÚPV SR, innoinfo a programy spolupráce s EPÚ, OHIM-om a Svetovou organizáciou duševného vlastníctva a zároveň si stanoviť ďalšie priority.

(gp)

Foto: D. Zaoral

Spoločne proti falšovaniu a autorskému pirátstvu

V priestoroch Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici zorganizoval 12. – 13. októbra 2010 ÚPV SR v spolupráci so Svetovou organizáciou duševného vlastníctva (WIPO) odborný seminár **Vymožiteľnosť práv duševného vlastníctva**. Na seminári sa zúčastnili zástupcovia Colného riaditeľstva SR, Prezídia Policajného zboru SR, Slovenskej obchodnej inšpekcie, autorskej spoločnosti LITA, ktorá od roku 1993 pôsobí ako občianske združenie, i zamestnanci ÚPV SR.

Seminár orientovaný na spoločný postup proti falšovaniu výrobkov a autorskému pirátstvu tematicky nadviazal na podobné podujatia organizované ÚPV SR v predchádzajúcich rokoch pre

štátne orgány aktívne v oblasti ochrany a vymáhania práv duševného vlastníctva.

Cieľom podujatia bolo poskytnúť **príležitosť a priestor na výmenu a šírenie odborných praktických skúseností** v oblasti boja proti porušovaniu práv duševného vlastníctva so zahraničnými partnermi, ktorými boli zástupcovia WIPO, Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre vnútorný trh a služby, európskeho neziskového združenia zameraného na potláčanie falšovania značiek (SNB-REACT CZ&SK), Medzinárodnej federácie hudobného priemyslu (IFPI CZ&SK), Motion Picture Association, Levi Strauss, Nike a Adidas.

Právo duševného vlastníctva zahŕňa predovšetkým patenty, ochranné známky, úžitkové vzory, dizajny a autorské práva. Z obchodného hľadiska ide o kľúčový prvok v podnikaní, pretože práve **od účinnosti ochrany duševného vlastníctva neraz závisí úspech podnikateľských aktivít** v tvrdej konkurencii.

Prečo vlastne dochádza k porušovaniu práv duševného vlastníctva? Dôvod je jednoduchý a rýdzo ekonomický – **snaha obohatiť sa na úkor majiteľa nehmotného statku** – napr. majiteľa ochrannej známky, dizajnu atď. Predmety chránené právami duševného vlastníctva sú tak v rámci konkurenčného boja kopírované, falšované a transformované s cieľom oklamať spotrebiteľa, ktorý v domnienke, že nakupuje originálne výrobky, kupuje viac-menej vydarené napodobeniny či falzifikáty. **Ide napríklad o falzifikáty odevov predávané v rôznych stánkoch, nelegálne kópie CD a DVD nosičov.**

Najčastejšie sú predmetom porušovania práv duševného vlastníctva výrobky, ktoré sú práve v móde, alebo také, ktoré sú na trhu už zavedené, sú známe a považujú sa za kvalitné. Práva duševného vlastníctva sa často porušujú okrem iného aj preto, že duševné vlastníctvo je nehmotným majetkom, teda čímisi, čo vlastne nie je viditeľné.

Je pochopiteľné, že majitelia priemyselných práv chcú z nich čo najviac profitovať, a tak vo vlastnom záujme s väčšou či menšou úspešnosťou zasahujú proti najrôznejším napodobeninám alebo falzifikátom, ktoré sa objavujú na trhu.

Pomerne **efektívne sa dá proti hroziacemu nebezpečenstvu brániť už pri samotnom dovoze falzifikátov alebo napodobenín do Slovenskej republiky** (na Slovensku prevládajú falzifikáty z dovozu). Ak je tovar, ktorý porušuje práva duševného vlastníctva, zadržaný už na hraniciach, možno zamedziť jeho prepusťeniu do voľného obehu.

Na seminári boli prezentované možné postupy a procedurálne kroky v prípade zadržania falzifikátov alebo nedovolených napodobení už pri samotnom vstupe do krajiny, príslušná legislatíva uplatňovaná zo strany colnej správy, polície a tiež činnosť IFPI pri ochrane práv výrobcov zvukových a hudobných zvukovo-obrazových záznamov.

Zástupkyňa **SNB-REACT (CZ&SK)** informovala účastníkov seminára, že **právne služby** pri porušovaní práv duševného vlastníctva **od novembra 2007 poskytuje slovenským subjektom pražská pobočka**. Kancelária vypracováva colné žiadosti, mimosúdne rieši zásahy do práv duševného vlastníctva a súdne žaloby zo známkového práva podáva na súdy prvej inštancie.

Ukážky porušovania práv duševného vlastníctva v praxi prezentovali zástupcovia firiem Levi Strauss, Nike a Adidas.

(zv)

Foto: D. Zaoral

TMview už ponúka prístup aj k slovenským ochranným známkam

TMview je vyhľadávacia databáza dostupná na webovej adrese www.tmview.europa.eu. Používatelia môžu prostredníctvom nej bezplatne prezerať údaje z národných registrov ochranných známok členských krajín Európskej únie, Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) s ochrannými známkami Spoločenstva (CTM) a Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) s medzinárodnými ochrannými známkami (MOZ) s vyznačením EÚ.

Systém TMview bol spustený do ostrej prevádzky 13. apríla 2010. V prvej fáze boli sprístupnené databázy OHIM-u, WIPO a úradov Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, Českej republiky, Talianska, krajín Beneluxu, Portugalska a Dánska.

Ak sme predtým chceli zistiť, či bolo označenie tovarov alebo služieb zapísané ako ochranná známka do registra v niektorej z krajín EÚ, bolo potrebné ostatné údaje vyhľadávať v databázach jednotlivých úradov priemyselného vlastníctva každej krajiny, čo si vyžadovalo pracovať s rôznymi vyhľadávacími rozhraniami, jazykmi, prípadne za takúto službu zaplatiť.

TMview ponúka vyhľadávanie v registroch všetkých do projektu zainteresovaných európskych krajín spolu s údajmi o CTM a MOZ v jednej databáze a v jednom prostredí. Systém sa neustále vyvíja a cieľom do budúcnosti je, aby slúžil ako harmonizovaná platforma na vyhľadávanie údajov týkajúcich sa ochranných známok všetkých 27 členských štátov EÚ.

Úrad priemyselného vlastníctva SR začal v roku 2008 spolupracovať s **OHIM-om** na projekte s názvom EuroRegister, ktorý bol neskôr premenovaný na **TMview**.

Dňa **1. decembra 2008** sa uskutočnil **prvý konferenčný horror** medzi zástupcami uvedených úradov, v rámci ktorého boli prediskutované zámery a plán implementácie projektu. **V roku 2009 bola medzi oboma úradmi uzatvorená zmluva**, po ktorej nasledoval vývoj aplikácie, inštalácia a integrácia servera, testovanie aplikácie a dát tak zo strany ÚPV SR, ako aj OHIM-u. Princíp aplikácie spočíva v prvotnom exporte kompletnej aktuálnej databázy národných ochranných známok a zaslaní údajov do OHIM-u v dohodnutom formáte, v súčasnosti populárnom XML. Následne sú každý večer odosielané denné zmeny v databáze, čiže všetky nové prihlášky ochranných známok zaevidované v internom systéme ÚPV SR a všetky zmeny v existujúcich, skôr zaevidovaných prihláškach a zapísaných ochranných známkach. Tieto údaje OHIM automaticky integruje do spoločnej databázy, ktorá slúži na vyhľadávanie výsledkov. Údaje o ochranných známkach, ktoré sa zobrazujú pri vyhľadávaní, ako aj údaje, ktoré sa zobrazujú v detailoch ochranných známok, poskytujú pre **TMview** jednotlivé úrady priemyselného vlastníctva prostredníctvom tzv. webových služieb, priamo z prostredia vlastných databáz a v reálnom čase po vyžiadaní systémom **TMview** na základe požiadavky používateľa.

Od 13. októbra 2010 sú v systéme TMview prístupné verejnosti aj slovenské ochranné známky. Tým sa celkový počet prihlášok a zapísaných ochranných známok v databáze **TMview** zvýšil na 4,6 milióna.

Po pristúpení Slovinska (13. 10. 2010) a Estónska (25. 10. 2010) sú v databáze **TMview** bezplatne dostupné údaje o ochranných známkach z 12 úradov:

- Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu
- Svetová organizácia duševného vlastníctva
- Úrad duševného vlastníctva Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska
- Úrad priemyselného vlastníctva ČR
- Taliansky patentový a známkový úrad
- Úrad duševného vlastníctva krajín Beneluxu
- Portugalský inštitút priemyselného vlastníctva
- Dánsky patentový a známkový úrad
- Španielsky patentový a známkový úrad
- Úrad priemyselného vlastníctva SR
- Úrad duševného vlastníctva Slovinska
- Estónsky patentový úrad

Okrem uvedených úradov by mali v ďalších mesiacoch postupne **pribúdať** do databázy **TMview** údaje **aj z ostatných 15 úradov priemyselného vlastníctva krajín EÚ**.

Pozornosť si určite zaslúži aj to, že **TMview je prevádzkované vo všetkých 22 oficiálnych úradných jazykoch EÚ**, takže nepredstavuje jazykovú bariéru pre občanov. Systém **TMview je prepojený s unifikovaným systémom EuroClass**, ktorý zabezpečuje preklad názvov tovarov a služieb do úradných jazykov členských krajín EÚ a zároveň slúži aj na kontrolu jazykovej a obsahovej stránky príslušných termínov vyjadrujúcich tovary alebo služby.

TMview si medzi používateľmi postupne získava čoraz väčšiu obľubu. Počas prvých mesiacov využilo databázu niekoľko desiatok tisíc návštevníkov z približne 100 rôznych krajín celého sveta. Medzi najčastejších návštevníkov patria používatelia z Dánska, Talianska a Španielska.

Viac informácií nájdete na webovej adrese www.tmview.euro-pa.eu.

(pk, rm)

Kurz duševné vlastníctvo

Dňa 23. septembra 2010 ÚPV SR otvoril vo svojom Inštitúte duševného vlastníctva ďalší, v poradí **10. ročník** rovnomenného kurzu akreditovaného Ministerstvom školstva SR.

Skôr ako sa začali prvé prednášky, prítomných privítal jeden z odborných garantov kurzu prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc. Zároveň slávnostne odovzdal osvedčenia o úspešnom absolvovaní modulu **D** – právo priemyselného vlastníctva tým absolventom, ktorí vzdelávanie v tomto module ukončili v minulom školskom roku.

V školskom roku 2010/11 sa do kurzu zapísalo 19 záujemcov, z nich 15 sú externí frekventanti a zvyšok tvoria zamestnanci ÚPV SR. Absolvujú tri zo štyroch samostatných modulov kurzu: modul **A** – základy práva duševného vlastníctva a autorské právo, modul **B** – tvorivosť, jej manažovanie, marketing a ekonomika a modul **C** – informácie v oblasti duševného vlastníctva.

Cieľom štúdia je poskytnúť komplexné informácie o duševnom vlastníctve a možnostiach jeho ochrany, oboznámiť účastníkov kurzu s významom tvorivého myslenia pri tvorivej duševnej činnosti a ukázať možnosti a spôsoby vyhľadávania informácií v oblasti duševného vlastníctva, ako aj vykonávania rešerší na predmety priemyselného vlastníctva.

Noví absolventi

Dvojročné vzdelávanie v Inštitúte duševného vlastníctva ukončilo **ďalších dvanásť absolventov**. Štvormodulový kurz zavŕšili **4. októbra 2010 obhajobou záverečných prác**.

Témy záverečných prác je možné rozdeliť do niekoľkých kategórií.

Prvá a **najrozsiahlejšia kategória sa týkala problematiky ochranných známk**. V tejto súvislosti odborná komisia vedená podpredsedníčkou ÚPV SR Ing. Zdenou Hajnalovou vyzdvihla práce JUDr. Lenky Midriakovej *Analýza vybraných rozhodnutí vo veciach prejudiciálnych otázok z oblasti ochranných známk*

a Ing. Ivana Fraňa *Kolektívne a certifikačné ochranné známky*. Obe uvedené práce odporučila komisia i na zverejnenie v skrátenej verzii v odbornom časopise Duševné vlastníctvo.

Z oblasti ochrany vynálezov zaujala odbornú komisiu práca Ing. Jany Riečanovej, ktorá sa venovala téme *Výluky z patentovateľnosti biotechnologických vynálezov*. Súčasťou práce sú aj príklady rozhodnutí Sťažnostných senátov Európskeho patentového úradu. Aj túto prácu odporučila komisia zverejniť v Duševnom vlastníctve.

Nezanedbateľným aspektom **vo vzťahu podnikania a podnikateľskej súťaže sú medziľudské vzťahy i samotná etika podnikania**, ktoré nie vždy je možné obsiahnuť v právnych normách týkajúcich sa ochrany predmetov duševného vlastníctva. Táto problematika rezonuje v práci *Etické princípy v procese ochrany duševného vlastníctva*.

Ďalšie záverečné práce sa týkali napríklad **oblasti ohodnocovania škody spôsobenej nekalosúťažným konaním** a tiež nutnosti prelínania dvoch znaleckých odborov, odboru priemyselného vlastníctva a odboru oceňovania a riadenia podnikov. Stanovenie hodnoty duševného vlastníctva je totiž neoddeliteľnou súčasťou oceňovania podnikov.

Záverečné práce nenechali nepovšimnutým ani **význam priemyselnoprávných informácií pre vedeckú a akademickú obec a spôsob vykonávania patentových rešerší** v špecializovaných databázach. Predovšetkým spracovanie témy *Vykonávanie rešerší zameraných na zistenie stavu techniky v špecializovaných patentových databázach* môže pomôcť prípadným novým pracovníkom patentového odboru ÚPV SR pochopiť prácu v systéme EPOQUE, ktorého súčasťou je viacero patentových databáz.

Vo všeobecnosti je známe, že **na slovenských vysokých školách stále nie je docenená ochrana duševného vlastníctva**. Táto problematika je obsiahnutá v práci *Kreovanie systému ochrany duševného vlastníctva na vysokých školách*.

ÚPV SR podobne ako každý rok, aj teraz **sprístupnil všetky záverečné práce vo verejnej študovni** a sú k dispozícii každému, kto má záujem si ich prečítať.

(lh)

Foto: L. Filipková

Odovzdávanie menovacích dekrétov Justičnej akadémie SR

Troja zamestnanci ÚPV SR, predsedníčka **Ing. Darina Kyliánová**, podpredsedníčka **Ing. Zdena Hajnalová** a riaditeľka legislatívno-právneho odboru **JUDr. Ingrid Maruniaková**, sa stali **externými členmi pedagogického zboru Justičnej akadémie SR**. Slávnostné odovzdávanie menovacích dekrétov sa uskutočnilo 8. septembra 2010 v multifunkčnej miestnosti akadémie v Pezinku.

Externý pedagogický zbor akadémie tvorí v súčasnosti 80 externých členov z radov sudcov, prokurátorov, vysokoškolských učiteľov a odborníkov z iných vedných oblastí, pričom 20 lektorov je z Českej republiky. Dekréty odovzdal riaditeľ Justičnej akadémie SR Peter Hulla spolu s predsedom Rady Justičnej akadémie SR Pavlom Tomanom.

(jp)

Depozitná knižnica WIPO v ÚPV SR

Úrad priemyselného vlastníctva SR získal zbierku publikácií vydaných Svetovou organizáciou duševného vlastníctva, ktorá tvorí základ novozriadenej depozitnej knižnice v úrade. Vzniku knižnice predchádzalo podpísanie **Memoranda o porozumení medzi ÚPV SR a WIPO**.

Fond depozitnej knižnice pozostáva z periodických a neperiodických publikácií, informačných brožúr a propagačných materiálov **v papierovej a elektronickej forme na CD a DVD nosičoch**. Knižničný fond tematicky zahŕňa všetky aspekty práva duševného vlastníctva vrátane patentov, úžitkových vzorov, ochranných známok, dizajnov, autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom.

ÚPV SR bude zbierku priebežne aktualizovať a dopĺňať o nové publikácie, ktoré vydá WIPO. Verejnosti je dostupná formou prezenčných výpožičiek v študovni úradu **počas pracovných dní v čase od 8:00 do 15:00 hod.**

(gp)

Správy z WIPO

WIPO spustilo nový program ASPI

PPP projekty vo sfére patentových informácií

Výsledkom jedného z PPP projektov (Public – Private Partnership), na ktorom sa za verejný sektor podieľa **Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO)**, je sprístupnenie patentových informácií v rámci programu **ASPI (Access to Specialized Patent Information) pre rozvojové a najmenej rozvinuté krajiny**.

Na strane súkromného sektora stoja poprední poskytovatelia patentových informácií **Minesoft, Questel a WIPS**, svetová jednotka v knižničných službách **ProQuest** a poskytovatelia spravodajských a finančných informácií a služieb **Thomson Reuters a LexisNexis**.

Zdroj: WIPO

Program bol oficiálne spustený 17. septembra 2010 v ženevskom sídle WIPO.

– *Patentové informácie predstavujú dôležitý zdroj poznania pre výskumných pracovníkov, inovátorov, právnikov, podnikateľov a ekonomických poradcov na celom svete. Program ASPI umožní rozvojovým a najmenej rozvinutým krajinám sveta lepší prístup k cenným zdrojom informácií, umožní im profitovať z poznatkov získaných z databáz prostredníctvom výkonných nástrojov, a to za veľmi výhodných podmienok, – uviedol generálny riaditeľ WIPO Francis Gurry a dodal: – Program ASPI predstavuje priekopnícke verejno-súkromné partnerstvo medzi WIPO a lídrami v poskytovaní patentových informácií, keď ich veľkorysosť a takisto ich vízia umožnili vznik tohto programu.*

Francis Gurry (WIPO) a David Brown (Thomson Reuters) pri podpise zmluvy programu ASPI
Zdroj: newscom.com

– Hovorí sa, že potreba býva podnetom k inováciám, ale v mnohých prípadoch samotná potreba nestačí. Inteligentné informácie sa môžu stať hnacou silou inovácií na udržateľnej báze, – povedal **David Brown, prezident IP Solutions business of Thomson Reuters.**

Zainteresovaným krajinám bude v rámci programu poskytnutý prístup k databázam Patbase, Orbit.com, WIPS Global, ProQuest Dialog, Thomson Innovation, TotalPatent a tiež asistancia zo súkromného sektora prostredníctvom vytvorených Technologických a inovačných podporných centier. Úlohou centier je propagácia a **podpora využívania databáz**, využívania patentových a technologických informácií, zvyšovanie úrovne vedomostí a **demonštrácia praktického využitia patentových informácií** v podmienkach rozvojových a najmenej rozvinutých krajín.

Poplatky za prístup k databázam a službám boli stanovené takto:

- Patentové úrady, univerzity a výskumné inštitúcie **v najmenej rozvinutých krajinách** (48 krajín, napr. Angola, Guinea, Rwanda – definovaných Organizáciou spojených národov) majú bezplatný prístup k databázam a službám.
- Pre rovnaké inštitúcie ale **v slabo rozvinutých štátoch** (45 štátov, napr. Bielorusko, Honduras, Zimbabwe – ako ich definuje Svetová banka) je prístup k patentovým informáciám a súvisiacim službám spoplatnený sumou 1 100 CHF za inštitúciu na 1 rok pre každý zvolený produkt.
- Tretiu skupinu tvoria **vybrané rozvojové krajiny** (22 krajín, napr. Rumunsko, Bahrajn, Panama), v ktorých výlučne patentové úrady môžu získať prístup k databázam a službám, a to za poplatok 3 300 CHF za inštitúciu na 1 rok pre každý vybraný produkt.

Zoznam krajín sa bude v priebehu trvania programu upravovať; nevylučuje sa presun v rámci skupín, zmena podmienok prístupu k databázam alebo iné podobné úpravy, podľa zväzenia partnerov projektu.

Vo „Vyhlásení o zámere“, ktoré partneri projektu oficiálne podpísali v sídle WIPO, sa okrem iného uvádza, že predpokladané **trvanie programu ASPI** je minimálne **do roku 2015** a **finančné prostriedky** za poskytnuté informácie a služby v rámci programu ASPI **budú použité na odborné vzdelávanie**, tréningy a iné podporné činnosti. Pri podpore a rozvoji partnerstva v rámci programu sa taktiež priznáva kľúčová úloha **národným vládam a miestnym organizáciám.**

Súčastou vyhlásenia je aj výzva na spoluprácu pre ďalších zúčastnených z radov poskytovateľov patentových informácií alebo školiacich a vzdelávacích aktivít.

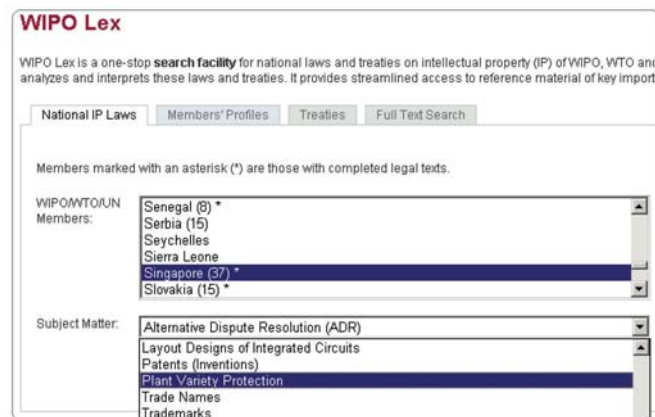
Program ASPI sa svojím zameraním radí medzi podobné aktivity WIPO, ako je služba **PATENTSCOPE®** a program **aRDi** (Access to Research for Development and Innovation), spustený v júli 2009.

www.wipo.int/pressroom/en/articles/2010/article_0032.html
www.wallstreet-online.de/nachricht/3018152-thomson-reuters-partners
 (kd)

WIPO Lex

Svetová organizácia duševného vlastníctva sprístupnila databázu WIPO Lex.

Ide o zbierku právnych predpisov a uzatvorených zmlúv pre oblasť duševného vlastníctva členských štátov WIPO, WTO a OSN. V databáze je možné vyhľadávať podľa typu dokumentu a štátu.

Databáza WIPO Lex je súčasťou aplikácie WIPO GOLD spustenej do užívania 1. júna 2010 a umožňujúcej bezplatný online prístup (na jednej adrese) ku kolekcií dát a nástrojov viazucich sa k duševnému vlastníctvu (ide napríklad o systémy triedenia, WIPO štandardy, databázy patentov, ochranných známkov, dizajnov, štatistiky, texty medzinárodných a národných právnych predpisov atď).

Podklady do databázy WIPO Lex dodali inštitúcie spravujúce agendu duševného vlastníctva členských štátov na národnej úrovni.

Dokumenty sú spravidla v anglickom a francúzskom jazyku, prípadne jazyku členskej krajiny. WIPO zverejňuje dokumenty vo všetkých jemu dostupných jazykových verziách. Databáza je priebežne dopĺňaná. Číslo v zátvorke označuje počet zverejnených dokumentov členského štátu a hviezdička označuje štát s kompletnou dokumentáciou v databáze WIPO Lex.

www.wipo.int
 (kd)

Nástroj WIPO na rešerše v zelených technológiách

WIPO sprístupnilo aj online **Zoznam zelených technológií v MPT** (IPC Green Inventory; ďalej zoznam) na internetovej adrese www.wipo.int/classifications/ipc/en/est/index.html.

Zoznam slúži na vyhľadávanie patentových informácií týkajúcich sa technológií šetrných k životnému prostrediu. Je prepojený na systém Medzinárodného patentového triedenia (MPT), ktorý používajú úrady priemyselného vlastníctva na zatriedovanie vynálezov a technických riešení podľa ich príslušnosti k určitej oblasti techniky a uľahčuje ich vyhľadávanie v rámci vykonávania

rôznych druhov patentových rešerší a prieskumov, napríklad na novosť vynálezu alebo technického riešenia, na zisťovanie stavu v príslušnej oblasti techniky a pod.

Nástroj vyvinutý Výborom expertov WIPO na MPT **zahŕňa približne 200 tém súvisiacich so zelenými technológiami** a vychádza zo zoznamu termínov týkajúcich sa technológií uvedených v Rámcovom dohovore OSN o zmene klímy (UNFCCC) (<http://unfccc.int/2860.php>), ktorého predmetom je riešenie problémov súvisiacich najmä s globálnym otepľovaním a znižovaním emisií skleníkových plynov.

Linky pri jednotlivých témach v zozname, reprezentované symbolmi MPT, zobrazujú konkrétny obsah relevantného symbolu v hierarchickej štruktúre MPT a umožňujú prostredníctvom služby PATENTSCOPE® vyhľadať a zobrazit' všetky príslušnému symbolu zodpovedajúce tzv. zelené medzinárodné prihlášky podané podľa Zmluvy o patentovej spolupráci.

Využitie Zoznamu zelených technológií v MPT sa predpokladá pri identifikácii existujúcich a vyvíjaných zelených technológií, potenciálnych partnerov ďalšieho výskumu a vývoja v danej oblasti, ako aj na komerčné ciele.

(zh)

Zmena poplatku za medzinárodné podanie

Medzinárodný úrad WIPO informuje, že od 1. januára 2011 dôjde k zmene poplatku za **podanie medzinárodnej prihlášky** podľa Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT).

Poplatok za medzinárodné podanie sa **zvýši z 950 na 999 €**, no táto suma môže byť znížená v závislosti od spôsobu podania prihlášky:

- ak je medzinárodná prihláška podaná v papierovej forme spolu s kópiu žiadosti a anotácie v elektronickej forme (PCT-EASY) kódovaná v znakovom formáte XML alebo ak je podaná elektronicke, ale žiadosť je kódovaná v znakovom formáte PDF, poplatok za podanie sa **zniži o 75 €**,
- ak je medzinárodná prihláška podaná elektronicke a žiadosť je kódovaná v znakovom formáte XML, poplatok za podanie sa **zniži o 150 €**,
- ak je medzinárodná prihláška podaná elektronicke a žiadosť, opis technického riešenia, nároky a anotácia sú kódované v znakovom formáte XML, poplatok za podanie sa **zniži o 225 €**.

PCT Newsletter, 11/2010

(Th)

Správy z EPO

Deň používateľov online služieb

Európsky patentový úrad (EPÚ) zorganizoval 23. – 24. novembra 2010 v **Mníchove** ďalší Deň používateľov online služieb. Už tradične bol určený patentovým zástupcom, administratívnym pracovníkom patentových kancelárií, ako aj pracovníkom národných patentových úradov zodpovedným za technickú implementáciu online podávania prihlášok predmetov priemyselných práv.

Novinkou používateľského dňa bolo spustenie nástroja BiSSAP (Biological Sequence Submission Application for Patents), ktorý bol vyvinutý EPÚ v spolupráci s Európskym bioinformatickým inštitútom (European Bioinformatics Institute – EBI). Tento nástroj môže byť využitý na prípravu a predloženie sekvencií, generovanie súborov zoznamu sekvencií potrebných ako súčasť patentovej prihlášky a konvertovanie súborov do formátov ST.25 a XML. Používatelia eOLF softvéru na online podávanie prihlášok mali možnosť naučiť sa využívať BiSSAP a správne podávať spravované zoznamy sekvencií týkajúcich sa patentových prihlášok z oblasti biotechnológií.

Tak ako v rámci predchádzajúcich stretnutí, **aj tohto roku program tvorili i praktické cvičenia online podávania** (Online Filing) patentových prihlášok a súvisiacich následných dokumentov, online platenia poplatkov (Online Fee Payment) či vytvárania dokumentov patentovej prihlášky vo formáte XML s použitím systému Pat XML.

Nemecký patentový a známkový úrad predstavil DPMAdirekt online filing, softvérový balík využívaný pri online podávaní prihlášok nemeckému úradu.

V rámci workshopov boli tiež prezentované rôzne typy inštalácií systému online podávania, požiadavky na softvérové a hard-

vérové vybavenie, konfigurácia systému, inštalácia elektronickeho podpisu (Smart Card) a používateľská administrácia systému.

Sprievodné semináre o procese udeľovania priemyselno-právnej ochrany boli zamerané na postupy prijímacieho oddelenia európskych patentových prihlášok vrátane vylúčených a Euro-PCT prihlášok, na formálne aspekty európskych patentových prihlášok v priebehu patentového prieskumu s upozornením na plánované zmeny a právne odporúčania týkajúce sa všetkých fáz procesu udeľovania európskeho patentu.

Viaceré národné patentové úrady, medzi nimi **aj Úrad priemyselného vlastníctva SR**, prakticky demonštrovali svoje online služby.

Účastníci podujatia mali možnosť získať aj viac informácií o spolupráci EPÚ s národnými úradmi v oblasti poskytovania online služieb a produktov.

(mo)

Foto: archív ÚPV SR

125. zasadanie

V holandskom Haagu sa 26. – 28. októbra 2010 konalo **125. zasadanie Správnej rady Európskej patentovej organizácie** (SR EPO), na ktorom sa zúčastnili zástupcovia všetkých 38 členských štátov EPO.

Prezident Európskeho patentového úradu **Benoît Battistelli** z Francúzska informoval členov SR EPO o krokoch, ktoré od svojho nástupu do prezidentskej funkcie (1. júla 2010) vykonal. Jeho prioritou sú dobré vzťahy so zamestnancami. Už na druhý deň po nástupe do funkcie inicioval rad stretnutí so zástupcami zamestnancov, zamestnancami a stredným manažmentom EPÚ v Mníchove, Haagu, Berlíne a vo Viedni. Cieľom stretnutí bolo vzájomne sa spoznať, pričom Benoît Battistelli sa zaujímal aj o problémy zamestnancov, aby ich nadväzane mohol riešiť. **V súčasnosti v EPÚ pracuje okolo 7 000 ľudí.**

Prezident EPÚ informoval SR EPO aj o aktivitách, ktoré od nástupu do funkcie už vykonal, a v tejto súvislosti **uviedol**: – *Európska ekonomika nepotrebuje, aby EPÚ zvyšoval náklady na udelenie patenty, úrad má európskej ekonomike pomáhať a nie zvyšovať poplatky. Naopak, potrebné je znížiť náklady pre prihlasovateľov i podniky a udeľovať kvalitné patenty za rozumnú cenu. Náklady by sa nemali zvyšovať ani vo vnútri úradu – ľudské zdroje, výpočtová technika či budovy.*

Benoît Battistelli si veľa sľubuje od externe vykonávaných nezávislých auditov v oblasti financií a informačných technológií v EPÚ. Od výsledkov auditov sa bude odvíjať budúca finančná stratégia a rozvoj IT.

Za ostatných päť mesiacov sa zvýšila produktivita práce v EPÚ a zároveň zlepšila jej kvalita. V porovnaní s rovnakým obdobím vlaňajšieho roka, **za prvých deväť mesiacov tohto roka počet európskych patentových prihlášok stúpol o 4,5 %.**

V oblasti partnerských vzťahov EPÚ s ďalšími patentovými úradmi Benoît Battistelli spomenul **spoluprácu s Patentovým a známkovým úradom USA** (USPTO), v rámci ktorej budú oba úrady vyvíjať spoločný systém patentového triedenia. **Cieľom je zosúladiť triedenie, ktoré používa EPÚ, a americké systémy triedenia s Medzinárodným patentovým triedením** (MPT), ktoré prevádzkuje Svetová organizácia duševného vlastníctva. Nový systém má byť podrobnejší ako MPT, čím by sa mala zlepšiť kvalita patentovej rešerše. Zároveň by spoločný systém triedenia mal pomôcť EPÚ a USPTO eliminovať duplicitnú prácu, a tak zlepšiť patentový prieskum a zvýšiť aj jeho kvalitu.

Prezident EPÚ Benoît Battistelli a riaditeľ USPTO David Kappos sa dohodli, že **dôjde aj k preskúmaniu možnosti vytvoriť spoločný systém triedenia založený na európskom patentovom triedení prevádzkovanom EPÚ** (ECLA), do ktorého budú zapracované najlepšie postupy triedenia oboch úradov a ktorý by mal byť v súlade so štandardmi triedenia používaného vo WIPO. Nový systém triedenia bude využívať 5 najvýznamnejších úradov duševného vlastníctva na svete združených pod názvom Five IP

Offices (IP5), t. j. EPÚ, USPTO, Japonský patentový úrad (JPO), Kórejský úrad duševného vlastníctva (KIPO) a Štátny úrad duševného vlastníctva Číny (SIPO), ktoré spolupracujú na projektoch s cieľom vyhnúť sa duplicitnej práci v konaní o následne podaných patentových prihláškach.

Preklady budúceho patentu EÚ sú posledným krokom k tomu, aby sa jednotný patent EÚ stal realitou. V súčasnosti je získanie patentu v Európe omnoho drahšie ako v USA, čo demotivačne pôsobí na výskum a rozvoj inovácií a oslabuje konkurencieschopnosť Európy. Preto je potrebné konať tak, **aby vynálezovia mali možnosť chrániť svoje vynálezy jednotným patentom za prijateľnú cenu.** V tejto súvislosti Benoît Battistelli informoval SR EPO o rokovaníach s Európskou komisiou o spolupráci pri strojových prekladoch patentov EÚ do všetkých úradných jazykov EÚ. Zmluva o spolupráci by mala byť podpísaná do konca roka 2010.

SR EPO na svojom 125. zasadaní zvolila dvoch viceprezidentov EPÚ – Belgičana Willyho Minnoya a Nemca Raimunda Lutz.

Willy Minnoye bude v EPÚ od 1. januára 2011 do 31. decembra 2016 na čele Generálneho riaditeľstva 1 (DG1), ktoré zodpovedá za prieskum európskych patentových prihlášok a konanie o námietkach súvisiacich s európskymi patentmi. 62-ročný Belgičan nahradí vo funkcii Thomasa Hammera z Nemecka, ktorý odchádza do dôchodku. W. Minnoye začal svoju kariéru v roku 1971 ako patentový prieskumový pracovník v oblasti elektronických komunikačných technológií na

Medzinárodnom patentovom inštitúte, ktorý bol predchodcom EPÚ v Haagu. V súčasnosti pôsobí ako riaditeľ patentového prieskumu v berlínskej kancelárii, na ktorej zriadení sa podieľal.

Raimund Lutz z Nemecka od 1. januára 2011 do 31. decembra 2016 nahradí v EPÚ Holanďana Wima van der Eijka, ktorý dočasne vykonával funkciu viceprezidenta DG5 pre právne a medzinárodné záležitosti. 60-ročný R. Lutz je dlhoročným právnikom v oblasti práv duševného vlastníctva. Okrem iného zastával vedúce pozície

na Nemeckom federálnom ministerstve spravodlivosti a Nemeckom patentovom a známkovom úrade. Od roku 2006 pôsobil ako prezident Federálneho patentového súdu v Nemecku. Od roku 2005 bol R. Lutz vedúcim nemeckej delegácie v SR EPO.

SR EPO ďalej schválila princípy, ktoré majú zabezpečiť **transparentnosť pri voľbách** predsedu a podpredsedu správnej rady a predsedov a podpredsedov jej pracovných orgánov.

Predseda SR EPO bude povinný e-mailom včas pred zasadáním SR EPO, na ktorom sa bude voliť predseda alebo podpredseda SR EPO alebo pracovnej skupiny, informovať o tom vedúcich delegácií.

Mená kandidátov oznámi sekretariát SR EPO vedúcim delegácií minimálne 16 kalendárnych dní pred zasadáním SR EPO.

Rovnaké pravidlá budú platiť aj pri voľbe napríklad členov predstavenstva SR EPO (čl. 28 EPD).

Holandsko si v roku 2010 pripomína 100. výročie vzniku holandského patentového práva.

Pri tejto príležitosti bola 26. októbra 2010 vo verejnej knižnici v Haagu prezentovaná anglická verzia knihy **Sto rokov patentov v Holandsku**.

Chris Buijink, Benoît Battistelli, Jesper Kongstad a Guus Broesterhuizen

Foto: Ellen Grootes

Prvé dve kópie knihy odovzdal generálny tajomník holandského Ministerstva hospodárstva, poľnohospodárstva a inovácií Chris Buijink prezidentovi EPÚ Benoîtovi Battistellimu a predsedovi SR EPO Jesperovi Kongstadovi.

Chris Buijink vo svojom prejave uviedol, že **patenty stále viac a viac pomáhajú šíriť vedomosti, patenty a licencie sa stali hnacou silou inovácií**. Ako príklad spomenul projekt SonoDrugs, na ktorom v rámci 7. rámcového programu Európskej komisie spolupracuje pätnásť spoločností, univerzitných lekárskeho centier a vysokých škôl z celej Európy. Projekt sa týka vývoja nových technológií zameraných na lokálnu liečbu kardiovaskulárnych chorôb a rakoviny.

(zv)

Strojový preklad je pridanou hodnotou patentových informácií

Využívanie výhod patentových informácií na podporu inovácií v Európe a globálne vo svete bolo hlavnou témou **20. konferencie o patentových informáciách** organizovanej EPÚ 19. – 21. októbra 2010 v švajčiarskom Lausanne.

Takmer 350 delegátov zo 40 krajín si vymenilo názory ako ďalej zlepšovať prístup k tomuto dôležitému zdroju informácií.

– *Patentové informácie sú základným kameňom inovačného systému a sú strategicky dôležité tak pre patentové úrady, ako aj pre priemysel na celom svete*, – povedal **prezident EPÚ Benoît Battistelli**. – *Patentové informácie sú tiež kľúčom prístupu k technickému vedomostnému rozvoju v rýchlo sa rozvíjajúcich svetových ekonomikách a významným nástrojom zabezpečenia kvality patentov v Európe*.

Na základe toho, že ročne sa celosvetovo podá viac ako milión patentových prihlášok, sa delegáti zhodli v tom, že **patenty predstavujú pre inovátorov prioritný spôsob ochrany vynálezov**.

Diskutovali tiež o tom, či patenty spĺňajú i funkciu vzdelávacích dokumentov, a to napriek tomu, že sú online dostupné prostredníctvom databázy EPÚ esp@cenet® (www.espacenet.com). Je celosvetovo najobľúbenejšou voľne prístupnou databázou aplikovaných technológií, **obsahuje viac ako 70 miliónov dokumentov zo všetkých oblastí techniky**.

Databázu esp@cenet® denne „navštívi“ viac ako 25 000 používateľov.

EPÚ v ostatných rokoch **zjednodušil prístup** aj k patentovým informáciám v špecifických oblastiach techniky, ako sú „čisté“ energetické technológie a nanotechnológie.

Prezident EPÚ uviedol, že dostupnosť a schopnosť porozumieť týmto dokumentom sú veľmi dôležité pre inovátorov, hlavne z pohľadu rastúceho významu uvádzania informácií v patentoch aj v iných jazykoch, ako sú pracovné jazyky EPÚ.

– *Potrebujeme profitovať z príležitostí, ktoré poskytujú dnešné technológie, a investovať do strojového prekladu, čo umožní technicky kvalifikovaným odborníkom čítať patentové dokumenty bez ohľadu na ich geografický a technický pôvod*, – zdôraznil **B. Battistelli**.

Od januára 2010 bolo požadovaných viac ako 700 000 strojových prekladov na dokumenty z databázy esp@cenet®.

Európska patentová organizácia výsledky konferencie v Lausanne zanalyzuje a spolu s národnými patentovými úradmi členských krajín bude hľadať najefektívnejšie spôsoby prístupu k patentovým informáciám v úradných jazykoch členských štátov. Ide o to, **aby sa zlepšilo využívanie patentov ako informačného nástroja európskeho priemyslu**.

www.epo.org
(ač)

EPÚ si dal posúdiť svoju finančnú a IT situáciu

Európsky patentový úrad zadal kontrakty mníchovskej spoločnosti Deloitte & Touch GmbH a londýnskej spoločnosti PA Consulting, aby vypracovali štúdiu o jeho finančnej situácii a informačných technológiách. Zákazke predchádzalo výberové konanie.

– *EPÚ je v oblasti priemyselného vlastníctva jedným z najväčších svetových poskytovateľov služieb európskemu hospodárstvu, najmä v inovatívnych úlohách. Udržať a dokonca i zlepšiť tieto služby, aj vzhľadom na znalostne založenú ekonomiku, je jednou z najdôležitejších výziev pre vedenie úradu v nasledujúcich rokoch*, – povedal **prezident EPÚ Benoît Battistelli**. – *Štúdiu nám pomôžu definovať vhodné stratégie na zabezpečenie nášho popredného postavenia na globálnej úrovni*.

Cieľom štúdie o informačných technológiách, ktorú má na starosti PA Consulting, je zaviesť kompatibilitu elektronických nástrojov EPÚ a ich vývoja s potrebami a cieľmi celkovej IT stratégie úradu. Štúdia sa tiež zameriava na ich využiteľnosť v rámci výmeny údajov s inými inštitúciami priemyselného vlastníctva a má tiež identifikovať oblasti, v ktorých by EPÚ mohol vytvoriť nové štandardy so svojimi IT znalosťami.

Komplexná analýza a vyhodnotenie súčasného rozpočtu a finančnej situácie EPÚ, ktorú vypracuje Deloitte & Touche GmbH, by mali priniesť odporúčania na zavedenie najvhodnejších účtovných štandardov súvisiacich so stratégiou úradu. Súčasťou štúdie má byť aj finančný odhad zavedenia patentu EÚ.

Výsledky oboch štúdií by mali byť k dispozícii v januári 2011 a začiatok diskusie o nich je naplánovaný na rokovaní SR EPO v marci budúceho roka.

www.epo.org
(mz)

Správy z OHIM-u

V OHIM-e privítali hostí z WIPO

V rámci pravidelných stretnutí na najvyššej úrovni Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a dizajny) (OHIM) v španielskom Alicante navštívila **11. novembra 2010** delegácia Svetovej organizácie duševného vlastníctva.

Prezident OHIM-u **António Campinos** a niektorí riaditelia odborov úradu spolu so štvorčlennou delegáciou WIPO vedenou zástupcom generálneho riaditeľa **Binyingom Wangom** diskutovali o aktuálnych témach vzájomnej spolupráce. OHIM a WIPO spolupracujú na viacerých projektoch, ktorých cieľom je rozšíriť a skvalitniť služby klientom. **Medzi témami dominovali projekt harmonizácie tovarov a služieb a Memorandum o porozumení pri zatriedovaní ochranných známok.** Obe strany diskutovali aj o možnostiach širšej spolupráce v oblasti nových databázových projektov a vzdelávania zameranom na problematiku priemyselného vlastníctva.

<http://oami.europa.eu>
(ač)

Ustanovenia národného práva vo vzťahu k CTM a CD sú dostupné v piatich jazykoch

Národné právo súvisiace s ochrannou známkou Spoločenstva (CTM) a dizajnom Spoločenstva (CD) – je názov informačnej brožúry obsahujúcej zákony o národných ochranných známkach

<http://oami.europa.eu>
(ač)

Správy z EÚ

Konferencia o európskom práve duševného vlastníctva 2010

Akadémia európskeho práva (ERA) zorganizovala 2. – 3. decembra 2010 v nemeckom Trieri konferenciu so zameraním na **dizajnové právo, ochranné známky a doménové mená.**

Cieľom konferencie bolo **poukázať na rôzne aspekty** v oblasti práv priemyselného vlastníctva v judikatúre a legislatíve s prihliadnutím na súvisiace zmeny v ostatnom období. Osobitná pozornosť bola venovaná dizajnu. Účastníci konferencie sa oboznámili s niekoľkými prípadmi, o ktorých rozhodovali európske sudy, a tiež s dôležitými rozhodnutiami odvolacích senátov OHIM-u.

Kľúčové témy zahŕňali:

- * cezhraničnú ochranu autorských práv a dizajnov
- * zapísané a nezapísané európske dizajny
- * 3D ochranné známky a dizajny

a dizajnoch 27 členských štátov EÚ a súvisiace medzinárodné dohody, ktorú OHIM prvýkrát vydal v roku 2007 v angličtine.

Najnovšie, **tretie aktualizované vydanie zbierky** je dostupné už aj v španielskom, nemeckom, francúzskom a talianskom jazyku **a v PDF formáte.** Obsahuje i kapitoly upravujúce „skoršie práva“ v členských štátoch, národné ustanovenia o účinkoch práva seniority a tiež sankcie v prípadoch porušovania práv z CTM a zapísaného dizajnu Spoločenstva (RCD).

<http://oami.europa.eu>
(ač)

ECTA za okrúhlym stolom o ochrane známke Spoločenstva

Vzájomné pôsobenie ochrannej známky Spoločenstva a národných ochranných známok v niekoľkých východoeurópskych krajinách bolo predmetom zasadnutia pri okrúhlym stole 22. októbra 2010 **v poľskom Krakove.** Zasadnutie zorganizovali Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu a Európska asociácia pre ochranné známky Spoločenstva – ECTA (European Communities Trade Mark Association).

Ochranná známka Spoločenstva a národné ochranné známky: sú v harmónii? Názory východoeurópskych krajín. K uvedenej téme zasadnutia vyjadrili svoje názory zástupcovia národných patentových úradov Poľska, Maďarska a Bulharska.

Riaditeľ odboru politiky priemyselného vlastníctva v OHIM-e **Vincent O'Reilly** informoval na zasadnutí o prácach Európskej komisie na štúdiu o fungovaní systému ochranných známok v Európe a pozornosť prítomných, v súvislosti s konaním o prihláškach ochranných známok, upriamil na rozdiely v právnych úpravách jednotlivých štátov.

<http://oami.europa.eu>
(ač)

- * zhodné a rozdielne črty v ochrane dizajnu v jednotlivých členských štátoch
- * platnosť a porušenie práv z dizajnu
- * najnovšie právne prípady v oblasti ochranných známok a doménových mien

www.era.int
(kd)

SciTechEurope 2010 Invest – Innovate – Integrate

Brusel bol 23. novembra 2010 dejiskom druhej výročnej konferencie SciTechEurope 2010 s podtitulom **Investuj – Inovuj – Integruj.**

V hlavnom meste Belgicka sa stretli vedúce osobnosti európskej vedy a techniky s politikmi, aby nadviazali užšiu spoluprácu pri komercializácii výsledkov vedy a výskumu. Práve prepojením vedomostí, zdrojov a zručností je možné dospieť k harmonizácii výskumu a vývoja, čo nadväzne zvýši podiel inovácií a investičné príležitosti.

Ako odznelo na konferencii, **žiada sa dlhodobá stratégia vedeckého pokroku a hospodárskeho rastu**. Jedným z úskalí ďalšieho napredovania býva často odmietavý postoj súkromného sektora podieľať sa na investíciách do uvedenej oblasti. Investori v Európe majú tendenciu vlastniť menej rizikového kapitálu, nie sú ochotní riskovať a podporovať inovatívne podniky.

Európska spolupráca v rámci akademickej obce, politiky a súkromného sektora je však nevyhnutá na to, aby Európa mohla úspešne súťažiť s USA, Čínou, Indiou a Japonskom.

Na konferencii dominovali témy:

- Úspešné riadenie znalostí, zdrojov a zručností v prospech pulzujúceho priemyslu založeného na vedomostiach;
- Vytvorenie plynulého toku rizikového kapitálu do výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť komerčný úspech;
- Kroky nevyhnutné na to, aby sa Európa stala atraktívnejšou pre investorov a čo najlepšie podporovala kvalitný výskum;
- Úloha vedy, technológií a priemyslu z hľadiska potrieb spoločnosti reagovať na klimatické zmeny, napríklad aj s využívaním zelených energií.

Organizátorom konferencie bola medzinárodná spoločnosť **PSCA International Ltd.**, zaoberajúca sa aj podporou inovácií.

(mz)

Prehľad investícií do výskumu a vývoja v priemysle EÚ za rok 2009

Európska komisia každoročne na konci októbra zverejňuje detailnú správu o stave finančných investícií do výskumu a vývoja v priemyselných odvetviach štátov Európskej únie (**2010 EU R&D**

Industrial Investment Scoreboard) za predošlý rok (ďalej správa).

Najnovšia správa prináša informácie:

- o **tisícke spoločnosti**, ktorých sídlo materskej spoločnosti je registrované **v niektorej z krajín EÚ** (ďalej európske spoločnosti) a tiež
- o **tisícke firm** s registrovaným sídlom materskej spoločnosti **mimo územia EÚ** (ďalej mimoeurópske spoločnosti). Najčastejšie ide o spoločnosti z USA, Japonska, Kórey, Švajčiarska, Taiwanu či Izraela, ale aj z Kanady, Malajzie alebo Indie.

Údaje v správe pochádzajú z účtovných uzávierok spoločností za rok 2009 zverejnených k 3. augustu 2010 a uvádzajú okrem iného **výšku peňažných investícií z vlastných finančných zdrojov firiem** do výskumu a vývoja nezávisle od územnej lokality výskumných činností. Finančné prostriedky za výskum realizovaný na objednávku boli vylúčené. Podrobná metodika je súčasťou správy.

Pracovná skupina vyhodnocovala údaje od 8 437 európskych a 2 398 mimoeurópskych spoločností. Všetky sumy v cudzej mene boli prepočítané kurzom eura k 31. decembru 2009.

Správa na 144 stranách predovšetkým:

- skúma celkovú úroveň stavu investícií do výskumu a vývoja, ako i významné zmeny, ku ktorým došlo v tejto oblasti v priebehu minulého roka napríklad pod vplyvom globálnej krízy,
- analyzuje prostredníctvom hlavných ekonomických ukazovateľov výkonnosť jednotlivých spoločností,
- prináša porovnania z chronologického a regionálneho hľadiska.

Niektoré zaujímavé fakty sú uvedené v tabuľkách.

Rank	Company	ICB Sector	Country	R&D Investment		Net Sales	R&D/Net Sales ratio	Operating Profit
				2009	change 09/08	2009	2009	2009
				€m	%	€m	%	% of Net Sales
			Top 1000 Companies	129,984.00	-2.6	5,408,387	2.4	7.6
			<i>number of companies for calculation</i>	<i>1000</i>	<i>989</i>	<i>1000</i>	<i>991</i>	<i>991</i>
1	Volkswagen	Automobiles & parts (335)	Germany	5,790.00	-2.3	102,398	5.7	2.4
2	Nokia	Telecommunications equipment (9578)	Finland	4,997.00	-6.1	40,964	12.2	2.8
3	Sanofi-Aventis	Pharmaceuticals (4577)	France	4,569.00	0.2	29,785	15.3	24.6
4	Siemens	Electrical components & equipment (2733)	Germany	4,282.00	1.9	76,666	5.6	4.9
5	Daimler	Automobiles & parts (335)	Germany	4,164.00	-6.2	78,924	5.3	-0.3
6	GlaxoSmithKline	Pharmaceuticals (4577)	UK	4,084.44	9.5	31,928	12.8	26.8
7	Robert Bosch	Automobiles & parts (335)	Germany	3,578.00	-8.6	38,174	9.4	-3.0
8	AstraZeneca	Pharmaceuticals (4577)	UK	3,090.26	-12.0	22,863	13.5	34.6
9	Bayer	Chemicals (135)	Germany	2,964.00	8.8	31,168	9.5	9.0
10	EADS	Aerospace & defence (271)	The Netherlands	2,878.00	4.4	42,822	6.7	-1.1

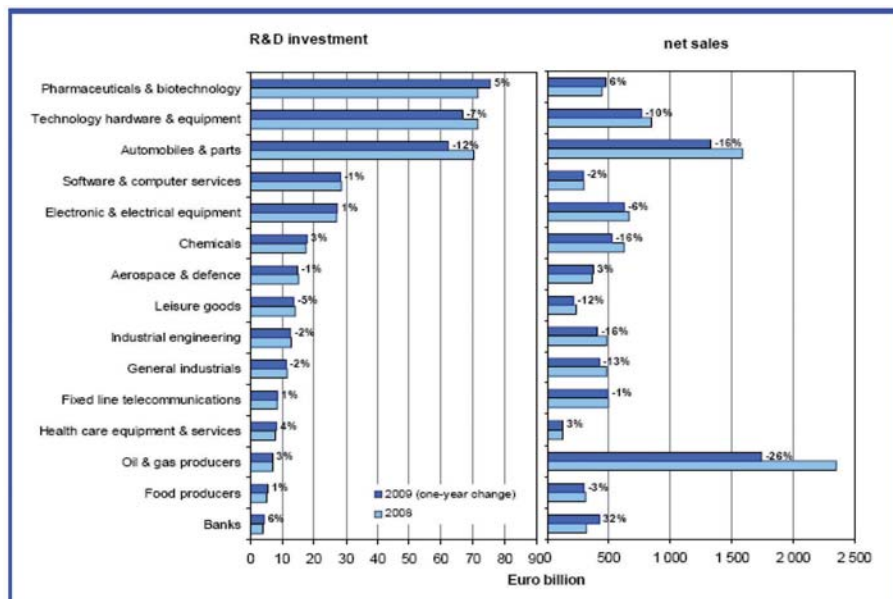
Poradie top 1 000 európskych spoločností podľa výšky investícií (v mil. €) do výskumu a vývoja. (ukážka zo správy, s. 75, poradie na prvých desiatich miestach)

Z **mimoeurópskych spoločností** sa na prvom mieste umiestnila japonská Toyota Motor (6 768,46 v mil. €, pokles o 5,7 %), druhá je švajčiarska spoločnosť Roche (6 401,86 v mil. €, nárast o 9,1 %), tretí je americký Microsoft (6 073,20 v mil. €, pokles o 3,3 %).

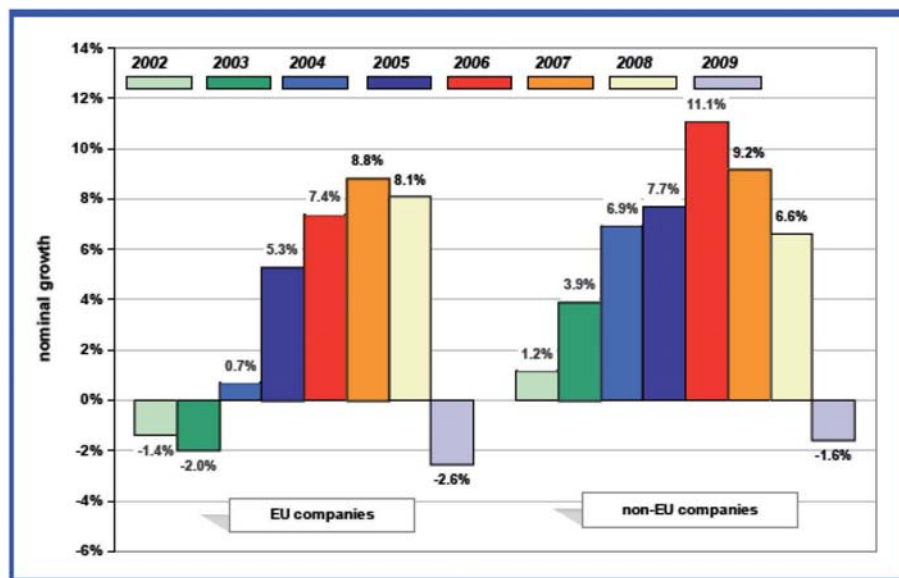
Z hľadiska rozloženia investícií do výskumu a vývoja **podľa priemyselných odvetví** sa v správe konštatuje, že **farmaceutický priemysel** si upevňuje svoju pozíciu medziročným 5,3 %-ným nárastom, naopak v **automobilovom priemysle** došlo k poklesu investícií o 11,6 %.

Osobitná analýza je venovaná trom sektorom s nevyhnutne vysokým podielom výskumu a vývoja, konkrétne **polovodičom, softvéru a biotechnológiám**, ktoré sú základom mnohých ďalších priemyselných odvetví. V regionálnom porovnaní sa európske spoločnosti javia v slabšej pozícii, keď napríklad americké firmy investovali do výskumu a vývoja v sektore polovodičov päťkrát viac, pri softvéri štvornásobne a v biotechnológiách dokonca osemnásobne viac ako ich európska konkurencia. Rozdielne sú aj dôsledky krízy, ktorá negatívne ovplyvnila iba predaj polovodičov.

Správa obsahuje aj ekonomické a finančné údaje v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi.

Investície do výskumu a vývoja (v mld. €) a čisté tržby (v mld. €) v top 10 priemyselných odvetviach. (ukážka zo správy, s. 8, celkové poradie bez rozdielu lokality)

Nominálny rast investícií do výskumu a vývoja v spoločnostiach v EÚ a mimo EÚ. (ukážka zo správy, s. 20)

V závere správy sa okrem iného konštatuje:

- pokles investícií najvýznamnejších európskych spoločností do výskumu a vývoja v roku 2009 bol 2,6 %-ný, pričom objem predaja klesol o 10,1 % a objem ziskov ešte výraznejšie, o 21,0 %,
- pokles investícií do výskumu a vývoja v USA bol 5,1 %-ný; **v celosvetovom meradle je priemerný pokles investícií do výskumu a vývoja 1,9 %**,
- japonský výrobca automobilov značky Toyota je už druhý rok po sebe najväčším investorom do výskumu a vývoja na svete; v prvej desiatke sa nachádzajú tri európske spoločnosti: Volkswagen, Nokia a Sanofi-Aventis.

Komisárka pre výskum, inovácie a vedu **Máire Geoghegan-Quinnová** uviedla:

- Fakt, že významné firmy prevažne zachovali úroveň svojich investícií do výskumu a vývoja, je dôkazom toho, že táto oblasť považujú za kľúčovú k prekonaniu krízy. Veľký rozdiel, ktorý však existuje v porovnaní s najvýznamnejšími spoločnosťami so sídlom v USA v oblastiach ako softvér a biotechnológia, ako aj pokračujúci rýchly rast spoločností so sídlom v Ázii, signalizuje naliehavú potrebu inovácií v Európe. Je nevyhnutné, aby hlavy štátov a vlád na decembrovom zasadnutí Európskej rady schválili návrhy v rámci iniciatívy Innovation Union, ktoré sme predložili spolu s komisárom pre priemysel a podnikanie Antoniom Tajaním.

http://iri.jrc.ec.europa.eu/research/scoreboard_2010.htm (kd)

Správy zo sveta

iENA 2010

Nemecko – Na medzinárodnej špecializovanej výstave nápadov, vynálezov a inovácií iENA 2010 (Ideen – Erfindungen – Neuheiten) sa v norimberskom výstavnom centre od 28. do 31. októbra 2010 stretli **vystavovatelia z 37 krajín**, ktorí **predstavili viac ako 800 vynálezov a inovatívnych riešení**. Toto vysoké číslo odráža technický kreatívny potenciál nezávislých vynálezcov a podčiarkuje medzinárodný rozmer výstavy.

Okrem tradičných účastníkov sa prvýkrát predstavili v Norimbergu vystavovatelia z Egypta, Filipín, Lichtenštajnska, Macedónska, Saudskej Arábie a Sýrie. **Najväčšie zastúpenie mala Čína**, ktorá prostredníctvom čínskej asociácie vynálezcov predstavila technické riešenia víťazov národnej súťaže Mladý vynálezca, na ktorej sa zúčastňuje približne milión žiakov a študentov.

Počas **62-ročnej histórie** sa iENA stala dôležitým fórom, kde majú vynálezcovia možnosť získať kontakty na poskytnutie licencií do celého sveta.

Prvé dva dni bola výstava otvorená len pre odbornú verejnosť, no nasledujúce dni mala na výstavisko prístup i široká verejnosť. Tým mali vynálezcovia šancu získať spätnú väzbu o tom, čo si potenciálni zákazníci myslia o ich prezentovaných nápadoch, prototypoch a produktoch.

V Nemecku je mladým vynálezcom venovaná patričná pozornosť. Dôkazom toho bolo aj zameranie tohtoročnej výstavy na kluby mladých vynálezcov s ústredným mottom výstavy: **Vynáležaj v škole – ako sa môže podporiť technická kreativita a inovatívne myslenie?**

Ako uviedla predsedníčka združenia nemeckých vynálezcovských klubov SIGNO Beate Treuová, – *kreativita ľudí sa primárne formuje v rodine a v škole; v rámci vzdelania a výchovy je nevyhnutné venovať čas kreativite, vzbudeniu zvedavosti u mladých ľudí a ich učeniu hodnôt.*

Súbežne s výstavou sa už tradične konalo aj **sympóziu iENA-SIGNO**, na ktorom zástupcovia vzdelávacieho sektora nemeckého Federálneho ministerstva ekonómie a technológií a Bavorského štátneho ministerstva pre vzdelávanie a kultúru venovali pozornosť problematike zatriaktívnenia štúdia škôl s technickým zameraním.

Na výstave sa prezentoval aj víťazný tím študentskej súťaže v Nemecku **Vision-Ing21**. Predstavil svoje inovatívne, sčasti aj zábavné riešenia, na ktorých mladí ľudia spolupracujú počas stredoškolského štúdia s partnermi z priemyslu. Hoci ide o riešenia s nižším stupňom technickej tvorivosti, ich prezentovanie má edukačný a motivačný charakter.

Spomeňme napríklad miešadlo na maliarske farby s otvornými vhodných rozmerov a tvarov na disperziu farby s cieľom zaručiť rovnaký odtieň na celej ploche alebo ručný držiak na popol z cigariet a zároveň ich zapalovač, ktorý je využiteľný hoci hosťami reštaurácií, kde nie je možné fajčiť vo vnútorných priestoroch, či multifunkčné nože z kvalitnej ocele pre pravákov aj ľavákov zároveň.

Z ďalších vystavovaných vynálezov zaujalo elektronické zariadenie na identifikáciu osôb pri leteckom nešťastí alebo pri nehode ponorky **od pôvodcov zo Saudskej Arábie**. Po aktivácii zariadenie komunikuje päť dní so satelitom zaznamenávajúcím polohu pasažiera, a tým je možná jeho záchrana. Zariadenie využíva v súčasnosti americká vládna agentúra zodpovedná za kozmický program NASA a vynálezcovia rokujú aj so spoločnosťou Boeing.

Z medicínskej oblasti **upútať zariadenie z Ruska** na rehabilitáciu a tréning hlavne malých pacientov s postihnutím centrálného nervového systému alebo periférneho nervstva. Zariadenie má závesný mechanizmus na uchopenie pacienta za ramená a je predstaviteľné na tréning rôznych častí tela s pridaním pomôcok na precvičovanie tvárového svalstva, podpory nôh a pod.

Ďalší praktický vynález predstavili **vystavovatelia z Malajzie**. Išlo o prístroj na oddelovanie dužiny a jadra tropických plodov, napríklad rambutanu, ktorý má guľovité až oválne červené plody pokryté mäkkými ostňami. Ručné oddelovanie je totiž nielen pracné, ale spôsobuje aj poranenie rúk.

V **medzinárodnom patentovom informačnom centre výstavy iENA 2010** mali zastúpenie patentové úrady z Česka, Fínska, Macedónska, Nemecka, Rakúska, Rumunska, Slovenska a tiež Svetová organizácia duševného vlastníctva. Návštevníci sa zaujímali najmä o možnosti ochrany vynálezov, resp. úžitkových vzorov a dizajnov, ako aj o súvisiace správne poplatky. O stánok **Úradu priemyselného vlastníctva SR** sa najviac zaujímali návštevníci z Ruska.

Je na škodu veci, že Slovensko okrem ÚPV SR už nemalo ďalšie zastúpenie na výstave.

(ač)

Foto: D. Zaoral

Kroky brazílskej vlády na podporu výskumu a inovácií

Foto:
http://www.samphotostock.cz

Brazília atraktívne podmienky nielen pre zahraničných investorov, ale zároveň stimulovala domáce výskumné inštitúcie a súkromný sektor k účasti na širšom medzinárodnom výskume.

Brazília – Prírodné bohatstvo Brazílie, obrovský potenciál ľudských zdrojov, vysoko kvalifikovaní výskumníci a uznanie, ktoré sa brazílskym výskumným inštitúciám dostalo v ostatnom desaťročí, robia z krajiny **klúčového hráča na poli inovácií**.¹

Vďaka napĺňaniu vládneho programu podpory inovácií a ochrany duševného vlastníctva pripravila

Brazília zdokonaľuje politiku duševného vlastníctva

V roku 1996 prijali v Brazílii zásadnú **reformu patentového práva** – prvýkrát došlo k udeleniu patentov na farmaceutické výrobky a postupy.² To viedlo v roku 2004 k **implementácii zákona o inováciách** (Lei da Inovação), ktorý umožňuje a podporuje PPP projekty (public-private-partnership) v oblasti výskumu a zároveň **uľahčuje transfer inovácií** z verejných výskumných inštitúcií do súkromného sektora.

Na území Brazílie sa nachádza 30 % zo zostávajúcich dažďových pralesov na Zemi.

Foto: Timothy G. Laman

Krátko nato, v novembri 2005, brazílsky parlament schválil **zákon o tovare** (Lei do Bem), ktorým poskytol súkromnému sektoru prostredníctvom komplexu daňových nástrojov fiškálne stimuly k investíciám do výskumu a vývoja.

Uvedené opatrenia boli prijaté ako súčasť vládneho programu zvýšiť investície do výskumu a vývoja na **1,5 % HDP do roku 2010**. V súčasnosti približne 53 % výskumu a vývoja je financovaných z verejných zdrojov.

Dôležitým faktorom bolo a naďalej zostáva zvyšovanie povedomia verejnosti o **duševnom vlastníctve a význame jeho ochrany**, hoci štatistiky brazílskeho Národného inštitútu priemyselného vlastníctva (INPI) vykazujú v ostatnom desaťročí nárast počtu patentových prihlášok. Napríklad v roku 1997 ich bolo podaných bezmála 5 670 a v roku 2004 už vyše 7 500.

Medzinárodných prihlášok podľa Zmluvy o patentovej spolupráci (Brazília sa stala zmluvným štátom PCT v roku 1978) podaných domácimi subjektmi nie je veľa, ale ich počet tiež úmerne rastie. Zatiaľ čo napríklad v roku 1997 ich bolo 16, v roku 2004 už 29 a v roku 2007 bolo evidovaných 37 PCT prihlášok.

Podstatne viac medzinárodných prihlášok eviduje INPI zo strany zahraničných subjektov, ktoré majú v Brazílii obchodné záujmy. Takýchto prihlášok bolo v roku 1997 viac ako 8 700, v roku 2007 sa ich počet zvýšil na 15 450 a v roku 2009 počet prihlášok podaných podľa PCT dosiahol hranicu 155 500.

Jednou z príčin pomalého nárastu PCT prihlášok od domácich subjektov je fakt, že mnoho výskumníkov preferuje publikovanie vedeckých článkov a štúdií pred podaním patentovej prihlášky.

V krajine chcú preto jednak spomenutými **daňovými stimulmi**, ale aj zmenami v sociálnej oblasti (napr. postavením doktorandov a vedecko-výskumných pracovníkov) **viac podporovať** vynálezcov, výskumných pracovníkov i jednotlivé výrobné podniky a zároveň viac rozvinúť i služby ponúkané inštitúciami duševného vlastníctva.

Inovačný potenciál

Brazília má obrovský inovačný potenciál hlavne **v oblasti aviatiky, medicíny a bioenergií**. Postupne sa rozvíjajúca infraštruktúra duševného vlastníctva v súlade s medzinárodnými normami má byť zázemím ďalších inovácií v krajine vrátane aktív zahraničných spoločností pôsobiacich v Brazílii.

Dňa 31. mája 2010 brazílsky minister pre vedu a techniku Sérgio Machado podpísal **dohodu o spolupráci s hospodárskou komisiou OSN pre Latinskú Ameriku a karibskú oblasť** (ECLAC) v záujme poskytovania vzdelávacích programov na podporu vedy, technológií a inovácií v Latinskej Amerike. – *Prioritou nášho plánu je zvýšiť medzinárodnú spoluprácu v tejto oblasti a verím, že dohodou s ECLAC sa dopracujeme k pozitívnym výsledkom* – povedal S. Machado.

Cieľom spolupráce je posilniť inovačnú politiku a uľahčiť súvisiaci dialóg medzi národnou a regionálnou politikou. V spolupráci s univerzitami a vedeckými výskumnými inštitúciami budú organizované špecializované vzdelávacie programy zamerané na aktuálne problémy a nové výzvy v oblasti vedy, technológií a inovácií.

Brazília prijatými opatreniami, ku ktorým sa radí aj prístup k Dohode TRIPS, vysiela jasný signál, že **ponúka zaujímavé investičné príležitosti** v neustále meniacom sa globálnom konkurenčnom prostredí.

www.wipo.int
(kd)

1 Pozri napr. The Inova Success Story (Inova – príbehy úspešných), WIPO Magazine 6/2009.

2 Pozri Brazil Harvests the Wealth of its Rain Forests (Brazília ťaží z bohatstva svojich dažďových pralesov), WIPO Magazine 2/2007.

Nové publikácie

Výber zahraničných publikácií

ASSAFA, Endeshaw. Intellectual property in Asian emerging economies.

Farnham : Ashgate Publishing Company, 2010. 305 s.
ISBN 9780754674597.

COMPETITION law of the European Community.

London : Kluwer Law International, 2010. 1674 s.
ISBN 9789041128768.

EUROPEAN copyright law : a commentary.

Oxford : Oxford University Press, 2010. 1555 s.
ISBN 9780199227327.

HANDBOOK of deriving capital measures of intellectual property.

Paris : OECD, 2010. 167 s.
ISBN 9789264072909.

THE INNOVATION handbook : how to profit from your ideas, intellectual property and market knowledge.

London : Kogan Page, 2010. 315 s.
ISBN 9780749456870.

INTELLECTUAL property and human rights.

Cheltenham : Edward Elgar, 2010. 317 s.
ISBN 9781848444478.

INTELLECTUAL property for integrated circuits.

Lauderdale : J. Ross Publishing, 2010. 220 s.
ISBN 9781932159851.

KIEFF, F. Scott. International, United States, and European intellectual property.

New York : Aspen Publishers, 2010. 628 s.
ISBN 9780735591912.

LIPTON, Jacqueline D. Internet domain names, trademarks and free speech.

Cheltenham : Edward Elgar, 2010.
ISBN 9781848444140.

MAHOP, Marcelin Tonye. Intellectual property, community rights and human rights.

London : Routledge, 2010. 198 s.
ISBN 9780415479424.

MANAGING business risk : a practical guide to protecting your business.

London : Kogan Page, 2010. 308 s.
ISBN 9780749457136.

MARCELLIN, Sherry S. The political economy of pharmaceutical patents.

Farnham : Ashgate Publishing Company, 2010.
ISBN 9781409412144.

OGUAMANAM, Chidi. Intellectual property in global governance.

London : Routledge, 2010.
ISBN 9780415564175.

RESEARCH handbook on the interpretation and enforcement of intellectual property under WTO rules.

Cheltenham : Edward Elgar, 2010.
ISBN 9781849801072.

ŠTEDROŇ, Bohumír. Ochrana a licencování počítačového programu.

Praha : Wolters Kluwer, 2010. 199 s.
ISBN 9788073575557.

TORREMANS, Paul. Holyoak and Torremans intellectual property law.

Oxford : Oxford University Press, 2010. 651 s.
ISBN 9780199581290.

WORKING within the boundaries of intellectual property.

Oxford : Oxford University Press, 2010. 524 s.
ISBN 9780199573608.

ZOGRAFOS, Daphne. Intellectual property and traditional cultural expression.

Cheltenham : Edward Elgar, 2010.
ISBN 9781848444065.

Výber nových publikácií z príručnej knižnice ÚPV SR

ČADA, Karel. Know-how a obchodní tajemství.

Praha : Úřad průmyslového vlastnictví, 2010. 284 s.
ISBN 9788072820870.

Spracovala Mgr. Gabriela Pířová

Z obsahov vybraných časopisov

Justičná revue

č. 8 – 9/2010

Články

DOBŘÍK, L.: Votum separatum v praxi Ústavného súdu Slovenskej republiky

KUKURA, M.: Problémy s doručovaním (súdnych rozhodnutí a iných písomností súdu účastníkom a tretím osobám podľa ustanovení § 45 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku č. 99/163 Zb. v znení neskorších predpisov)

č. 10/2010

Články

BULLA, M., ŠVEC, M.: Ochrana súkromia zamestnancov pri prevádzkovaní kamerového systému na pracovisku (národné a európske východiská)

KORPÁŠ, E., BARDAČ, R.: Predvídateľnosť postupu orgánu aplikácie práva vo vzťahu k politike zhovievavosti

TOTH-VAŇO, P.: Premlčanie bezdôvodného obohatenia v obchodnoprávných vzťahoch výlučne podľa Obchodného zákonníka?

MAJDIŠ, M.: Niekoľko poznámok ku chybám diela pri zmluve o diele

Adspirantes legum

HORNIÁKOVÁ, A.: Problematika predbežných opatrení nariadených v rámci pôsobnosti Súdneho dvora Európskej únie

Průmyslové vlastnictví

č. 5/2010

ZAMYKALOVÁ, Lucie: Národní patentové přihlášky založené na genetických zdrojích

Stanovisko České advokátní komory k jazykové otázce u patentů Evropské unie

Evropské právo

Case law Velkého stížnostního senátu EPÚ při aplikaci článku 112a EPC

Sdělení EPÚ ze dne 4. května 2010 týkající se programu urychleného projednání evropských patentových přihlášek – „PACE“

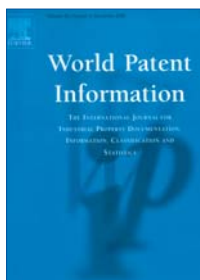
Sdělení Evropského patentového úřadu ze dne 10. června 2010 o příkládání standardního potvrzení o přijetí (EPOForm 2936) ke sdělením, doručovaným doporučeným dopisem s doručenkou

Judikatura

K zdržovacímu nároku vlastníka ochranné známky
Rozhodnutí zahraničních soudů

Informace ze zahraničí

Aktuality

World Patent Information

č. 3/2010

HANTOS, Susanne: Helping Others Acquire, License or Invest in Patents with Confidence – A Guide for Patent Searchers to Patent Due Diligence (Pomoc pri získavaní licencií alebo investovaní do spoľahlivých patentov – príručka pre patentových prieskumových pracovníkov k právnemu auditu zameranému na patenty)

Patenty rovnako ako ochranné známky, dizajny či autorské práva sú komoditami, ktoré možno kupovať a predávať. Hodnotu patentov možno analyzovať z hľadiska mikro- a makroperspektívy, pričom každá z nich má rozdielne výhody.

Makroperspektíva posudzuje hodnotu patentov napríklad na základe počtu podaných patentových prihlášok z hlavných oblastí techniky za určité časové obdobie. Mikroperspektíva je založená na výsledkoch prieskumu patentového portfólia, v rámci ktorého sa získavajú, posudzujú a analyzujú relevantné informácie týkajúce sa patentov. Prieskum, ktorého výsledkom je komplexná analýza, zahŕňa štyri základné kroky: vypracovanie rešerší na patentové rodiny, rešerší zameraných na zisťovanie, či určitý výrobok alebo predmet licenčnej zmluvy neporušuje práva vyplývajúce z iných patentov, prieskum platnosti patentu a kontrolu stavu patentu.

V ostatných rokoch narastá záujem investorov a firiem o nákup licencií a tiež o vypracovanie takýchto analýz ešte pred nákupom patentových práv, čím sa chcú vyhnúť rizikám porušovania práv alebo nákupu „druhotriednych“ patentov.

YO TAKAGI: WIPO's New Strategies on Global Intellectual Property Infrastructure (Nové stratégie WIPO v infraštruktúre globálneho duševného vlastníctva)

Jedným z poslání Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) je podpora inovácií prostredníctvom efektívneho využitia systému duševného vlastníctva.

Od januára 2009 pristúpilo WIPO k realizácii nových strategických cieľov zameraných hlavne na zvyšovanie znalostí o možnostiach využitia informácií o duševnom vlastníctve, najmä patentových informácií, i na podporu inovácií a transferu technológií v rozvojových krajinách. V tejto súvislosti sa WIPO orientuje aj na zabezpečenie komplexných služieb v oblasti duševného vlastníctva, na uľahčenie využitia duševného vlastníctva na rozvoj súvisiacej globálnej infraštruktúry a jej koordináciu a efektívnu administratívnu a finančnú podporu svojich programov. Uvedené strategické ciele by mali pozitívne ovplyvniť napríklad riešenie problémov súvisiacich s vytváraním databáz zameraných na duševné vlastníctvo, patentové informácie a nepatentové zdroje informácií.

SCOTT, Jeremy: Does the EPO Really Care About the Quality of Patent Information? (Stará sa EPÚ skutočne o kvalitu patentových informácií?)

Kvalita patentových informácií je podmienená kvalitou vstupných údajov, teda kvalitou patentových prihlášok a závisí výlučne od prihlasovateľa. Európsky patentový úrad (EPÚ) sa snaží zvyšovať kvalitu patentových prihlášok ich úpravou, spresnením alebo pridaním ďalších údajov. Prieskumoví pracovníci EPÚ môžu v prihláške opraviť a doplniť údaje v názve, abstrakte alebo pridať obrázok či schému k abstraktu.

Kvalitu patentových informácií zlepšujú prieskumoví pracovníci EPÚ aj pridaním rešeršnej správy a triediacich symbolov, ktoré sa používajú na zatriedovanie dokumentov podľa ich príslušnosti k určitej oblasti techniky a na uľahčenie ich vyhľadávania v rámci vykonávania rôznych druhov patentových rešerší a prieskumov. Zvýšenie kvality patentových informácií sa EPÚ snaží dosiahnuť aj prostredníctvom rôznych interných školení organizovaných pre prieskumových pracovníkov a tiež vykonávaním interných auditov zameraných na kvalitu.

RADAUER, Alfred – WALTER, Lothar: Elements of Good Practice for Providers of Publicly Funded Patent Information Services for SMEs – Selected and Amended Results of a Benchmarking Exercise (Základy dobrej praxe pre poskytovateľov verejne financovaných patentových informačných služieb pre malých a stredných podnikateľov – vybrané a doplnené výsledky benchmarkingových cvičení).

Európska komisia podporila vypracovanie štúdie zameranej na regionálne a národné podporné služby v oblasti práv duševného a priemyselného vlastníctva pre malé a stredné podniky (Benchmarking National and Regional Support Services for SMEs in the Field of Industrial and Intellectual Property) realizovanej v rámci aktivity PRO INNO EUROPE. Cieľom štúdie bolo identifikovať a analyzovať podporné služby poskytované malým a stredným podnikom v krajinách Európskej únie, v USA, Kanade, Austrálii a v Japonsku a zároveň navrhnúť súbor nových služieb. Malé a stredné podniky považujú za kľúčové faktory ovplyvňujúce kvalitu služieb jednoduchú identifikáciu služieb a ich zviditeľnenie, kompetencie personálu zabezpečujúceho služby, včasnosť doručenia žiadaných informácií a zabezpečenie informácií potrebných na vypracovanie rôznych stratégií z oblasti duševného vlastníctva. Dostupnosť služieb z geografického hľadiska považujú za menej významný faktor.

Spracovala Mgr. Gabriela Pišová

Úrad priemyselného vlastníctva SR ponúka rôzne priestory na prenájom:

kongresová/rokovacia sála

výstavnícke priestory

učebne

jedáleň (spoločenská sála)

Informácie: 048/430 01 30
lucia.husarova@indprop.gov.sk

Foto: D. Zaoral

Časopis Duševné vlastníctvo vydáva:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Jána Švermu 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
www.upv.sk

Riadi redakčná rada:

Predseda: prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.
Členovia: JUDr. Zuzana Adamová, PhD., Ing. Štefan Holakovský,
Ing. Darina Kyliánová, Ing. Ľubomír Poliak, prof. JUDr. Ján Švidroň, CSc.,
prof. PhDr. Ing. Miroslav Tuma, DrSc.

Publikované názory autorov príspevkov sa nemusia stotožňovať s názorom vydavateľa časopisu. Odborné príspevky boli recenzované.

Adresa redakcie:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, „Duševné vlastníctvo“,
Jána Švermu 43, 974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
tel.: 048/43 00 270, fax: 048/43 00 402,
e-mail: casopisDV@indprop.gov.sk

Výkonný redaktor: PhDr. Július Šípoš

Jazyková korektúra: Mgr. Janka Krajčiová

Grafická úprava: Bc. Jana Zimová

Registrované MK SR – EV 3081/09

ISSN 1335-2881

Vychádza 4x ročne

Tlač: KOPRINT

Cena jedného výtlačku je **3 €** + poštovné, ročné predplatné je **12 €** + poštovné. Odberateľovi časopisu sa účtuje poštovné podľa platného cenníka.

Rozširuje a objednávky prijíma (aj do zahraničia):

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Jána Švermu 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
Informácie o obsahu jednotlivých čísel si môžete vyhľadať aj na URL
adrese <http://www.upv.sk/?dusevne-vlastnictvo-archiv>

Foto na titulnej strane: L. Lalíková

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tohto časopisu sa nesmie reprodukovat', uložit' do vyhľadávacieho systému alebo pouzit' v akejkoľvek forme pomocou elektronických, mechanických, fotokopírovacích a záznamových prostriedkov alebo akýmkoľvek iným spôsobom bez predchádzajúceho písomného povolenia vydavateľa.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or utilized in any form by electronic, mechanical, photocopying, recording means or otherwise without prior written permission of the Publisher.

Ján Barica

MALÝ SLOVENSKÝ PANTEÓN VEDY A TECHNIKY

Vydal: Úrad priemyselného vlastníctva SR, 2004

GREGOR BREZOVICI

(1763 - 1822)

Pokrokový národohospodár pod Tatrami
a ochranca ich prírody

JÁN LIPSKÝ

(1766 - 1826)

Popredný európsky kartograf

BOHUSLAV TABLIC

(1769 - 1832)

Zakladateľ Učenej spoločnosti baňského okolí

ISSN 1335-2881

